

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka a literatury

Diplomová práce

Porovnání subžánrů punkové hudby

Vypracoval: Bc. Zbyněk Valeš

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Křivancová, Ph.D.

České Budějovice 2019

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval především Mgr. Michaele Křivancové, Ph.D., vedoucí této diplomové práce, za její ochotu, vstřícnost, rady a pomoc, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout. Dále bych rád poděkoval všem hudebním uskupením, na jejichž tvorbě je tato práce založena, a Benderovi, protože je Bůh.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci Porovnání subžánrů punku jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 74 b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz, provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 10. 7. 2019

Podpis:

Zbyněk Valeš

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá tematickým vymezením subžánrů punkové hudby a jejich porovnáním. V teoretická částí této práce bude vymezen pojem kultura a několik dalších vybraných pojmů. Dále bude definována subkultura jako teoretický celek, přičemž následovat bude historický poklad pro samotnou subkulturu punku. Teoretická část se navíc věnuje vztahu punkové hudby k levicovému extremismu a nastíní i počátky punkové hudby v Československu a České republice.

Praktická část je založena na rozhovorech s interprety, z nichž tři vybrané rozhovory představí. Práce dále vymezí samotné subžánry a za pomoci příkladů z textů vytyčí jejich tematickou náplň. Tyto subžánry následně na jejich tematické rovině porovná a vymezí témata společná všem subžánrům.

Die Annotation

Diese Diplomarbeit beschäftigt sich mit der thematischen Begrenzung der Subgenres der Punkmusik und mit einem Vergleich dieser Subgenres. Im theoretischen Teil der Arbeit werden der Begriff, die Kultur und manche anderen Begriffe begrenzt. Danach wird die Subkultur definiert und die historischen Unterlagen der Subkultur folgt. Der theoretische Teil beschäftigt sich noch mit der Beziehung der Musik zu dem Linksextremismus und zeigt der Beginn der Punkmusik in der Tschechoslowakei und Tschechien.

Der praktische Teil wird auf den Gesprächen mit den Interpreten aufgebaut. Drei Gespräche werden präsentiert. Danach begrenzt die Arbeit die Subgenres und legt den Textinhalt der Subgenres mit Hilfe der Beispiele aus den Texten fest. Zum Schluss vergleicht die thematischen Ebenen der Subgenres und zeigt die gemeinsamen Themen.

Obsah

Úvod.....	8
Teoretická část	9
1. Kultura.....	9
1.1 Definice kultury	9
1.2 Kultura jako znak.....	10
1.3 Kultura jako ideologie	11
1.4 Hudební kultura	12
2. Subkultura.....	14
2.1 Definice subkultury	14
2.2 Subkultura mládeže.....	16
3. Definice vybraných pojmů	19
3.1 Skinheads	19
3.2 Glam rock	19
3.3 Styl subkultury.....	20
3.4 Scéna	20
3.5 D.I.Y.	21
3.6 Hnutí.....	21
4 Anarchismus a punk.....	23
5 Punk	25
5.1 Etymologie význam pojmu punk.....	25
5.2 Historie punku.....	26
5.3 Punková subkultura na českém území.....	31
Praktická část	37
6 Vybrané rozhovory s členy kapel	37
6.1 Rozhovor s kapelou Budweis Drunken Bastards.....	37
6.2 Rozhovor s kapelou Saints and Sinners.....	41
6.3 Rozhovor s Dominikem ze skupiny Prášek proti blbosti	48
7 Sumarizace subžánrů punku	54
7.1 Punk nebo punkrock	54
7.1.1 Tematické vymezení punku	55
7.2 Streetpunk a Oi!/Oi! punk.....	62
7.2.1 Tematické vymezení streetpunku a Oi! punku.....	63

7.3	Folk punk	67
7.3.1	Tematické vymezení folk punku	68
7.4	Pop punk	72
7.4.1	Tematické vymezení pop punku	72
7.5	Hardcore punk.....	73
7.5.1	Tematické vymezení hardcore punku.....	74
7.6	Další subžánry.....	76
	Kombinace žánrů	76
	Malá relevantnost.....	77
8	Sumarizace témat všech subžánrů a porovnání jednotlivých subžánrů.....	78
8.1	Sumarizace témat.....	78
8.2	Porovnání témat u jednotlivých subžánrů	80
	Alkohol obecně	80
	Humor	81
	Kritika společnosti a politiky	81
	Kritika scény	82
	Antifašismus.....	83
	Policie a armáda.....	84
	Marihuana.....	85
	Vizáž	85
	Riot.....	86
	O životě scény	86
	Historie 20. století.....	87
	Přátelství	88
	Námořnictví	88
	Příroda a aspekt místa	89
	Specifický alkohol.....	90
	Starší historie	91
	Romantika, adolescenti a škola	91
	Vnitřní pocity.....	92
	Drogy.....	93
	Antikomunismus	94
9	Společná témata punkové hudby	95
9.1	Alkohol	95

9.2	Společenská a politická kritika	95
9.3	Svoboda.....	96
10	Závěr	98
11	Seznam literatury.....	100

Úvod

Pokud bylo z hlediska studia subkultur něčemu věnováno více pozornosti na úkor studia ostatních oblastí tohoto tématu, byla by to bezesporu subkultura punku. Jedna z nejvýraznějších a nejrozšířenějších subkultur světa byla již zobrazena téměř ze všech možných úhlů. Byli představeni interpreti, historické okolnosti, její vývoj, zpracována byla i hudební stránka tohoto specifického stylu.

Jeden z aspektů celé této subkultury byl ovšem téměř zcela opomíjen a figuroval jako okrajová součást všech prací. Přestože je hudba naprosto nedílnou součástí této subkultury a patří k jejím základním nosným kamenům, byla vždy představována především z hlediska formy. Dalo by se říci, že hudebníci na punkové scéně jsou pomyslnými ústy celé subkultury. Jsou něčím, co veřejně reprezentuje názory, postoje a myšlenky celé punkové scény a jejích sympatizantů.

Právě toto bude náplní této diplomové práce. Pokusí se nastínit rozdíly v samotné punkové hudbě, co se názorové a postojevé diferenciací týče. Ohled nebude brán toliko na formu hudby a její nástrojové, pěvecké a rytmické proměny, ale především na textovou náplň samotných písní. Na základě rozdílných témat v textech bude hudba rozdělena na subžánry a tematicky charakterizována. Zároveň se práce pokusí najít společný tematický průsečík, který by spojoval všechny subžánry punku.

Práce je postavena na rozhovorech se samotnými interprety, přičemž jako problém při provádění rozhovorů se ukázala nekoncentrovanost respondentů, nekoherentnost jejich odpovědí a celková názorová roztržitost punkové scény. Jako další podklad pro vypracování této práce byla využita samotná tvorba interpretů.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Kultura

1.1 Definice kultury

Ve chvíli, kdy je ve vědeckém zájmu této práce punková hudba, je třeba si nejprve uvědomit, že tato je pevně spjata pouze s určitou skupinou společnosti. Udává její směr, formuje její jednotlivce, hlásá společné myšlenky a funguje jako pojivo mezi ostatními aspekty této specifické skupiny lidí. V tomto případě se následující společenství vymezuje jako subkultura. Abychom byli ovšem plně schopni porozumět pojmu subkultura, musí nejprve být rozebrán pojem nadřazený, a to pojem kultura.

Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích (1999) nabízí různé možnosti náhledu na tento pojem. Mimo jiné uvádí například i pojem „archeologická kultura“, kterou vymezuje jako souhrn všech nálezů z určité doby a určitého období. Dále hovoří o kultuře, která je chápána jako péče o něco konkrétního, a z toho vyplývají označení jako kultura jazyková nebo kultura obrazová. Jedná se tedy o jakési kultivování určitého aspektu našeho života. Podobně se vyjadřuje Hebdige (2012), který poukazuje na velkou nejednoznačnost pojmu kultura, který má mnoho sémiotických rovin, jež se v některých případech i překrývají. Konkrétně uvádí příklad u významu kultury jakožto vědeckého termínu ve smyslu označení umělého množení mikroorganismů v mikrobiologii a zároveň označení výsledku tohoto procesu, tedy společenství mikroorganismů samotných.

V nejširším a zároveň nejkomplexnějším pojetí lze za kulturu považovat soubor všech hmotných i nehmotných statků, vytvářených lidstvem v průběhu celé historie. Je možné sem zařadit jak duchovní a myšlenkové bohatství, tak architektonické výtvoř. Z toho vyplývá, že ne vždy musejí tyto dva typy koexistovat. Pokud vezmeme v úvahu život kmene Sentinelců, lze předpokládat, že jejich duchovní život bude velmi rozvinutý, kdežto kvalitu jejich života po materiální stránce by bylo jen těžké měřit. Přesto tento kmen žije v izolaci a bez potřeby kontaktu s okolním světem. Jejich osobní kulturní bohatství je pro ně dostačující a netkví v materiálu.

„V současnosti je proto kultura chápána jako obecný rámec, ve kterém lidé v procesu učení získávají dobově a místně specifický soubor hodnot, názorů a jiných kulturních rysů, skrze který vnímají a interpretují veškerou realitu svého bytí“ (Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích, 1999, s. 254).

Původním významem pojmu kultura bylo označení věcí, činností a jejich výsledků v návaznosti na proces zemědělství. Ovšem již v 1. století př. n. l. přišel římský filosof, řečník a politik Cicero se slovním spojením „kultura ducha“, kterým označil filosofii. Tedy filosofie byla a je něčím, co by mělo pečovat o naši duchovní stránku, rozvíjet ji a utvářet k lepšímu. Zároveň lze říci, že podobně nahlížíme mimo odborné kruhy na pojem kultury dodnes.

1.2 Kultura jako znak

„Tato koncepce kultury jako sféry pozitivních hodnot přispívajících ke kultivaci člověka a rozvoji společnosti je označována jako axiologická (hodnotící)“ (Smolík, 2012, s. 26).

Z výše napsaného je možné vyvodit, že kultura je souborem obecných norem, které přijímáme v průběhu našeho života a osvojujeme si je již od raného dětství, kdy je nám například vštěpováno, že pokud máme rýmu, bylo by vhodné se vysmrkat. Bereme tuto v mládí naučenou činnost jako samozřejmost, protože naše kultura střední Evropy považuje smrkání za součást běžného života. V Japonsku by ovšem člověk narazil na nepřátelské pohledy tamního obyvatelstva, jelikož smrkání na veřejnosti je v Japonsku považováno za neslušné. Podobně se vyjadřují například i Makedonci.

Duffková, Urban a Dubský (2008) mluví o jednom principu kultury jako o referenčním rámci, který je nám okolím částečně záměrně předkládán a jímž jsme utvářeni. Označují to za *socializační funkci kultury*. Pokud bychom z tohoto rámce jakýmkoliv způsobem vystoupili, vyčlenili se, budeme na sebe poutat pozornost, a ne vždy v kladném slova smyslu. Kultura nás tedy determinuje. Určuje nejen to, kým jsme, ale předkládá i to, kým bychom být měli.

To, že lidstvo jakožto živočišný druh je rozštěpeno na mnoho různých kultur, které se od sebe častokrát velmi liší, jej odlišuje od ostatních živočišných druhů a jejich

společensví a Smolík (2012) to označuje za specifický lidský fenomén. Tato rozdílná lidská společensví, označovaná jako různé kultury, procházejí neustálým vývojem a ten je možné sledovat nejen na časové ose, ale i podle geografických aspektů.

1.3 Kultura jako ideologie

Obecně přijímaná definice ideologie ji charakterizuje jako soustavu určitých hodnot, postojů a idejí, u nichž je ovšem důležité dodat, že mají útočnou nebo ospravedlňující funkci. A tyto funkce se projevují následně při utváření politických, filosofických a dalších názorů a myšlenek určité skupiny lidí.

Šaradín (2001) poukazuje na to, že pojem ideologie svého dnešního vyznění nabyl až s myšlenkami Marxe a Engelse, kteří o ideologie mluvili jako o falešném vědomí, které se snaží zakrýt skutečnou realitu. Naopak Hebdige (2012) považuje ideologie, respektive jejich pojmovou strukturu, za něco, co je usazeno v našem podvědomí, protože právě zde je před naším vědomím ukryta její ideologická podstata. Pokračuje takto:

„Protože ideologie v podobě běžného rozumu nasycuje každodenní diskurz, nemůžeme ji uzávorkovat z všedního života jako samostatný soubor ‚politických‘ nebo ‚předpojatých názorů‘. Nemůžeme ji redukovat na abstraktní dimenzi ‚světonázoru‘, ani užít v neumělém marxistickém významu k označení ‚falešného vědomí‘“ (Hebdige, 2012, s. 37).

Tuto svou tezi opírá i o názor Althussera (podle Hebdige, 2012), jenž říká, že ideologie nemá ve většině případů s vědomím, popřípadě podvědomím nic společného, protože ideologické názory nám nejsou předkládány jako pojmová soustava, ale setkáváme se s nimi jako se strukturami, se kterými přicházíme do styku každý den. Konkrétně se Althusser vyjadřuje takto:

„Jsou to vnímané, přijímané a trpěné kulturní předměty a ovlivňují lidi prostřednictvím procesu, jenž jim uniká“ (Althusser, 1969, podle Hebdige, 2012).

Hebdige (2012) toto demonstruje na příkladech z každodenního života. Uvádí, že nehledě na to, že jsou lidské stavby moderních výchovných ústavů postaveny z neutrálních materiálů, tak předem vytvářejí určitou hierarchii ve společnosti, kterou automaticky přijímáme a nezpochybňujeme. Pokud projektujeme univerzitní kampus,

dopředu předpokládáme rozdělení jednotlivých fakult v různých budovách. Samotné budovy budou mít pravděpodobně rozdělená patra dle svých oborových zaměření. Posluchárny jsou koncipovány tak, že přednášející, stejně jako soudce v soudní místnosti, je postaven či posazen na vyvýšené místo, čímž je explicitně vyjádřena jeho nadřazenost. K těmto strukturám potom přistupujeme jako k neměnným, přirozeným a přirozeně daným. Je tedy otázkou, zda by tento proces nebylo možné označit jako apologizující (protože soudce je autorita a mělo by to být zdůrazněno v architektuře soudní síně), čímž bychom naplnili definici ideologie doplněním její funkce.

„Všechny stránky kultury mají sémiotickou hodnotu a ty jevy, na které nejvíce spoléháme, mohou fungovat jako znaky: jako složky komunikačních systémů řízených sémantickými pravidly a kódy, jež samotné přímo nevnímáme. Tyto znaky jsou pak stejně neprůhledné jako sociální vztahy, jež je produkují, a které ony reprezentují. Jinými slovy: každé označování v sobě nese ideologický rozměr“ (Hebdige, 2012, s. 39).

Jak bylo zmíněno výše, předem nastavované struktury nám připadají jako neměnné. Což samozřejmě neznamená, že neměnné jsou. Důležité ovšem je uvědomit si, kdo a jakou silou je schopen tato, řekněme stereotypní nastavení společnosti, měnit, částečně modifikovat nebo odstranit.

„Některé skupiny mají větší vliv, více příležitostí k vytváření pravidel a organizování významu, zatímco postavení jiných je méně výhodné, mají menší moc produkování svých definic světa, které by pak světu vnucovaly“ (Hebdige, 2012, s. 41).

Takovéto skupiny jsou potom nucené přijmout struktury jim předložené. Pokud se jedinec rozhodne zmíněné aspekty svého okolí netolerovat, začne hledat možnosti, jak z předem vyznačených hranic uniknout. Snaží se o své osobní vyjádření, chce světu ukázat svůj názor a upozornit na sebe. V mnoha případech se jedná o mladé lidi, kteří nesouhlasí se zavedeným řádem a jednou z možností, jak vyjádřit svůj rozdílný postoj, se může stát inklinování k subkultuře.

1.4 Hudební kultura

„Hudební kultura je souhrnem kulturních projevů a produktů, jejichž základ tvoří hudba. Pojem hudební kultura představuje sémanticky vymezenou, obsahově a

specificky hudebními prostředky i hudebním chováním konkretizovanou oblast kultury“ (Tyllner, 2010, str. 43).

Mezi nejčastěji uváděné funkce hudby patří funkce estetická, umělecká, vzdělávací a společenská. Mimo tyto základní funkce je ovšem hudba součástí běžného lidského života. Tyllner (2010) uvádí například i zvonění zvonů, ve kterém spatřuje funkci účelovou. Hudební kultura je ovšem pojem mnohem širší a zastřešuje tak celou oblast produkce hudby, hudební edukace, koncerty populárních kapel a činnost různých spolků a hudebních uskupení samotných. Zároveň je za součást hudební kultury považován postoj společnosti k hudbě a je spjata s aspekty, jako je tanec nebo dramatizace. Hudební kultura je tedy základním kamenem kultury v nejširším slova smyslu a podílí se na utváření konkrétního kulturního společenství.

Bačuvčík (2010) poté hovoří o výše zmíněné společenské funkci jako o zastřešujícím termínu, který pod sebou skrývá další možné funkce a záleží na konkrétní situaci a využití hudby. Za nejstarší označuje funkci komunikační, která je dále specifikována jako obřadní, výchovná a další. Za druhou vývojově nejstarší funkci hudby považuje autor funkci zábavnou. O další v historické hierarchii poté hovoří o funkci ekonomické, což znamená, že se hudba stala obchodovatelným artiklem. Počátek této funkce spatřuje v 17. a 18. století, když se jasně oddělili lidé hudbu provozující a lidé hudbu konzumující, ochotní za její produkci platit. Uvažovat by se ovšem dalo o mnohem dřívějším datu zrodu této funkce, a to konkrétně o středověkých pěvcích, putujících po dvorech panovníků.

„Paradoxně za vývojově nejmladší funkci hudby můžeme považovat funkci uměleckou, jejíž definitivní ustavení v dnešním slova smyslu je spojeno s příchodem nové generace romantických umělců na přelomu 18. a 19. století“ (Bačuvčík, 2010, str. 8).

2. Subkultura

2.1 Definice subkultury

Abychom se mohli věnovat jedné specifické subkultuře, musíme si nejdříve definovat, co samotný pojem subkultura znamená. Mohlo by se zdát, že definice subkultury je na pohled jednoduchá a přímočará. Toto zdání je ovšem mylné. Jedná se o pojem komplexní a těžce definovatelný. Například Hebdige (2012) se ve své publikaci nazvané *Subkultura a styl* věnuje především funkcím a fungování subkultur. Přestože v první části knihy na několika stranách definuje pojem kultura, a pojmu subkultura ve své publikaci hojně užívá, jeho zkratkovitému a stručnému výkladu se vyhýbá a nechává čtenáře, aby si pojem definovali sami na základě přečteného.

„Doposud představené subkultury jsme popsali jako sérii zprostředkovaných odpovědí na přítomnost značně velké černošské komunity ve Velké Británii“ (Hebdige, 2012, str. 117).

V přechodí kapitole byla definována kultura a jak bylo napsáno, jedná se také o soubor hodnot a názorů, které nás nějakým způsobem utvářejí jako jedince a tvoří pomyslné pojítko mezi námi a ostatními lidmi v našem okolí. Nehledě na tyto hodnoty a názory není naše kulturní společnost homogenní. Jedná se o silně heterogenní společenství, ve kterém se od sebe zároveň mohou jedinci různými způsoby lišit. Mohlo by se jednat například o věk, sociální postavení i o místo bydliště.

„Kultura dílčí skupiny, která se více nebo méně odlišuje od převládající kultury většinové a ‚oficiální‘ kultury“ (Jandourek, 2012, str. 202).

Bylo by možné vzhledem k výše napsanému, že lze mluvit o subkultuře venkova. To není zcela přesné, protože bydlení na venkově je součástí majoritní, tedy většinové a oficiální, společnosti. Petrušek (1996) užívá označení jako kultura dominantní nebo hlavní. Kdežto nocování v přírodě ve stanu či pod širým nebem je již odlišením od klasických norem a můžeme hovořit například o subkultuře *trampingu*¹. Jandourek (2012) dále uvádí, že specifikem subkultury je určitá škála projevů, která sama o sobě vyjadřuje distanci nebo vymezení se proti většinové společnosti. Hovoří také o tom, že

¹ České hnutí, které se zajímá o život v přírodě a je inspirováno životem na Divokém západě.

pokud dochází k úplnému popření hodnot kultury mainstreamové, jedná se již o takzvanou kontrakulturu.

„Termín subkultura se také vztahuje na specifickou skupinu, která je tvůrkyní a nositelem zvláštních, odlišných norem, hodnot, vzorců chování a zejména životního stylu, i když se podílí na dominantní kultuře a na fungování širšího společenství“ (Petrusek, 1996, str. 1248).

Petrusek (1996) také předkládá vztah mezi rozvinutostí a komplexností kultury a vznikem subkultur. Vidí přímou úměru mezi diferenciací hlavní kultury na straně jedné množstvím subkultur na straně druhé. Samotné jádro vzniku subkultury popisuje na základě setkávání příslušníků jedné sociální vrstvy, kteří si mezi sebou vytvářejí vlastní vztah ke vzdělání, církvi, módě, hudbě a zároveň si vytvářejí vlastní hodnotový a normativní systém, který bývá velmi často v opozičním vztahu k takovému systému u společnosti majoritní.

Jedním z autorů, na které Petrusek (1996) odkazuje, je Basil B. Bernstein². Jako významné pak označuje Bernsteinovy výzkumy, kde dokládá, že velkou roli ve vzniku subkultur hraje jazyk. Jazyk jakožto dorozumívací prostředek zároveň sloužil pro odlišení se od většinové společnosti. Jako příklad mohou sloužit subkultury prostituce nebo organizovaného zločinu.

Smolík (2010) překládá zjednodušenou definici subkultury. Píše, že pokud jsou vzorce chování určité skupiny lidí specifické a odlišné od většinové kultury, potom sociologie hovoří o subkultuře, a dodává:

„Uvést přesnou definici subkultury, či přímo subkultury mládeže je z hlediska množství jednotlivých definic a přístupů ke studiu subkultur nemožné. Definice subkultur se zaměřují na jednotlivé charakteristiky a znaky subkultur. Lze jen těžko na základě definice popsat množství nejrůznějších subkultur, které jsou často rozdílné“ (Smolík, 2010, str. 15).

S ohledem na výše citované ovšem uznává, že se nelze vyhnout alespoň dílčím definicím, a uvádí, že existují dva základní druhy definic, které popisují subkulturu. Jedny

² Britský sociolog a sociolingvista známý především výzkumem sociologie výchovy

označuje jako definice substanční a druhé jako definice funkcionální. První zmiňované se pokoušejí o komplexní popis pojmu subkultura a vystihnoutí jeho podstaty, druhé se poté zaměřují na specifické funkce subkultur. Důležité je také zmínit, že i dnes někteří autoři odmítají termín subkultura, protože předpona „sub“ je dle jejich mínění něco podřadnost vyjadřujícího, s čímž nesouhlasí například Girtler (2001), protože i subkultura se podílí na fungování majoritní kultury.

Hebdige (1979) a Dyoniziak (1968) se s jinými shodují, že částečně subkulturu definují společná řešení, která hledají jedinci podobného sociálního postavení na problémy vyplývající právě z jejich sociálního postavení. Zároveň je pro subkulturu definující samo prostředí, ve kterém se členové subkultury pohybují. Určitý aspekt, který je majoritní společností zavrhován, netolerován a takovýto nositel vlastnosti je potom samotnou společností vyčleněn, označen. To může být samozřejmě pro určité jedince lákavé. Být označen a tím provokovat.

„Subkultura poskytuje prostor pro interakci, sdílení hodnot s podobně většinově ,nepřizpůsobivými‘ jedinci a pocit ochrany před případnými odsudky ze strany ostatních i možnost kompenzace nenaplněného statusu v rámci majoritní společnosti. Subkultura jednoduše může usnadnit potřebu každého člověka někam patřit a mít zde slušnou pozici“ (Smolík, 2010, str. 33).

Cohen (1955) v podobném smyslu hovoří o takzvaném referenčním rámci. Referenční rámec je určitý komplex postojů a názorů (nejen přijímaných, ale i odmítaných), který porovnáváme se svým okolím. Referenční rámec samozřejmě funguje recipročně, tedy i naše okolí porovnává svůj referenční rámec s tím naším. Pokud se tyto dva nepřekrývají, může docházet k výše zmiňované ostrakizaci a sankcionování. Na základě toho si poté takovýto jedinec hledá osoby s podobným referenčním rámcem a jimi se poté obklopuje.

2.2 Subkultura mládeže

Možností typologizace je mnoho a vždy se odvíjí od určitého společného aspektu dílčích členů subkultury, který ovšem nemusí být primárním důvodem vzniku dané subkultury. Mezi takové aspekty patří náboženské vyznání, národnost, povolání, zájmy, etnikum a jiné. Zároveň je možné subkultury dělit na kriminální, konfliktní a únikové.

Kriminální subkultury jsou svou činností zaměřeny na aktivity týkající se především pouliční kriminality. Konfliktní subkultury vyhledávají střet s jinou skupinou (např. fotbaloví chuligáni) a subkultury únikové (např. narkomanie), pro které je typický pokus o samotné vyčlenění se vůči společnosti majoritní.

Jedním z výše nezmíněných aspektů na členění subkultur je i věk. V tomto případě se potom může hovořit o slovním spojení subkultura mládeže, které je ovšem velice těžce definovatelné. Na takový problém naráží například Hebdige (2012, str. 117), který se staví k tomuto pojmu do opozice a odmítá jej:

„Většina autorů stále připisuje váhu protikladům mezi mladými a starými, dětmi a rodiči a dovolávají se zasvěcovacích rituálů, které jsou i v těch nejprimitivnějších společnostech užívány k vyznačení přechodu od dětství k dospělosti.“

Problém tkví v tom, že naše společnost již většinu těchto rituálů odstranila nebo jsou tak neznatelné, že jsme jejich význam přestali vnímat. Uvažovat by se takto dalo například o sňatku, popřípadě složení maturitní zkoušky. Ovšem na rozdíl od přesně daných hranic například domorodých kmenů, kdy chlapec projde konkrétním zasvěcovacím rituálem a od této chvíle je mužem se všemi k tomu přidruženými požadavky, tak moderní společnosti našeho kulturního okruhu tyto hranice smazaly a nejsme schopni ze sociologicko-kulturního hlediska přesně definovat, co znamená mládež a kde je hranice dospělosti. Na tento problém naráží i Petrussek (1996, str. 1249) ve Velkém sociologickém slovníku při výkladu hesla subkultura mládeže:

„Událostí, které mohou sloužit jako kvaziiniciační rituály, je sice mnoho (sňatek, vstup do zaměstnání, vojenská služba, porod, smrt rodičů), nejsou však již chápány jako závažný důvod pro změnu chování. Není ani jasné to, jak mají být mladí lidé klasifikováni, jak interpretovat jejich chování.“

Ve spojení s pojmem subkultura mládeže se hovoří také o tom, že se jedná o možnosti adolescentů, jak se vypořádat s jakýmsi přechodem ze života s rodinou do širšího světa dospělých. V průběhu druhé poloviny 20. století se ovšem upustilo od předpokladu, že by inklinace k subkultuře byla spojena s odmítnutím norem a zájmů v rámci rodiny, ale jde o spíše o celkové vyjádření pozice vůči většinové společnosti. (Jandourek, 2012)

„Subkultura mládeže je typ subkultury vázaný na specifické způsoby chování mládeže, na její sklon k určitým hodnotovým preferencím, akceptování či zavržení určitých norem, životní styl³ odrážející podmínky života“ (Smolík, 2010, str. 35).

³ „Životní styl specifikuje způsob, jakým člověk žije. To znamená, že je to široký pojem, zahrnující většinu stránek obyčejného života, jako například výběr restaurací, proces vzdělávání se, jak tráví volný čas nebo komunikují, pečují o rodinu, činí rozhodnutí aj.“ (Duffková, Urban a Dubský, 2008; podle Smolík, 2010).

3. Definice vybraných pojmů

3.1 Skinheads

Subkultura vzniknuvší na konci šedesátých let minulého století ve Velké Británii. Jednalo se především o mladé muže nižších sociálních vrstev, žijících se manuální prací⁴. Subkultura vykryštovala spojením takzvaných *mods* a *rude boys* (Hebdige, 2012) spolu s jamajskou vlnou přistěhovalců především na území Londýna. Subkultura se vyznačuje vyholeným nebo krátkým střihem vlasů, botami značky Dr. Martens kombinovanými s košilemi a polokošilemi značek Fred Perry nebo Ben Sherman. Jedná se o subkulturu spadající mezi únikové a konfliktní (Smolík, 2010). Původní vztahy mezi subkulturou punku a skinheads byly kladné, postupem času však začalo docházet k rozkolu. Podobný vztah mezi těmito subkulturami byl znatelný v Československu po rozpadu Sovětského svazu a uvolnění poměrů na východ od železné opony (Vávra, 2017). Dnes lze vysledovat opětovné sblížení mezi příznivci obou stran, především kvůli obnovenému zájmu o kořeny subkultury skinheads v Anglii.

3.2 Glam rock

Glam rock, též někdy nazývaný Glitter rock (třpytivý rock), jehož počátky jsou datovány do sedmdesátých let dvacátého století a je spojován především s hudebníky z Velké Británie, ale i USA. Mezi ně patří například David Bowie, Elton John, New York Dolls nebo Alice Cooper. Interpreti se oblékali do zářivých, futuristických a barevných kostýmů, čímž se odlišovali od unylého oblečení tehdejších rockerů. Navíc používali silný make-up a stylizovali se do zvláštních bisexuálních a asexuálních, někdy až nadpozemských postav a alter eg (Ziggy Stardust Davida Bowieho). Právě kvůli těmto až ezoterickým transcendencím v hudbě i vizáži se začali interpreti vzdalovat většině adolescentů a punková hudba je považována za jakousi reakci, kterou si vyžádala absence hudby vyjadřující pocity této generace.

⁴ Skinhead Attitude [film]. Režie Daniel Schweizer. Švýcarsko: Samir, 2003. Délka 90 min.

3.3 Styl subkultury

Již byl zmíněn životní styl. Ten je souhrnem našeho jednání, jakým způsobem působíme na své okolí, jak se chováme, činíme rozhodnutí. Styl subkultury je tím samým pojmem, ovšem obsahuje pouze omezený okruh jevů, vztahujících se na určitou subkulturu. Smolík (2010, str. 36) definuje styl subkulturu takto:

„Styl vypovídá o skupině, může být chápán jako symbol nebo znak. Styl se skládá z následujících prvků:

- image – vzhled, tj. oblečení, účes, různé doplňky, tetování;
- vystupování – tvořené výrazem tváře, stylem chůze a postojem těla;
- argot – speciální slovní zásoba a způsob, jakým je pronášena [...].“

Hebdige (1979) popisuje styl subkultury jako symbolistní výraz odporu proti dominantnímu řádu společnosti, který zároveň funguje jako pojivo mezi jednotlivými členy. Často bývá symbolem vystoupení z kolektivu, boje proti unifikaci, kterou ale sám symbol popírá, jelikož taková uniformita a unifikace, proti které bojuje majoritní společnosti, je jím samotným souběžně vytvářena uvnitř subkultury.

3.4 Scéna

Je důležité si uvědomit, že pojem scéna, má ve vztahu k subkultuře jiné sémantické vyznění. Přesto je zde patrná metaforická podoba. Ne mezi scénou ve smyslu označení divadla či divadelního celku, ale spíše ve smyslu konkrétní filmové nebo divadelní scény, která je časově a místně ukotvena. Scénou v tomto pojetí rozumíme určitý životní styl, který se vztahuje k určitému místu. Smolík (2010, str. 37) definuje scénu takto:

„[...] moderní městská forma společenského styku, ve které mají účastníci stejný zájem na trávení volného času nebo se zaměřují na stejný životní styl, ale nemusejí se navzájem znát. Místo organizace je podstatné místo a čas střetávání.“

Scéna se může překrývat se subkulturou, ale Smolík (2010) upozorňuje, že přestože může scéna i ležet na základech subkultury, nelze tyto dva pojmy ztotožňovat.

Scéna je velice často spojena s určitým hudebním žánrem. Hovoříme potom o *freetekno scéně* a zároveň o *subkultuře freetekna* nebo o *emo scéně* a *emo subkultuře*.

3.5 D.I.Y.

Zkratka anglických slov, v plném znění *Do it yourself*, v doslovném překladu potom *Udělej to sám*. Jedná se výrobu či vylepšení svépomocí téměř jakékoliv věci v domácích podmínkách. Praktiky D.I.Y. popisují bohaté spektrum zahrnující například softwarovou tvorbu programů, zároveň sem patří amatérské magazíny a blogy, šití oděvů nebo vylepšování aut (tzv. *tuning*) i vylepšování exteriéru a interiéru domů a bytů. Se subkulturou punku je D.I.Y. pevně spjata kvůli odmítání komerce. Proto byla většina doplňků a částí oděvů tvořena členy subkultury samotné. Jednalo se například o sešívání kalhoty, různé druhy odznaků, spínacích špendlíků nebo o vylepšování oděvu řetězy, nápisy a nášivkami.

Tento přístup byl před Sametovou revolucí ještě více umocněn uzavřením hranic, když si členové subkultury nemohli obstarat nic z věcí dostupných na západě, a tudíž byli k D.I.Y. téměř donuceni. Mnoho artiklů bylo na naše území pašováno, ale to nedokázalo pokrýt poptávku. Zároveň neměli hudebníci možnost oficiálního nahrávání a šíření své hudby. Proto byli nuceni nahrávat v improvizovaných podmínkách a hudba se šířila především přehráváním z audiokazet. (Vaněk, 2002)

„[...] takže pro mě teďka spíš to nošení hadrů je součástí provokace vůči tady tomu zmainstreamování nebo komodifikací tady té punkové vzpoury, takže rád nosím roztrhané věci... Nebo DIY věci...“ (Kolářová, 2011, str. 65).

3.6 Hnutí

Jako hnutí, respektive sociální hnutí, označujeme snahu větší skupiny lidí nebo organizací o změnu ve společnosti. Tyto jednotlivé subjekty sdílejí stejnou identitu a spojuje je právě účast na politických a kulturních konfliktech. Jako chybné potom vidí Smolík (2010) užívání slov subkultura a hnutí jakožto synonym. Za jeden z problémů uvádí množství jedinců, protože subkultura je dle jeho slov mnohem menší skupinou. Jako další důvod vidí organizovanost, a především definované požadavky hnutí, které subkultura postrádá. Zároveň v subkultuře chybí dostatek homogenity. Uvnitř

jednotlivých subkultur jsou zastoupeny často až protikladné názory a styly. Tam, kde hnutí sleduje své cíle, jde jedincům v subkultuře pouze o trávení volného času. Přesto i v odborné literatuře bývá kladeno rovnítko mezi tyto pojmy. Charvát (2007), zabývající se problematikou extremismu a radikalismu používá přímo slovního spojení „hnutí punk“. Možným vysvětlením je, že punk skutečně v některých aspektech naplňuje definici hnutí, jakožto systematického boje za změnu, nelze ovšem takto globalizovat označením celé subkultury punku.

4 Anarchismus a punk

Punk jako subkultura je chápána ve svém jádru jako apolitická. Ovšem v širším kontextu je nutné si uvědomit, že i samotný boj proti politickému systému, ať jakémukoli, je sám o sobě vyjádřením osobních politických názorů a představ. Protože punk se staví do opozice ke konzumnímu způsobu života, systematicky odmítá bohatství a kapitalismus a bojuje například o práva zvířat, nelze u velké části subkultury o apolitičnosti hovořit. Nepopíratelnou součástí subkultury punk se zároveň stává anarchismus, který je zahrnut i do symboliky, kterou většina punkerů používá. Jedná se o velké tiskací písmeno „a“ v kruhu a černou vlajku.

Anarchismus se řadí mezi proudy krajní levice a Bastl (2011) píše, že základními hodnotami, na kterých anarchismus stojí, jsou svoboda a rovnost.

„[...] odmítnutí, nepřírozené autority, autority vynucované mocí či nátlakem, ať již politickým (institucionalizovaným, kupř. ve formě státu) anebo ekonomickým, například v podobě soukromého vlastnictví výrobních prostředků“ (Bastl, 2011, str. 92).

Přestože se punk od politiky distancoval a dalo by se říci, že spíše využíval anarchistické principy jako reakci na sociální problémy tehdejší mládeže, časem anarchismus, který je definován jako politická ideologie o vytvoření společnosti bez jakékoli hierarchie, pronikl do mnoha částí subkultury, a to především pod záminkou boje proti fašismu. Dalo by se tedy hovořit o tom, že vznikly dva hlavní proudy punku.

„Během krátké doby uvnitř punku vykrytalizovaly dva hlavní proudy – politický (sociálně kritický) a nepolitický (často spojený s apolitickou částí hnutí skinheads). Naprosto marginální skupinu pak představují příslušníci tzv. nazi-punku, tedy neonacisté s punkovou image“ (Charvát, 2007, str. 130).

Charvát (2007) dodává, že právě kvůli roztržičnosti punku a jeho proběhnutí komercializaci je záběr příznivců punku obrovský – od extrémní levice až po zcela apolitické a mainstreamové konzumenty.

Na základě výzkumů, o kterých píše Bastl (2011), je možné konstatovat, že anarchismus nebyl v počátcích punku u nás žádnou pevnou součástí, popřípadě šlo o velice okrajovou část. Bastl (2011) totiž anarchismus u nás dělí do tří etap a první, kterou nazývá „formování“, datuje až od roku 1989. Jak zmiňuje stejný autor dále, byl český

antifašismus vnímaný jako sekundární téma. Došlo ovšem ke zlomu, kdy si čeští anarchisté uvědomili, že konáním kontrademonstrací a řízeným napadáním pochodů neonacistů na sebe upozorní mnohem více. Činná je v tomto ohledu především takzvaná Antifašistická akce⁵. Jedná se o drobné skupiny fungující v neorganizované síti, zaměřené na potírání projevů radikální pravice. Antifa je spojená s českým punkem především kvůli společným ideálům svobody a rovnosti, možnosti veřejného vystoupení proti aktuálním problémům společnosti. Mezi českými členy subkultury punk je mnoho příznivců a podporovatelů.⁶

⁵ Jinak také AFA či Antifa

⁶ Téma: Antifa v českém punku; Interview s Dominikem DĚDIČEM, nar. 1997, člen hudebního uskupení Prášek proti blbosti a aktivní člen Antifašistické akce. České Budějovice 6.6.2019

5 Punk

5.1 Etymologie význam pojmu punk

Tam, kde je Rejzkův (2012) Český etymologický slovník vcelku stručný, nabízí Akademický slovník cizích slov (2005) širší spektrum vysvětlení pojmu punk. Rejzek uvádí, že zdrojovým jazykem je angličtina, ze které byl pojem převzat, přičemž pojem samotný se v anglickém prostředí využívá pro označení mladého výtržníka, povaleče nebo pitomce. V českém prostředí potom označuje hudební a životní styl mládeže vznikající po roce 1975. Zároveň je možné si povšimnout možnosti využití českého ortograficko-fonologického ekvivalentu pank. Již zmíněný Akademický slovník potom hovoří o dalších možných významech. Jednak zmiňuje výše uvedenou formulaci, navíc je zde uvedeno, že jej lze s výslovností [pɔŋk] užít pro označení troudu, který využívali kovbojové na Divokém západě k rozdělání ohně.

Ve Velkém anglicko-českém slovníku (Hais a Hodek, 1997) je mimo výše uvedených příkladů význam ve smyslu nevytvořeného mladého slona v cirkuse nebo adjektivní užití pro blbý, špatný, ubohý a uhozený.

Smolík (2010) potom užití v anglickém prostředí popisuje jako označení někoho, jenž v sobě představuje opozici ke slušnému člověku a je nositelem vlastností jako násilný, provokující a vulgární. Zároveň uvádí, že jde o označení nepotřebného materiálu a veteše, nebo pojmenování ve vězeňském slangu pro mladého trestance nuceného k homosexuálnímu uspokojování ostatních vězňů.

„Později se výraz punk definitivně spojil s punk rockem, aby byl označením pro fanouška této subkultury i hudebního stylu, který se snaží šokovat a provokovat nejenom pomocí své specifické image“ (Smolík, 2010, str. 170)

Pokud budeme hledat první použití slova punk v rámci sociokulturního žurnalismu, půjde pravděpodobně o rok 1970 a o rok později se poprvé objevilo slovní spojení *punk rock*, které použil David Marsh v časopise *Cream*, jehož slovní spojení převzal spisovatel Lester Bangs, rozšířil jej a užil ve spojení s hudebním uskupením *The Stooges*, o kterém bude řeč dále. (Komárek, 2007, podle Vaněk, 2002)

„Pojem označoval hudbu, v níž byla obsažena nihilistická nespokojenost s osudem. [...] Co je podstatné z hlediska popisu subkultury punk, je fakt, že stejně jako subkultura skinheads byla projevem snahy městské dělnické a studentské mládeže o autenticitu a přirozenost ve svém cítění a projevu. Tato snaha byla zjevná nejenom jako hudební vyjádření myšlenek, pocitů, problémů, ale i jako ‚alternativa‘ vůči mainstreamové kultuře“ (Smolík, 2010, str. 170-171).

5.2 Historie punku

Cílem této kapitoly není seznámit čtenáře s historickým vývojem hudební stránky punku. Tato kapitola má za úkol poukázat na dobové zakotvení celé subkultury. Popsat důvody a okolnosti vzniku tohoto životního stylu a tím zrcadlit východiska, která se odrážela na tvorbě textů.

Dalo by se říci, že existují dva znesvářené tábory se zcela rozličnými pohledy a diametrálně odlišnými názory na problematiku otázky vzniku punku. Jedni hovoří o tom, že kolébkou punku se staly na počátku sedmdesátých let Spojené státy americké, když v roce 1973 otevřel *Hilly Kristal*⁷ ve státě New York na Manhattanu svůj klub CBGB⁸. Zde dával *Hilly Kristal* příležitost začínajícím a málo známým hudebním uskupením. Ve stejném roce zde vystoupila kapela *New York Dolls*, která je považována spolu s *Blondie*, *The Heartbreakers* nebo *Iggy Pop a The Stooges* za průkopníky punku vůbec. V roce 1974 zde odehráli svůj první koncert *The Ramones*, kteří ovšem v tehdejší době nedosáhli na větší komerční úspěch. Přesto jsou označováni jako jeden ze základních kamenů punkové hudby a jejich fanouškovská základna byla již tehdy značná. V rodných Spojených státech amerických byli téměř neznámí, ovšem po svém vystoupení v roce 1976 ve dvou londýnských klubech vyvolali Ramones doslova bouři. Ve spojení právě s americkým punkem hovoří Smolík (2010) o takzvaném protopunkovém období. Svě rozdělí ovšem vztahuje na punk jako subkulturní celek. Hudba tedy již existovala, chyběla jí ovšem ideologická vymezenost fanouškovské základny.

⁷ Manažer začínajících kapel a hudebník

⁸ Zkratka pro country, bluegrass a blues; hudební klub měl ještě podnázev Other Music For Uplifting Gormandizers

Druhý a obecně přijímaný názor je, že punk vznikl ve Velké Británii. Zde je neodmyslitelně spojen s kapelami, jako jsou *Sex Pistols*, *Sham 69*, *The Clash* a Smolík tuto éru označuje za *klasické punkové období*, které ohraničuje lety 1977–1984/1985. Jako místo zrodu punku je Anglie považována především kvůli velkému tamějšímu rozmachu tohoto hudebního žánru ve druhé polovině sedmdesátých let a díky odezvě, kterou vyvolal nejen v Anglii, ale po celém světě.

Důležité je si uvědomit, že punkové kapely v Americe a v Evropě měly samotné diametrálně odlišný přístup k tvorbě textů a své prezentaci. Punkoví umělci za oceánem byli spíše intelektuálních a introvertních povah, kdežto evropští punkeři byli rabiāti, vyvrhelové a rádi provokovali. Je nutné dodat, že například detroitští *The Stooges* byli ukázkovými buřiči, přičemž za většinou problémů stál jejich frontman Iggy Popp.

„Newyorská punková vlna byla ovšem silně intelektuální, a nikoli chuligánská (proto byla v tisku nejprve označována jako newyorský undergroundový rock). Tito punkoví umělci se většinou blížili třicítce a ve svých textech se nechávali inspirovat poezií francouzských ‚prokletých‘ básníků Rimbauda, Verlaina, Baudelaira, ale také poezií beatnickou nebo texty Boba Dylana. Takže americký punk byl vlastně vzpourou dekadentního intelektuála, proti anglickému punku, který se stal hudbou pracující třídy“ (Smolík, 2010, str. 172).

To může být i vysvětlením pro dřívější a větší komerční úspěch zaoceánských interpretů.

„V době, kdy se anglická punková scéna teprve formovala, Ramones a Patti Smith v New Yorku nejen pravidelně hráli, ale už jim vyšla i debutová alba, zatímco pro kapely ve Velké Británii byl v šestasedmdesátém nedostižným snem i singl“ (Smolík, 2010, str. 173).

Hudební žánr punk v Anglii byl reakcí na několik aspektů své doby. Jednak šlo o revoltu mladých lidí, která silně proběhla ve Francii a Německu na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Ovšem jak píše Smolík (2010), tak na Anglické souostroví se dostala jen částečně a jednalo se spíše o lehký odraz událostí na pevninské části Evropy. Jako důvody zde uvádí menší počet studentů v Anglii a zároveň subkulturní roztříštěnost tehdejší mladé společnosti, která neměla společné postoje a názory, které by ji

spojovaly. Dalo by se tedy říci, že anglická mládež nebyla dostatečně vybouřená, a přestože tehdejší romanopisci a dramatici psali o vzpouře proti systému, tak prolomení těchto zábran otevřeného odboje mělo přijít až o desetiletí později. Zároveň je důležité si uvědomit, že u moci byla ve Velké Británii Margaret Thatcherová, a i přes její liberální finanční politiku stále docházelo k velkému sociálnímu vylučování některých vrstev a prohlubování rozdílů mezi generacemi. Mladí lidé měli problém najít si pracovní místo, které by jim poskytovalo dostatečnou finanční oporu. A vina byla samozřejmě svalována na politické lídry. Dalším méně viditelným aspektem vzniku nového hudebního žánru dobře vystihují slova Micka Jonese z kapely The Clash, kterého cituje Vaněk (2002, str. 175):

„Punk je jediným hudebním směrem, který mluví o tom, co se děje v nitru mladých lidí. Těch bílých samozřejmě. Černí mají dávno svou muziku. Je to jejich tradiční hudba opřená o mocný hudební základ – reggae. Společnost je pramenem odcizení. Nikdo se o tebe nezajímá.“

Zde se Jonesovi podařilo krátce shrnout dvě z mnoha příčin pro vznik punku. Tedy nezáměr společnosti o mládež z nižších vrstev a zároveň absence hudebního žánru, který by se věnoval této problematice a stal se tak hlasem této generace, aby mladí lidé mohli veřejně interpretovat své emoce, nálady a postoje skrze hudbu. Vaněk (2002) jako jeden z velkých motivů ke vzniku punku píše o nudě.

Mezi velice oblíbené žánry mladé generace tehdejší doby patřilo *reggae*⁹ a širokou veřejností lépe přijímaný *glam rock*¹⁰. Jak vyplývá z výroku Micka Jonese, reggae přestávalo být pro dělnickou mládež přitažlivé. Reggae, jakožto hudba především jamajských přistěhovalců a generace jejich dětí, v sobě samozřejmě odrážela jejich kulturu a světonázory. A přestože se jednalo o hudební žánr populární, většina mladých lidí se přestávala s texty ztotožňovat, pokud jim vůbec rozuměla. O tom hovoří Hebdige

⁹ Druh černošské populární hudby; vznikl začátkem 70. let 20. stol. organickým propojením neworleanského rhythm and blues s jamajskou lidovou taneční hudbou mento. (Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích, 1999).

¹⁰ Glam rock přinesl narcismus, nihilismus a genderové zmatení. Americký punk přinesl minimalistickou estetiku (např. „Pinehead“ od Ramones nebo „I Stupid“ od Crime), kult ulice a sklon k sebepoškozování. (Hebdige, 1979).

(2012), když poukazuje na velký vliv rastafariánství¹¹, který byl v tomto hudebním žánru znatelný, a zároveň mluví o slangu, který byl u většiny umělců tehdejší doby využíván při tvorbě písní.

Další alternativou k mainstreamové hudbě byl tedy glam rock. Ovšem glam rock se vydal jinou cestou, než smýšlela tehdejší mladá dělnická generace. Byla to cesta pompéznosti, extravagance, u některých umělců jako David Bowie až ezoteričnosti.

„V polovině sedmdesátých let byli fanoušci rozděleni do dvou vyhraněných skupin. Jednu tvořili přihlouplí pubertáci, sledující hlavní proud glamrockové scény (Marc Bolan, Gary Glitter, Alvin Stardust). Druhá se skládala ze starších, přemýšlivějších teenagerů, kteří zůstávali oddáni některým esoteričtějším umělcům (Bowie, Lou Reed, Roxy Music), jejichž extrémní v oblékání, počínající elitářství a chorobné umělecké a intelektuální aspirace a postoj k lidskému intelektu účinně zabraňovaly masovému nárůstu publika“ (Hebdige, 2012, str. 102-103).

Přesto měl punk s oběma žánry některé styčné plochy. Od reggae přejal punk formu koncertů v malých zapadlých klubech, zastřenost hudby a zaměření na sdělení bez ohledu na čistotu formy. Zároveň touhu někam patřit. V reggae byla znatelná touha po ztracené domovině, projevující se v názorech rastafari. Černošští hudebníci a mládež se v Anglii cítili cize. Tento pocit odcizení byl oběma směrům společný. Zároveň lze u britských punkových uskupení vysledovat samotné zakomponování reggae úseků do vlastních skladeb¹². Pokud se punk snažil odlišit od glam rocku, využíval punk stejnou formu jako glamrockoví umělci, ovšem v opačném směru. Hebdige (2012) sice mluví o metaforickém využívání řetězů, propadlých tváří a špinavého celkového vzezření, ale při bližším pohledu na tehdejší představitele punku šlo o explicitně vyjádřené postavení ve společnosti, které svou metaforičnost získalo až v průběhu let. Tam kde glam rock využíval bohatě zdobené a extravagantně barevné oblečení, přišel punk s roztrhanými tričky a špinavými koženými bundami. Tam kde dbali glamrockoví umělci na upravenost a uhlazenost, tam punk zareagoval špínou a divokými účesy.

¹¹ Rastafariánství je filozoficky náboženské hnutí, vzniklé na Jamajce ve 30. letech 20. stol., kombinující prvky křesťanství, judaismu a částečně i islámu. (Halama, 2008)

¹² Např. The Clash, Alternative T.V.

„Kdo byli představitelé nového hudebního stylu? Šlo o novou – již třetí – generaci rockových hudebníků, kteří se vyhraňovali v kontrapozici k předchozímu supertechnickému, ‚kosmickému‘ art rocku i k módní, komerční a typicky unifikované formě hudby ‚disko‘ a kteří se pokusili přiblížit rock opět životu“ (Vaněk, 2002, str. 179).

V letech 1976 a 1977 se tedy poprvé objevuje něco jako punková subkultura. Svěbytný životní styl založený na revoltě, nihilismu, drogách a opírající se o svou vlastní hudbu. Komárek (2007, podle Smolík, 2010) hovoří o propojení s prokletým básníkem Charlesem Baudelairem a zároveň o inspiraci v dekadentních a anarchistických básnících, stejně tak uvádí i propojení s dadaisty nebo rozervanými básníky. Mezi hudební kořeny a inspirace punku řadí rokenrolové legendy Elvise Presleyho a Chucka Berryho.

Jak bylo zmíněno výše, Smolík (2010) se pokusil o periodizaci punkové hudby. Rozdělil ji na tři úseky. První úsek nazval *protopunkové období* a podobný výraz užívá i Kolářová (2011), která *The Ramones* označuje za takzvané *protopunkáče*. Jedná se o období, kdy se začínají z glam rocku vydělovat někteří interpreti, objevují se noví hudebníci a začíná vznikat jednodušší hudební styl, lišící se od experimentálních, vyšperkovaných a nabobtnalých skladeb tehdejšího rocku. Zjednodušená byla nejen hudební stránka, ale i textová. Do tohoto období spadají kapely newyorské scény okolo klubu CBGB a kapely z okolí Detroitu jako například zmínění *The Stooges s Iggym Poppem*. Takzvané *klasické punkové období* potom Smolík vztahuje na zrozenou punkovou scénu v Anglii po roce 1976, jehož zlomovým okamžikem byl již zmiňovaný dvojkonzert Ramones v Londýně, jehož se účastnilo i mnoho budoucích zakládajících členů anglické punkové scény. Následující vlna punkového šílenství zahltla Evropu, když se *Sex Pistols* spojili s novým manažerem a vydali dnes již legendární desku *Anarchy in UK*. Charvát (2007) ve spojení anarchismu a punku dokonce hovoří o renesanci anarchismu.

„Poměrně primitivní hudba a militantní rétorika hudebních skupin našla odezvu v širších vrstvách nespokojené mládeže a vytvořila se punková subkultura. Vycházela především z totálního odmítání společenských konvencí a norem ve spojení s nihilistickým náhledem na svět (punkeři neměli rádi hippies, kteří chtěli v šedesátých letech svět změnit, zatímco punkeři jej chtěli zničit“ (Smolík, 2010, str. 175).

O třetím období punku píše Smolík jako o *postpunkovém*. Za jeho počátek uvádí rok 1985. Jedná se o období spojené s nástupem kapel nové punkové generace a hovoří o takzvané roztříštěnosti. Tuto roztříštěnost spatřuje v tom, že punk ve své podstatě bojuje proti komercializaci a normám, avšak na straně druhé se samotný stává komerčním produktem.

„Punk je spjatý především se sice antipolitickou (či asociální), ale v celkovém kontextu spíše (anarcho)levicovou orientací (odpor ke společenskému řádu, odmítnutí bohatství a konzumního života, ochrana zvířat apod.). Velmi malá část punkerů je však zařaditelná mezi ultrapravicí. Zpravidla se označuje jako nazi punk“ (Smolík, 2010, str. 179).

5.3 Punková subkultura na českém území

„O kulturním úpadku na poli populární hudby vypovídaly žebříčky hitparád. Věvodila jim bezduchá disko-hudba, typický produkt showbyznysu“ (Vaněk, 2002, str. 177).

Joe Ramone řekl: „Vím, že v Čechách máme silné zázemí, jejich úřady si to ale nemyslí. Měli jsme už nějaké kontakty před pěti sedmi lety, ale ze strany Čechů to bylo jen nadšení, vyšší moc zasáhla a řekla ne“ (Svítivý, 1991, str. 24).

Zejména kvůli vlivu politického uspořádání v tehdejší komunistickém Československu musí být jasné, že punková hudba a s ní i celá její scéna dorazila s lehkým zpožděním. Přestože tento trend byl za železnou oponou téměř zvykem, tak se překvapivě první vliv punku na našem území datuje již do roku 1978, tedy jen pár měsíců po legendárním létě roku 1977, které je považováno za zlatý čas punku. Ve zmíněném roce 1978 se poprvé objevují punkové kapely i na našem území. Zprvu se jednalo o kapely, jejichž repertoár se skládal z naskoušených skladeb zahraničních kapel. Mezi takové kapely patřilo například původně akustické duo *Extempore*. Spolu s nimi se ale objevily i autonomní hudební celky hrající svou vlastní tvorbu, ke kterým patřily například *Energie G* nebo *Zikkurat*. (Smolík, 2010) Za doslova první českou punkovou kapelu potom Vaněk (2002) považuje skupinu *FPB* založenou Petrem Růžičkou, dodnes

činným manažerem českých punkových kapel, který ve svých vzpomínkách zmiňuje, jak prodal všechny své vinylové desky tehdy oblíbených rockových kapel a pořídil si jeden výběr punk rockových skladeb, na jehož základě se rozhodl založit výše zmíněnou kapelu.

Do hledáčku československých bezpečnostních složek se tyto kapely dostávaly již od samého začátku. Většinou i proto, že hudebníci, kteří se o punk začali zajímat, byli činní proti systému již předtím. Například sama kapela *Extempore* ve svém krátkém shrnutí historie své činnosti uvádí¹³, že v zájmu StB byli členové již od roku 1974, a to kvůli jejich satirickému, ironickému, komponovanému hudebnímu programu *Pohřeb funebráka*¹⁴.

Do veřejných tiskovin začaly zprávy o punku jako takovém prosakovat až mnohem později. Jako zlom uvádí Vaněk (2002) článek s názvem *Nová vlna*¹⁵ se starým obsahem v propagandistickém časopise *Tribuna*.

„I když články četli rockoví fanoušci jako humoristický text a týdeník *Tribuna* byl snad poprvé za dobu své existence vyprodán, situace kolem dalšího působení kapel punku a nové vlny začala být opravdu vážná. Především proto, že výpad v *Tribuně* byl neskrývanou direktivou zřizovatelům, pořadatelům, provozovatelům a všem kulturním institucím, které zajišťovaly a schvalovaly veřejná vystoupení, aby neumožňovali nadále skupinám nové vlny vystupovat“ (Smolík, 2010, str. 186).

Smolík (2010) zároveň hovoří o takzvaných profylakticko-rozkladných opatřeních ze strany Státní bezpečnosti, které charakterizuje jako nátlak nejen na hudebníky samotné, ale i jako zákazy vystupování, rušení koncertů apod. Ihned však dodává, že tato represivní opatření nebyla zdaleka tak úspěšná, jak by si přál režim, a cituje Vaňka

¹³ <http://www.extempore.sneznik.cz/historie.htm>

¹⁴ Chadima (2015, str. 60) se vyjádřil k vystoupení takto: „Byl to pořad nazvaný *Pohřeb funebráka*. A já čuměl jako vůl. Bylo to výborný. Neduhu jsem znal jen jako folkaře, teď hrál s rockovou kapelou muziku, kterou jsem sežral se vším všudy. Po delší době opět velký hudební zážitek.“

¹⁵ Vaněk (2002, str. 175-176) cituje hudebního kritika a publicistu Josefa Vlčka a k pojmu nová vlna dodává: „New wave je proud populární hudby inspirovaný nástupem nové generace posluchačů i umělců na angloamerické scéně po roce 1976. Je to ta nejběžnější definice, která novou vlnu chápe jako široký generační proud bílé a z části i černé mládeže, která hledala svou estetickou seberealizaci mimo svět oficiální hudby v klubovém prostředí s punkovými, pub-rockovými a reggae kapelami.“ Dalo by se tedy říct, že pojmy punk a nová vlna se překrývají a slovní spojení nová vlna bude zastřešující a nadřazené pojmu punk.

(2002), který uvádí, že na základě takzvané X. správy SNB je v tehdejší Československu necelých 5200 osob inklinujících k punkové subkultuře.

Z výše napsaného tedy jasně vyplývá, že punková scéna neměla šanci se jakýmkoliv způsobem veřejně prosadit a byla systematickou prací pohlavárů státu a propagandy uvržena do undergroundu. Zde je vidět velký rozdíl mezi punkem světovým a punkem československým. V USA se stavěli punkeři do pozice prokletých umělců, v Anglii si vytvářeli image vyvrženců a bojovníků proti společnosti, kdežto na našem území nešlo pouze o primární boj se svým postavením ve společnosti vyplývajícím z inklinace k punku, ale sekundárně šlo o skutečný boj za svou pravdu, která byla ze strany státu potlačována, s čímž neměly punkové kapely v západním světě zkušenosti¹⁶. I proto je typickým rysem českého předlistopadového punku boj proti komunistickému režimu. Kde se světovým umělcům typu *Iggy Pop* a *Sex pistols* za jejich provokace nabízeli manažeři pro spolupráci a natočení desek, tam se hudebníci na československé scéně za železnou oponou potýkali s policejními složkami.

Na základě těchto omezení se hudebníci snažili hledat různé možnosti, jak tento systém represí obejít, které někdy vedly až k úsměvné absurditě. Smolík (2010) cituje Správu SNB v roce 1983:

„K uskutečňování svých koncertů zneužívají uvedené skupiny i pronajatých parníků DP hl. m. Prahy. Konkrétně bylo zjištěno, že dne 19. 9. 1983 si přívrženci hnutí PUNK rezervovali dva parníky a zorganizovali sraz cca 350 osob. V této souvislosti bylo uskutečněno opatření k zamezení dalších možností zneužít tuto formu koncertního vystoupení ke srazu osob z řad punku.“

To samozřejmě vedlo ke stoupající popularitě punku u mladých lidí, protože to, co je zakázané, je lákavé. Proto se o skutečném nástupu punku u nás dá hovořit přibližně ve druhé polovině osmdesátých let, kdy začalo docházet k oslabování represí vůči členům subkultury a samotným hudebníkům. Objevily se kapely jako *Hrdinové nové fronty* nebo dodnes hrající *Visací zámek* a *Plexis*. Další inspirace pro český punk potom

¹⁶ Nicméně i světové punkové kapely neměly svůj život jednoduchý. Například proti skupině Sex Pistols bylo směřované velké množství publicistických článků a žurnalisté, které Vaněk (2002) dokonce označuje za pomlouvačnou, polopravdami syčenou kampaň, která dokonce vedla k tomu, že Sex Pistols nemohli půl roku vystupovat.

Vaněk (2002) spatřuje ve folku, jakožto okrajovém žánru, v českém undergroundu okolo kapely *The Plastic People of the Universe* a také v české alternativní scéně sedmdesátých let, pro kterou byla typická ztráta ambicí na získání oficiálního statutu a uznání. Mezi jiné zvláštnosti českého, popřípadě československého, punku patřily názvy. Tam, kde se v šedesátých letech systematicky potíraly a nuceně přejmenovávaly anglické názvy na české ekvivalenty, tam navázali čeští punkeři s humorem a hrdostí na české názvy. Příkladem jsou například *Kečup*, *Nahoru po schodišti dolů band* nebo *Jasná páka*. Právě humor a ironie prostupující většinou textů nebyly u režimu kladně přijímány.

Zajímavý je také incident ze září roku 1987, kdy byly na plzeňský koncert na Lochotíně, pozvány i západoněmecké kapely *Die Toten Hosen* a *Einstürzende Neubauten*. Na tento koncert přišlo přes dvanáct tisíc návštěvníků nejen z Čech a Slovenska.

„Jeden z účastníků koncertu o této akci uvedl: „Že bude průser, se dalo čekat, když z východního Německa přijely skoro tři tisíce fanoušků, našich tam bylo asi také tolik. Proto tam byla spousta estébáků. Die Toten Hosen dohráli, všechno bylo dobré, a myslím si, že by to asi bylo dobré, kdyby po nich hned dali Neubauten, protože pak by se lidi sebrali a šli by pryč. Možná toho se báli, tak tam dali Husákem protěžovaného komunistu Michala Davida. To bylo, jako když naliješ benzin do kamen. Příznivci punku hned začali na pódium házet kelímky a štěrk““ (Vaněk, 2002, str. 233)

Přestože je punk ve svém jádru apolitický a bojuje víceméně proti společnosti jako celku nehledě na kapitalismus nebo socialismus, tak tlakem prostředí u nás došlo částečně k jeho politizaci. Formou československého punku byl boj proti komunistickému režimu, pro který byla subkultura punku něco absolutně nepřijatelného. A právě proto, že se jí nepodařilo, jak píše Fuchs (2002), zkulturnit a zamezit šíření otevřených protistátních myšlenek, se stala terčem represí, což bylo další palivo pro český punk, který jej pohánělo. Dalo by se tedy předpokládat, že po pádu režimu v listopadu 1989 ztratí punk svůj jakýsi účel u nás. Stejnou otázku si pokládá i Alan (2001, str. 68):

„Nezmizel její význam spolu s komunistickým režimem? Nečerpala náhodou celá alternativa svoji sílu jenom z opozice vůči režimu?“

Výsledkem porevolučních událostí bylo, že se v nově vzniklé České republice začalo dít to, co popisoval již Hebdige (2012) u punku v Anglii. A to bylo rychlé štěpení scény na takzvané pravověrné a komercializované punkery. Z punku se rychle stala móda více než životní styl. Zajímavé je vyjádření Kolářové (2011), která punkovou subkulturu považuje za tu nejvíce výraznou a nejstarší u nás a uvádí, že mnohdy je punk považován téměř za synonymum slova subkultura.

„Punk se v době svých počátků na přelomu 70. a 80. let vyznačoval všemi atributy, které jsou s hudebními subkulturami mládeže obvykle spojovány. Byl ‚divokým‘ hudebním žánrem, životním i módním stylem, provokací konvenční společnosti. Hnutím, které bylo trnem v oku vládnoucímu establishmentu, protestem a generačním konfliktem“ (Kolářová, 2011, str. 45).

Stejná autorka, která je dcerou Michala Pixy¹⁷, si pokládá i zajímavou otázku, zda snad není punk dědičný. To následně ze svého pohledu rovnou popírá a říká, že si našla svou vlastní cestu. Přesto nevylučuje, že byla punkem natolik ovlivněna, že ještě dnes ji některé v mládí osvojené názory neopouští. Dalo by se tedy předpokládat, že částečně je punk i něčím generačně přenositelným. Stejně jako přenášíme svou kulturu na své potomky a učíme je osvojovat si normy naší společnosti, tak stejným způsobem ovlivňuje punková hudba nové a nové generace posluchačů.

V devadesátých letech 20. století a v 21. století nastává situace, kdy je společnost částečně zahlcena subkulturami a punk ztrácí svou původně antikomerční bázi. Objevují se specializované obchody s oblečením, doplňky a hudbou, které vyplnily místo na trhu a punk získává svou tržní hodnotu. Stává se snadno dostupným stylem pro každého, kdo se chce například zviditelnit. Příkladem mohou být rozhovory, které provedla Pixová (podle Kovářová, 2011), z nichž vyplývá, že nadále existují výše zmínění pravověrní punkeři, kteří si své oblečení, doplňky a jiné materiály vytvářejí sami, zároveň s nimi se ale objevují lidé, kteří nemají s punkem nic společného a líbí se jim pouze vizáž. Nadále však přetrvává situace, že punková hudba není, alespoň pro většinu interpretů, něčím, co by je dokázalo uživit.

¹⁷ Český punkový hudebník, zakladatel uskupení Visací zámek

„Od okamžiku, kdy mezi okrajovým punkem a šedí mainstreamu začalo docházet ke vzájemnému prolínání, začala potřeba vymezovat se nabývat odlišné dimenze. Vyrůstající obliba punku v mainstreamové kultuře je počátkem dekadence typické pro každou přezrálou subkulturní vlnu. [...] Punk byl náhle (po převratu v roce 1989) infiltrován do komerční hudby i módy. Punkové motivy a hesla byla ‚zneužita‘ za účelem zvýšení prodeje zboží s pomyslnou nálepkou ‚pro mladé rebely‘, určeného pro specifickou cílovou skupinu mladých zákazníků“ (Kolářová, 2011, str. 65).

Otázkou tedy je, zda ti, kdo se dnes označují za punkové interprety, stále naplňují původní myšlenku punku. Popřípadě zda se punk vyvinul v něco zcela jiného, co dnes za punk označujeme, ale s punkovou hudbou má společnou pouze hudební stránku a po textové a obsahové stránce se odklonil zcela jinam. Na problém textové náplně dnešních punkových subžánrů v České republice se zaměří následující praktická část této diplomové práce.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 Vybrané rozhovory s členy kapel

Již podle následujících vybraných přepisů rozhovorů je patrné, že punková hudba je do jisté míry roztříštěna, co se tematického plánování textů týče. Pro jednoho interpreta znamená psaní textů pouze svobodu a zábavu. Pro jiného je formou protestu, kdy se snaží oslovovat posluchače. Pro třetího je cílem bavit především ostatní členy subkultury a mít texty blízké jejich přemýšlení. Během provádění rozhovorů bylo patrné, že téměř každé hudební uskupení má pro svou formu hudby nějaký specifický subžánr, přičemž na dotaz, jak výraz vznikl, odpovídali buď, že si jej vymysleli, nebo že je tak začali označovat ostatní interpreti a fanoušci, proto jej přijali za svůj. Kapitola obsahuje tři přepisy nahrávaných rozhovorů. Pro autenticitu odpovědí byl zbytek rozhovorů veden neformálním způsobem při neavizovaném setkání se s autory.

6.1 Rozhovor s kapelou Budweis Drunken Bastards

(Matěj – akordeon, Rim – druhý zpěv a basová kytara)

Co pro vás znamená punk?

Rim: Těžko říct, co to pro nás znamená. Já nevím. Asi bych měl použít takový ty obecný řeči, jakože je to svoboda, nějaký vyznání. Možná je dneska někdo vegan a nevím. Nevím, jak na to odpovědět v dnešní době, aby ta odpověď nebyla úplně kliše.

Matěj: Jako třeba muzika. A sranda. Pití. Kamarádi.

Rim: Symbolicky alkoholu. No dobře, asi to trochu o tej svobodě bude.

Matěj: (smích) No jo, ale poslední dobou je to takový jako nic moc.

Rim: Mně to přijde takový trochu zvrácený ten směr toho punku, kam se to teď ubírá.

Odráží se toto nějak v textech vaší kapely? Co je náplní vašich textů?

Rim: (*smích*) Asi jako říkal Vočko Homerovi¹⁸: „Chlast, chlast a zase chlast.“ No, dobrý. Možná nějaká ta zábava, ale hlavně chlast.

Matěj: Jasně, hlavně chlast. A hlavně máme takovej specifickéj styl humoru.

Rim: Jde o to, že určitě nechceme bejt názorová kapela. To už v dnešní době nemá smysl. Od té doby, co se punk začal hrát, tak je to jenom názor, názor, názor. Můžeme pořád do nekonečna nadávat na policajty, na vládu, na všechno možný. My se chceme tou muzikou hlavně bavit, takže i když každej máme nějakej svůj názor, tak nám jde hlavně o tu zábavu a do těch textů to necpeme.

Matěj: Jo. Což je takový... Ty punkový kapely furt proti něčemu bojujou. My proti ničemu nebojujeme, my si prostě akorát užíváme tu srandu, koncerty.

Rim: Jak by to řekl mistr, jde hlavně o tu *šau*¹⁹.

Matěj: (*smích*) Přesně tak. To je vono.

Hraje vaše kapela nějaký subžánr punku? Je to něčím specifické?

Rim: Dá se tomu říkat; teď si představte, jak dělám takhle rukama (*předvádí uvozovky*); *celtic, irish punk rock*. Je to v celým světě vlastně dost populární žánr, kterej je už profláklej spoustu let, ale tady u nás je to ještě pořád v plenkách. Ale lidi si už k tomu začínají hledat cestu a je to hrozně parádní. Je to něco jinýho než obyčejný bicí, basa, kytary, zpěv. Dá se tam použít spousta jiných nástrojů.

Matěj: Je to specifický tím, že je to skočný. Lidi to baví a neurazí to nikoho, protože v tomhle subžánru záleží fakt na těch melodických, folkovejch nástrojích, akustických.

¹⁸ Pozn. autora – narážka na seriál Simsonovi

¹⁹ Citovaný výrok Oldřicha Říhy z kapely Katapult

Rim: Třeba baskytara! (*smích*)

Matěj: No, tak určitě. To je opravdu výjimečné. Tak třeba harmonika, bendžo, píšťala, housle. Je to takový zpestření a lidi, co nemají rádi punk, tak když slyší tohleto. Je to založený na irský folkový hudbě, jako my máme dechovky, i když s dechovkou se asi punk moc nedá... (*kombinovat – pozn. autora*)

Rim: Stalo se nám už párkrát, že jsme hráli třeba na nějaký městský slavnosti, kam přišli lidi všech žánrů, všech možnejch věkovéjch hranic, a když slyšeli tadyto a viděli nás tam poskakovat v kiltech, tak přišli, líbilo se jim to, tleskali, byli nadšený. Je to pecka. Myslím si, že je to muzika pro každýho.

Lze tedy říci, že typické pro tento subžánr jsou i kilty?

Rim: Víceméně. Spíš jo než ne. Samozřejmě každéj může oblíkat, co chce. My to nosíme, protože to je sexy. (*smích*)

Matěj: Moc kapel to nepoužívá, ale je to hezký zpestření a lidi si vás potom pamatujou aspoň.

Jsou v Čechách nějaké další kapely hrající tento subžánr?

Rim: Tak určitě. Jo... Dobře. Řeknu to jméno. Jsou to *Pipes and Pints*. To jsou kluci, který tenhle styl v podstatě absolutně nehrajou, ale mají dudy, takže o nich každéj říká, že jo. Tím si nevykládejte, že hrajou špatnou muziku. Hrajou skvělou muziku, akorát to prostě není *irish*. Mají dudy, Vojta²⁰ je na ně skvělej...

Proč tedy nejsou irish?

Rim: Protože prostě nejsou. Nemají kilty.

²⁰ dudák v kapely Pipes and Pints

Vojta nosí kilt.

Rim: Tak jsou jenom půl *irish*. (*smích*) Ne, je tady spousta dobřejch kapel viz *Cheers!*, to jsou naši skvělí kamarádi z Plzně. Hrajou skvělou muziku už hodně dlouho. Potom můžu jmenovat třeba *Vintage Vine*.

Matěj: Ti jsou takový folkovější teda. Nemají elektrickou kytaru.

Rim: Nebo *Benjamin's Clan*.

Matěj: Pak tu máme třeba *Pirates of the Pubs*²¹, kde jsme hráli my předtím.

Rim: Nebo třeba budějcký *Naked Professors*, který už jsou hodně folkový, ale hrajou písničky od těch punkových kapel jako třeba *Flogging Molly*, ale folkově.

²¹ Rim i Matěj patřili mezi zakládající členy této kapely a opustili ji po neshodách s ostatními členy v roce 2018.

6.2 Rozhovor s kapelou Saints and Sinners

(Degi – zpěv a elektrická kytara, Petr– druhý zpěv a basová kytara, Rybíz – bicí)

Co je pro vás punk?

Degi: Párty.

Petr: Forma mojí svobody.

Degi: Já bych řekl, že chlast a kámoši.

Petr: Pro mě je to forma svobody. Nějak se vyčlenit z toho hnusu aspoň trochu.

Degi: Tyvole, v tom punku máš toho hnusu úplně stejně jako v tý majoritní společnosti. To procento je stejný v tom punku jako v celý *major society*²².

Petr: Asi jo. Je to taky uniformita, jenom trochu jinak.

Degi: Víš, kolik máš debilů v punku?

Petr: No jasně, ale pořád budu radši mezi těma debilama v punku, než s debilama... Se Zemanem a SPD²³. (*smích*)

Degi: Jenže oni jsou i v punku. I tyhle, kámo.

Petr: Ale tak nejezdím do Brna. Nevím, dál.

Rybíz: Já si myslím, že punk je o tom, že se člověk nezmění, je furt stejnej. Poslouchá furt stejnou hudbu a stojí si za svým a tohle okolo.

²² Anglický ekvivalent majoritní společnosti

²³ Strana přímé demokracie Tomia Okamury

Jaká jsou témata vašich textů?

Degi: Půlka témat je zhruba o tom, co tě sere, a vzhledem k tomu, co hrajeme, na jaký scéně hrajeme, tak je to o tom, co tě sere na té scéně, potažmo i v *tý major society*. Teď poslední dobou jsou takový ty *flamy*²⁴ a rozbroje na té scéně, takže to reflektuje tohle. A pak je ta druhá půlka a ta je o tom, co máš rád. Zaspíváš to, co děláš. Chodíš rád do hospody, máš rád kámoše, máš rád nějakou kurvu, tak to je asi ta druhá půlka. Myslím, že jsme ještě neudělali žádnou lásku nebo tak a nemyslím si, že by se to někdy stalo.

Petr: To asi ne.

Rybíz: Je to vesměs o tom, co se děje v okolí, ale vyhýbat se té politice. Furt hádky, je to zbytečný a úplně k hovnu řešit nějakou politiku.

Degi: Ono jde o to, co kdo bere jako politiku.

Rybíz: Tak nějaký podtext tam asi bude na nějakým songu, nebo si to někdo přebere potom jako k sobě.

Degi: Ale určitě to není o tom, že by někdo chtěl mentorovat někoho, co si má myslet. Na druhou stranu, nějaký vyjádření toho, co si myslíš ty, si myslím, že je úplně v pořádku. Ale nemusí to být ve smyslu, že bys chtěl někomu kázat, ale v podstatě, když budeš zpívat společenský témata o tom, jak je *major society* na hovno. Ale už to samo o sobě je politika tak, jako tak.

Rybíz: Hlavně už je to klišé.

Petr: No, částečně. Ale pokud ty problémy pořád jsou, tak o tom musíš povídat.

²⁴ Systematické napadání, hanění a opovrhování konkrétním názorem, osobou či věcí na internetových stránkách

Degi: Ty zpíváš o tom, co sere tebe, a je ti jedno, co si o tom kdo bude myslet.

Takže jde o to, vykřičet své názory, nehledě na názory jiných?

Degi: V podstatě jo. Na druhou stranu člověk, kterej v týhle subkultuře funguje a k tý muzice se dostane, on má ten názor úplně stejnej. Takže ty to neříkáš někomu, koho to nezajímá.

Hrajete tedy nějaký subžánr punku?

Petr: Specifikujeme se do toho *street punku, Oi!*.

Degi: Zhruba jo. Je to v takovým tom duchu tý starý školy těch starých kapel jako *Cock Sparrer, Bussiness*. Takže neagituješ, na druhou stranu říkáš: „Hele, něco není v pohodě.“ Ale neděláš agitku: „Pojďte, nebudeme jíst maso.“ To zase ne. Někdo s tím může souhlasit, ale takovouhle agitku nepotřebuješ dělat. To v těch textech nechceš.

Petr: Není to o tom, se pořád někoho snažit o něčem přesvědčovat.

Degi: Určitě. Určitě nehrajeme v tom žánru, který by chtěl k něčemu přesvědčovat. Spíš je to o tom, že je to pro ty lidi, který v tom utvrzuješ. Utvrzuješ v tom, že si myslíš to samý, co oni. Že jseš v podstatě na jedný lodi nebo že máš něco společnýho. Asi tak. Oni se spíš identifikujou s tebou, než abys jim říkal něco. To je podle mě rozdíl u těch kapel, který hrajou opravdu politicky, že oni ti chtějí říct: „Nedělej tohle! Udělej tohle!“

Petr: My se nesnažíme někomu něco vnutit. Zpíváme o tom, co nás sere a co nás baví. Ale je to v rámci lidí s podobnými názory, tak jakože ok.

Degi: Já si myslím, že ta nosná *message* je: „Nebuď ignorant!“ Co mě třeba na tom subžánru sere, co je teď na vzestupu posledních pár let, je nezájem lidí. Takže to, že nezpíváš politicky neznamená to, že budeš ignorant. Nemůžeš si říct, že máš vyholenou hlavu a lemtáš pivo, tak jsme stejný. Nejsme. To, že nemáme žádný agitace v textech

neznamená, že jsem ignorant, a že mě nic nezajímá. To není pravda. Když o někom řekneš, o kom víš, že je rasista, a přijde ti na koncert, tak nebudeš dělat, jakože se přišel bavit a seru na to, že je rasista. On to nevykřikuje, ale třeba to o něm víš. Na jednu stranu, kdybys byl apolitickej, tak si řekneš, že je to jedno. Ať se baví. Ale tak to není. Nejses ignorant.

Petr: Tady se hrozně skrejevá to, že se řekne, že je někdo apolitickej, ale tady se to skrejevá za to, že tě to vůbec nezajímá. Takže potom jde na nás a potom na nějaký *Ortely*²⁵ nebo něco takovýho, protože to zrovna hraje u nich ve vesnici a on si řekne, že mají taky holý hlavy, tak to bude taky dobrý. A pak řekne, že je to apolitický. Že prostě lidi, který se o to vůbec nezajímají, potom řeknou: „Jsem apolitickej a čus.“ Je něco jinýho člověk, kterej se o to vůbec nezajímá a pak... Nevím, jak to jinak formulovat.

Máte zkušenosti s tím, že vás lidé srovnávají s kapelou typu Ortel?

Degi: Ne, to určitě ne. Spíš nám říkají, že jsme levičáci. Ale to je tím, že je teď v módě nadávat na *Antifu*²⁶. Ono (*Antifa*) to má nějaký svý mouchy, na druhou stranu ta myšlenka nějakým způsobem má něco do sebe. Když to uchopíš tak, že to není žádná centrálně řízená orgnizace, tak nebudu globálně říkat, že *Antifa* je napíču. Oukej, jsou tam lidi, který jsou napíču, ale nemůžeš říct, že ta myšlenka je zlá. Když ti někdo bude říkat *Good Night White Pride*²⁷, tak to není špatná věc. To není, že se stydím za to, že jsem bílej. Ale když mi pak ty lidi řeknou, že se o tohle už moc starám, že to už je politický, tak, do prdele, vždyť rasismus není politika. Takže když se ostře vymezíš proti, tak tě hned zařadí na druhou stranu. Když neřekneš, že *Antifa* je komunistická sračka, tak jsi hned s nima. Já si to třeba nemyslím. Někdo má zkušenosti z Čech, z Německa a ví, jak ty lidi vystupují. Ale není to centrálně řízená organizace, nemá to žádný pravidla. Třeba to, jak funguje ve Španělsku, tak není vůbec vázaný na takovouhle politickou věc. Já jsem tam bydlel a tam přijdeš do klubu a je zajímavá, jestli jsi rasista. To není politika. Když člověk

²⁵ Ortel je česká, rocková, krajně pravicová kapela.

²⁶ Neorganizovaná celosvětová síť skupin zaměřených na radikální boj s pravicovým extremismem

²⁷ V doslovném překladu „Dobrou noc, bílá pýcho“, často pouze zkráceně GNWP, je neorganizované hnutí, které vzniklo na německém území v rámci hardcorových hudebníků, a jehož cílem je boj proti rasismu, diskriminaci a jiným formám útlaku. Na oficiálních webových stránkách je GNWP označeno jako kampaň, či angažovaný postoj, lidí se stejným názorem, a tím je antifašismus.

přijde v tričku *Skrewdriver*²⁸ a řekne, že ho politika nezajímá... No, tak mě taky ne, ale *Screwdriver* je kapela rasistická a ty seš čurák. A nazdar. Tím to končí. Tam není o čem. To není politika.

Je pro váš subžánr něco typické?

Degi: Asi nějaká ta kritika mainstreamový společnosti k tomu vždycky nějak patřila. Patřila k punku jako takovému ve všech jeho subodvětvích. V některých je to víc motivovaný, v některých míň. Ale kritika tam vždycky je. A druhá věc je identifikovat se s těma lidma, který mají stejný názory, postoje nebo záliby jako ty.

Lze udělat rozdíl mezi *streetpunkem* a *Oi! punkem*?

Petr: Asi není.

Degi: To už je o nějakým názvosloví a vnímání.

Petr: Tam už jde spíš o ten hudební styl. Že tu hudbu děláš trošičku jinak, ale ty názory jsou stejný. *Street* je rychlejší a *Oi!* je klasičtější.

Degi: Já bych to definoval tak, že ty „dřevní“ kapely, nebo jak to mám popsat, je to jenom o tom, že zahraješ nějaký tři akordy do toho dáš jednoduchý bicí a do toho řveš nějakou myšlenku a třeba tam není důležitá ta forma, jak chceš dělat tu muziku. Abys měl melodickéj zpěv, aby ti tam kytary vytvářely melodický linky. Já to vnímám takhle. Většinou se ty kapely, který se označují jako *pure Oi!*, tak je to jednodušší hudba na tři akordy.

Petr: Jednoduchý bicí. Je to jednoduchý až na dřev, která není špatná. A kapely jako třeba my, jak se snažíme pojmut tu myšlenku, nebo tu hudební stránku, udělat to melodičtější s tím oldschoolovým základem, ale nějak to rozvinout. Udělat to jiný.

²⁸ Anglická, původně punková kapela, která se proslavila svými pozdějšími, otevřeně rasistickými texty, jejíž frontman Ian Stuart Donaldson je zakladatelem rasistické organizace Blood and Honor.

Degi: Je to, jak jsem říkal. Ty kapely, co hrajou, já tomu říkám dřevní *Oi!*, tak složí tři jakýkoliv akordy, do toho něco zahraješ a řekneš hlavně nějakou myšlenku a může bejt dobrá, může bejt špatná. To je jedno, jaká je. A my to děláme tak, aby ta forma byla i hudebně nějak zajímavá.

Takže hlavní rozdíl je v melodičnosti?

Petr: Takhle se to nedá říct. Protože máš kapely, který říkají, že jsou *street punk*, a je to rámus, je to bordel, pak jsme tu my... Ty žánry se tak hrozně prolínají, že je to hrozně těžký to uchopit a nemůžeš říct jako třeba ty seš *hardcore* a tak.

Degi: Tam je to složitější ta hranice. Tam už to není na tom hudebním a textovým pojetí, ale tam seš už i u toho, jakou má ta kapela celkovou image. Když budeš mít kapelu a tam budou všichni skinheadi, každej ti řekne, že to je to fakt *pure Oi!*, ale když tam máš lidi, který jsou nějak srostlý s *Oi!* scénou, ale už nemají dneska holou hlavu jako támhle Rybíz, tak už to není *pure Oi!*, protože už tam nejsou samí holohlaví týpci. Jsou tam týpci, co to mají rádi, ale už tak nevypadají. To už se potom neoznačuje jako *Oi!* prostě proto, že ta kapela na pódiu nevypadá jako banda skinheadů.

Petr: Vždyť si vezmi nás. Líba (Rybíz), to je *hardcore kid*²⁹, já jsem starej punkáč, kterej má rád *psychobilly*, a k *Oi!* jsem se dostal až díky *Saints*. Samozřejmě, že jsem to dřív znal. Ale jen okrajově. Ale s těma lidma se potkáváš ve stejných barech. Ale jak tenkrát řekl Buqičák³⁰: „*Dyť doprdele, pořád je to ten stejnej starej rock n'roll, akorát zahranej rychlejc nebo pomalejc.*“

Důležité tedy je i to, jak si člověk říká.

Petr: Částečně jo.

Degi: Je to povrchní, ale do nějaký škatulky spadneš i kvůli tomu, jak ty členové vypadají.

²⁹ Označení člověka, který byl v mládí spjatý s hudební scénou *hardcoru*

³⁰ Jeden z původních Českobudějovických skinheadů, který dnes působí v Praze jako DJ

Petr: Kdyby ti na stagi stáli čtyři punkáči s čírama, bodlinama³¹, a hráli *Oi!*, tak si řekneš, že je to punk, ale trochu jinačí, jakoby do *Oi!*. Ale řekneš si, že je to punk, protože tam stojí punkáči.

Rybíz: My jsme si jeden čas říkali *rock'n'Oi!*.

Petr: Prostě je to *rock'n'roll*.

Rybíz: Je to *rock'n'Oi!*.

Degi: Ten *rock* tam nebyl daný, protože to není takový to dupavý, jako třeba *Operačka*³² a takovýchle věci. Těm lidem stačí jenom ta vizáž, i když hrajou fakt špatně.

Jaké kapely hrají to, co hrajete vy v rámci témat a hudby?

Degi: To je celkem jednoduchý. To jsou kapely, se kterými se potkáváme po celou dobu, co hrajeme a vznikly ve stejném roce jako my. To jsou třeba *Rude Pride*³³, *Lion's Law*³⁴. V Čechách někdo takovej asi není. Ale vezmi si takový *Fialky*³⁵. Ostříhej je do hola, přelož do angličtiny, a to jsme my. Oni poslouchaj ty samý věci jako my. Jenom jinak vypadaj a zpívaj to česky.

Petr: A hrajou to o trochu rychlejc.

³¹ Typický punkový účes s vlasy načesanými vzhůru, inspirovaný pravděpodobně u domorodých amerických Indiánů

³² Operace Artaban je česká skinheadská kapela, označující svůj styl za *violence rock*.

³³ Španělská street punková kapela

³⁴ Francouzská street punková kapela

³⁵ The Fialky je česká punkrocková kapela

6.3 Rozhovor s Dominikem ze skupiny Prášek proti blbosti

(bicí a zpěv)

Co je pro tebe punk?

Pro mě osobně znamená punk svoboda. Dělat si co chci, jak chci, kdy chci, a že mi do toho nikdo nemůže kecat. Vlastně na tom je postavenej i princip *Prášků*. Aby nám nikdo neříkal, jak máme psát ty texty, jak máme vypadat na koncertech, abysme se nemuseli nikam škatulkovat, že hrajeme tohle a hrajeme támhleto. Ne jako, že bychom žili takovej ten osmdesátkovej punk, že bysme byli někde na ulicích a pili krabičky, to ne. Ta zlatá éra toho punku už tu dávno není. Tady se musíš přizpůsobit, ať už chceš nebo ne, musíš se přizpůsobit, protože jinak se prostě posereš.

Posunul se tedy někam punk?

Určitě se posunul. Určitě. Přišly ty devadesátky, přišla revoluce, prostě ten punk, když přišel do Čech, tak měl proti čemu protestovat. Byli to komanči, byly to zákazy, StB. Když jsi udělal cokoliv, co se nelíbilo – když jsi natrhnul stránku patnáct v občanským průkazu, tak prostě šel. Pak přišly devadesátky, přišla nová vláda a nikdo nevěděl, jak to má fungovat. Protože všichni, kdo žili a vyrůstali v komančích, z nich nikdo nevěděl, jak to tady má fungovat. My, co jsme se narodili v devadesátkách, jsme vyrostli v tom, že naši vyrostli za komančů, a oni se nás snažili vychovávat podle toho, jak je vychovávali jejich rodiče, aspoň trošku s tou svobodou do toho, ale vychovali nás ještě takhle. Ale já si myslím, že hlavně tím příchodem toho roku 2000, tak se změnilo v tom punku strašně moc. Ať se to týče módy, muziky, přišel sem *skatepunk* z Ameriky, přišly sem různé věci, ze západu i z Ruska se sem začal valit punk, začali se sem valit skinheadi a už to jelo. Devadesátkovej punk a skinheads a punk, ti už tady dávno nejsou. Nebo ne, že dávno nejsou, nechci říct, že vymřeli, to je píčovina, ale už to není tak. Teď se musíme naučit spolu žít, už se nerveme (*smích*), už to radši vyřešíme nad sklenicí piva.

Jaký je v Čechách vztah skinheads a punks?

Za sebe můžu říct, že mám spoustu přátel mezi skinheadama, protože Budějce jsou malý a o náhody tu není nouze. (*smích*) Skinheadi na naše koncerty chodí, paří na nás, bavíme se s nima, dáváme si s nima pivko. Jediný, co fakt na koncertech nesnášíme, tak to jsou

náckové. Už vzhledem k tomu, že proti nim zpíváme, tak proč by měli, kurva, chodit na naše koncerty. Teď se nám to dokonce stalo, myslím že ve Velbloudu (budějovický hudební klub), že jsme tam hráli normální koncert s *Complication* a přijel bejvalej kytarista z *Dropkick Murphys*. A byl to nádhernej koncert, dokud na *Prášky* nepřišla skupinka asi osmi lidí, chlapů, a ta měla na mikínách *Thor Steinar*³⁶. A teď jsi slyšel, jak my, když tam zpíváme tu písničku *Okamura*, chceme tím říct, abyste nevolili nácky, a do toho tam vidíš tyhle lidi, jak tam stojí u baru a podupávají si. A říkáš si, dopíči, rozumí vůbec tý podstatě těch textů nebo jenom poslouchaj tu muziku? Spousta lidí zapomíná na to, co se v těch textech píše. Absolutně.

Není už značka *Thor Steinar* stejně komercializovaná jako punk?

Já si hlavně si hlavně myslím, že náckové v Čechách strašně přebírají tu módu původních skinheads. Nosí *Lonsdale*³⁷, přebírají *Steinar*, kterej pro to původně vůbec nebyl založenej. *Bomb*³⁸! Když vidíš člověka na ulici s *bombrem* a má vyholenou palici, tak máš dvě možnosti. Buď je to zasranej, zkurvene, český nácek, kterej ani vůbec neví, odkud tahle subkultura pochází a hlásá akorát smrt Cikánům a smrt Židům – úplně zbytečně, protože ať už chceme nebo ne, nikdo není čistý rasy. Nikdo. Všichni jsme namíchaný. Já jsem poloviční Bulhar. Jsem namíchanej a k tomu, abych řekl, že *bílá liga*, *bílá síla*³⁹, *white power*, abych tady hajloval všude možně... Já to nemůžu říct. Protože bych si sral do huby. A tadytým lidem to nedochází. Ani nad tím nepřemejšlí, že něco takovýho vypouští z huby.

Co je náplní vašich textů?

V našich textech se za těch osm let, co hrajeme s *Práška*, fakt osm (*smích*), což je sranda, protože za těch osm let jsme se strašně změnili v těch textech i po té stránce té muziky. Už neděláme ten *garážovej punk*, to jsou třeba *Visací zámek*. To je takovej ten *garážovej punk*. Něco, na co si jdeš vážně zapařit. Víš, že je to jednoduchý, má to chytlavý melodie, má to jednoduchej refrén na zpívání a tím jsme my začínali. Neuměli jsme na ty nástroje moc hrát, mně bylo třináct, Pavlovi taky. Ale snažili jsme se, něco málo jsme

³⁶ Oděvní značka oblíbená mezi pravicovými extremisty

³⁷ Britská sportovní oděvní značka

³⁸ Letecká bunda

³⁹ Text již neexistující skupiny *Orlík* Daniela Landy

sepsali, nahráli. Pak přišel kamarád David Halabů, co si udělal nahrávací studio na Hluboký. A ten nám pomohl nahrát čtyři nebo pět našich věcí – *Olověný kšandy, Před popravou, Jeden punk, PPB, Hospoda*. Tam jsem se posunuli, protože jsme věděli, že když se to nahrává, už se to rozvíjí. A největší zvrát přišel, když jsme začali vystupovat v roce 2012, s tím, že už jsme měli basáka, a první koncert byl na Palubě naproti Mercury. A tam si nás ta budějická sebranka punkáčů poprvé všimla. Kolem Budweis Ladies a Trolle. A tady jsme si řekli, že to má budoucnost. Od té doby, co jsem psal texty jako *Hospoda, Anča* nebo *Před popravou*, co jsem psal, když mi bylo devět (*smích*), tak se to dostalo do fáze, že dneska píšu texty, který jsou strašně odlišný. Všichni jsme dospěli, máme svoje problémy jak v práci, tak vidíme ty problémy v politice a s *Práškama* se na to snažíme upozornit. A všichni nám říkají, proč už nenapišeme nějakou veselou písničku. Ale já to nemůžu napsat, když to tak necejtim. Já cejtim tu strašnou agresi těch lidí, tu strašnou nasranost, že musí chodit do práce, že musí platit nájem, daně. Teď jsou nasraný z toho, jak tady ta politika funguje a podle toho mě něco napadne. Třeba jsem schopnej napsat text podle jedny jediné věty. Teď jsme udělali písničku *Jeden stát* a tam stačila jedna jediná věta. Mám v práci kolegu a ten řekl, že stát ho vysává. A tadyta věta mi stačila, abych napsal písničku. Pak máme třeba věci jako *Já nechci – „já nechci být jako vy“*. Není to lehký skládat vtipný písničky v týchle době. A můžeme si říkat, že jsme *kinderpunk*, že jsme mladý kluci, ale už jsme dávno odsedlali od toho, že chlastáme v hospodě, balíme holky na diskotékách a jsme jinde.

Můžeme tedy mluvit o formě protestsongu?

Určitě. Hodně píšeme protestsongy. Až to kluky v kapele sere, že už nepíšu ty vtipný písničky. Ale nemůžu za to. Píšu to, co mě napadne. Máme písničky o politice, proti náckům, proti Okamurovi, proti komunistům. Máme dvě dost brutální písničky proti Zemanovi, protože si myslíme, že člověk v takovémhle stádiu už by nás neměl reprezentovat. Tenkrát, když byly volby prezidenta, každej jsme volili někoho jinýho. Já volil Franze, protože mi to přišlo vtipný mít Avatara⁴⁰ za prezidenta. (*smích*) A u toho Zemana, to byl člověk, kterýho nikdo z našeho okolí nevolil a stejně to vyhrál.

Nedalo by se namítnout, že takové texty jdou proti apolitickému základu punku?

⁴⁰ Film Jamese Camerona Avatar

Trošičku vlastně jo, protože jak říkáš, ten apolitickej postoj punku je, že se nezajímáš o tu politiku. Ale my s *Práškama* se na to snažíme upozornit. Na ty chyby v tom systému. A je úplně jedno, jaký ten systém je! Jestli komunisti, nebo demokracie. Demokracie je utopie a nemůže existovat v době, jako je tahle. Nejde to. Lidi jsou na něco naučený a snaží se to předělat, aby to byla svoboda, ale nejde to. My teď můžeme říct, že žijeme téměř v absolutní svobodě, ale zároveň máš všude kamery, všude máš kontroly, všude máš miliardy fízlů. S *Práškama* jsme proti policajtům, protože nám jezdí na každý koncert. Z tří set koncertů na sto sedmdesáti jsme je měli za zády. Hráli jsme v Praze na Landronce přímo v té restauraci. Byla to svatba, oficiálně nahlášená akce, že tam budou mít kapelu. Pozvali si nás a my dohrávali set a já měl za zády tři ozbrojený gorily se samopalem. Takže fakt policajty nemáme rádi. A k tomu se třeba váže písnička *Vybíjená*. „*Zahrajem si vybíjenou všichni proti všem*“, což symbolizuje protesty v Čechách, když jsou tam lidi, kterým na tom opravdu záleží a pak jsou tam píćusové, který se tam jdou akorát vybit, porvat se s policajtama. Protože to je přece zábava. To je zábava mlátit policisty. Protože tady už není komanč. Tady, když tě policajt přetáhne, jakože fakt hnusně přetáhne, že tě pošle do nemocnice nebo na vozík, tak to znamená i problém pro něj. Protože on nedostane medaili za to, že zbušil člověka, co bojuje proti systému. Tady jde o to, že zmlátil člověka, kterej údajně pokojně protestoval. To je jedno, jestli se ti sejde sto dvacet lidí na Václaváku, nebo tam napochodujeme my s Antifou proti náckům, protestujeme, aby oni vůbec prošli tím městem a servem se tam s policajtama. To je něco úplně jinýho.

Napochodujeme s Antifou?

Já věděl, že se zeptáš... (*ukazuje na holeni vytetované číslo 161⁴¹*) Stejně jako máš 1312 A.C.A.B.⁴², že všichni policajti jsou bastardi, to možná taky ještě přijde někam na tu nohu (*smích*). Hodně lidí se mě na to poslední dobou ptá, proč mám vytetovanou Antifu. Protože k smrti nenávidím nácky, nestydím se za to. Nejhorší je, že já jsem ve svých čtrnácti letech, tak jsem náckem byl. Bohužel vím, jak tyhle lidi přemejšlej, co se jim honí v hlavě. Pohyboval jsem se mezi partičkou tady z Havlindy⁴³. Takže tyhle idioty a znám a chvála Bohu, jako jeden z mála, co jsme tam docházeli jako mladý kluci, jsem se dostal

⁴¹ Číselný ekvivalent písmen v abecedě pro AFA, tedy *Antifa*

⁴² Číselný ekvivalent a zkratka A.C.A.B. – All Cops Are Bastards

⁴³ Českobudějovická hospoda

pryč. V šestnácti jsem emigroval do Rakouska a z tý partičky asi osmi kluků, co jsme tam docházeli, a tam se hajlovalo a viděl jsem v nich strašný modly, tak jsem z toho jako jedinej vyrostl. Ze sedmi zbývajících jeden sedí za pokus o vraždu a zbylých šest je furt v Havlindě...

Hraje vaše kapela nějaký subžánr punku?

To je strašně těžká otázka. Hrozně těžká (*smích*). My jsme původně začínali jako *streetpunk*. Nás bavili *Casualties* a *Exploited*. Mělo to hroznou energii, mělo to náboj a strašně nás to bavilo. Takže jsme zkoušeli hrát *streetpunk*, ale na to potřebuješ i tu image, co mají *Casualties*. Číra, ozubený vesty, potetovaný lidi, co chlastaj v petkách a my jsme se vyčlenili tři takový kapely, co spolu hrály tady v Budějčích po Vodňanech, Netolicích. *Prášci*, *Co to?* a *The Scream*. Problém byl, že oni se pak rozhádali. Pak přišla éra, kdy jsme hráli s *Pirátama*⁴⁴. Zpěvák *Pirátů* si nás pozval na svatbu. Ty se pak taky rozhádali. Rozpojilo se to, teď jsou vlastně *Bastardi*⁴⁵ a *Piráti*. No a pak jsme konečně našli dvě kapely, který byly ochotný s náma hrát. *Hovno punkáči* a *Flaška visočini*. [...] Dostali jsme 24 Budvárků a vezli jsme si to s sebou na každou štaci a řekli nám, že stačí, abychom si tam udělali nějakou fotku a bylo vidět, že máme tu plechovku a vedení bude spokojený. (*smích*)

To je docela komerce. Není to v rozporu s punkem?

Hledali jsme sponzory... Je to v rozporu. Je to v rozporu jako kráva. Protože D.I.Y., že jo. Udělej si sám. Je to hrozně rozporuplný, ale jak říkám, musíš se přizpůsobit. Alespoň trochu tomu okolí. Nejde, ať se snažíš, jak chceš, nemůžeš se pořád nějak vyjímat. [...] Hrajeme punk rock. Jsme oficiálně vedený na *bandzonu*⁴⁶. Není to punk. To je takovej ten *garážovej*. Když se řekne punk, tak si představíš takový ty punkáče, ty mladý kluci, co od malička poslouchají *Éčka*⁴⁷, *SPSka*, *Visáče*, který pak přijedou do Budějč a dělaj takovej ten správnej bordel. Takový ty punkáči, co jezdí na *Brněnec* a *Podpáru* (festival). Já je mám rád. To jsou super lidi. Oni jsou na to hrdý, oni se tím pyšní, že jsou punkáči. Stejně jako já jsem hrej na to, že jsem punkáč. Ačkoli teď, když mě potkáš, neřekl bys, že

⁴⁴ Pirates of the Pubs

⁴⁵ Budweis Drunken Bastards

⁴⁶ Česká sociální síť pro hudebníky a fanoušky

⁴⁷ E!E

jsem punkáč, ale fakt jo. Jsem na to hrdej, že jsem punkáč. Jsem strašně rád, že jsem vyrostl z toho zasranýho nácka, kterej ze mě byl, že jsem se díky tomu dostal k punkáčům, což jsou tak skvělí lidé, že bych se jich nikdy nevzdal a doufám, že mě to bude doprovázet po celý život. Jednou punk, vždycky punk. (*smích*)

Je váš punk tedy něčím typický?

Asi tím protestsongem. Máme písničku, ve který se zpívá „*proti všemu proti všem, za každou cenu, za každým účelem*“. A to je politika *Prášků*. Je úplně jedno, co je konkrétně aktuální, prostě rebel bez příčiny. My jsme schopný udělat i písničku proti punkáčům, prostě prdel z recese. Dá se zpívat úplně proti všemu.

Je nějaká kapela, kterou bys rád zmínil, podobná *Prášků*?

Třeba když jsme byli mladý, tak jsme brali inspiraci od *Fialek*. Když do našeho rifu od *Anči*... My jsme punkáči, my si vykrádáme všechny hezký písničky... Tak zahraješ do rifu od *Anči* „*jsme černý ovce ve stádě ještě černějším*“ (text kapely *The Fialky*), tak to tam úplně sedí jako kráva. A hodně nás inspirovali *Exploited*. [...] My jsme třeba vyrůstali na metalu. Měl jsem i období *death metalu* a byl jsem velkej satanáš, což mi vydrželo do dneška, protože kdyby Bůh byl, tak nedovolí tohle svinstvo.

Proč jsi u punku zůstal?

Protože se mi vždycky hrozně líbila ta rebélie. Ten protest proti všemu. A třeba se mi líbí, že se lidi odčlení a jsou *straight edge*⁴⁸, a protestují proti tomu, aby punkáči chlastali a brali drogy... Já to neodsuzuju, ale zároveň s tím nesouhlasím. Už proti tomu protestuju. Nebo ne protestuju, nesouhlasím s tím, nezačlením se. Protože každý člověk si má rozhodnout o svojí vlastní svobodě. A o tom ten punk je.

⁴⁸ Hnutí odmítající veškeré návykové látky, které vzniklo okolo amerického *hardcoru*

7 Sumarizace subžánrů punku

Následující kapitola se pokusí přinést co možná nejkompaktnější sumarizaci subžánrů punku. Názvy subžánrů jsou odvozeny z rozhovorů s interprety, hrajícími hudební žánr punk. Zároveň bude každý subžánr rozebrán z tematické strany textů a podložen ukázkami z tvorby různých interpretů. Jako první byl tematicky vymezen samotný punk a následují jeho odnože. Výběr témat textů byl zvolen tak, aby co nejlépe postihl samotný subžánr a odlišnost od původního „čistého“ punku. Proto je důležité upozornit, že například streetpunk a folk punk má v textech velmi silné tematické zastoupení svobody a alkoholu. Podobné případy byly do tematického vymezení konkrétního subžánru zařazeny pouze tehdy, jednalo-li se o nevypustitelný aspekt, bez kterého by nevynikl rozdíl mezi subžánry. Zařazení takového, řekněme jádrového tématu punku, bylo provedeno i pokud docházelo k nuancím v daném tématu.

7.1 Punk nebo punkrock

Při samotném pohledu do odborné literatury, která zkoumá subkulturu punku, je možné si všimnout, že neexistuje jednotný výraz pro označení samotné hudby s touto subkulturou spojenou. Hebdige (2012), Smolík (2010), ale i například Vaněk (2002) nerozlišují mezi pojmem punk a punkrock. Samotný pojem punk je víceméně používán pro označení subkultury jako celku. Punk rock je potom označením pro samotnou hudbu, protože z hudebně historického hlediska se jedná o žánr, který je odvozen od rocku. Vzhledem k tomu, že se subkultura formovala přímo okolo hudby, která byla její podstatou, dalo by se polemizovat, proč tedy i subkultura není označena pojmem punk rock.

Ani samotné kapely neviděly rozdíly mezi punkem a punkrockem. Z hudebního hlediska se podle nich jednalo o totožnou věc a ti interpreti, kteří se pokusili vymezit rozdíl mezi punkem a punkrockem nedokázali uspořádat logickou odpověď.

„Hrajeme punk rock. Jsme oficiálně vedený na Bandzonu. Není to punk. To je takovej ten garážovej. Když se řekne punk, tak si představíš takový ty punkáče, ty mladý kluci, co od malička poslouchají Ěčka, SPSka, Visáče, který pak přijedou do Buděj a dělaj takovej ten správnej bordel. Takový ty punkáči, co jezdí na Brněnec a Podpáru (festival).“
(PPB – Prášek proti blbosti)

„Hrajeme si od roku 1990 svůj vlastní a originální styl punk-rocku a jak ho kdo nějak odborně nazývá, je nám jedno. Melodické svižné veselé i vážné songy s občasnými výlety do ska a dalších žánrů.“ (Totální Nasazení)

V podobném smyslu se vyjádřilo mnoho interpretů. Neviděli rozdíl a zároveň neměli potřebu rozlišovat. Pokud se nějaká kapela označila čistě za punkovou, rozdíl byl především ve vizáži. Tento aspekt uvedla velká část, jako byt nechtěný a nedůležitý, tak pro hraný subžánr punku určující. Punkově o sobě smýšlející kapela byla oblečena tradičně v kožených bundách, měla klasický účes číro nebo jinak provokativně střižené vlasy. Kapely označující se za punk rock se mnohem více blížily konformitě mainstreamové společnosti.

„Kdyby ti na stagi stáli čtyři punkáči s čírama, bodlinama, a hráli Oi!, tak si řekneš, že je to punk, ale trošku jinačí, jakoby do Oi!. Ale řekneš si, že je to punk, protože tam stojí punkáči.“ (Saints and Sinners)

Punk a Punkrock byl tedy ponechán jako jeden celen a mezi tyto dva pojmy bylo položeno rovnítko, neboť ani samotní interpreti nebyli schopni uvést, zda se jedná o jeden jádrový žánr, tedy punk, a k němu odvozený subžánr punk rock. Z textového hlediska samotných kapel jsou tyto dva pojmy nerozlišitelné.

7.1.1 Tematické vymezení punku

Alkohol

Nejčastěji se objevující tematikou je pravděpodobně alkohol. Alkoholová kultura je s punkem nedílně spjata, proto jsou tedy texty týkající se alkoholu k nalezení téměř u všech kapel, hrajících punk. Zároveň by bylo možné vytyčit, že mezi nejčastěji zmiňované alkoholické nápoje patří pivo, víno, zelená a rum. Pokud byli členové dotázáni na konzumaci alkoholu, mezi nejčastější odpovědi patřila právě tato čtveřice pojmů.

„V očích opilý vzpomínky snad děšť, aby je smyl. Na stole prázdná láhev s chlastem, kde sem včera byl. Zejtra zas a potom znova na pár loků prachy mám před tebou, a právě tady drogu do těla si dám. Děšť, ať prší víno do všech sklenic, děšť a k tomu pivo je mi na nic.“ (SPS, Děšť, album God Save the President, 1995)

„Je to pivo z města Slaný, je to pivo požehnaný, je to pivo, co je víc, než co je pocit rozkoše. Je to pivo, co je živý, je to pivo mezi pivy, je to naše slánský pivo z pivovaru Antoše.“ (Totální Nasazení, Antoš, album Zbytečnákapela.cz, 2014)

„Čtyři piva, soudek vína tu mám, to si zase dneska do hlavy dám. V hospodě se krásně vykropim, ledvinám a játrům zatopim. Já mám dost, já mám dost, já mám dost, já mám dost, já mám dost, dost, dost. Uá, uá, uá he. Uá, uá, kořalku sem dej“ (E!E, O všem, album Děláme co můžem, 1998)

„A kdo nepije s náma, chlastá proti nám. To je pravda známá a já svou pravdu znám.“ (E!E, Hu hu kloktej, album 2012, 2012)

Humoristické texty

Stejně jako alkohol je také humor spolu s recesí a parodií nedílnou součástí české punkové hudby. Nejedná se pouze o obsah textů, ale mnoho kapel využívá i slovní hru ve svých textech. Nelze nijak blíže specifikovat styl humoru, neboť spektrum je příliš široké. Velice často jsou tyto texty ve spojení s ostatními typickými tématy, jako například s výše zmíněným alkoholem.

„Návštěvník klubů, který jen z filmů a vtipů znáš. Vzpomínky na korunkách zubů a věcí víc, než ty šanci zažít máš. Věcí se značkou homo. Tajný sdružení. Spiklenecký pocit prožívám. Divný vzrušení. Důvod chuť je moci proč jít k nám. Když se ptáte, mám dost přátel a stačil dobrej styk. Růžovou lobby znám a už k ní patřím i já, já sám.“ (Tři sestry, Homosexuál, album Lihová škola umění, aneb válka s loky, 2003)

„Do uší mi buší pořád jenom punk. Pod nosem sere se mi aromaticky skank. Hašiši na šiši nosej hobliny. Hladoví, špinaví – ostuda rodiny.“ (Punk Floid, S medvědama na osadě, album Pop is dead, 2005)

„Na severu jižní šíře jeden tučňák smutně žije. Život jeho pustý je, protože je tlustý. Plave-li mezi vlnami, spustí vlnu tsunami, všechno živé v okolí se životem zápolí.“ (Peshata, Tučný tučňák, album Svět za sifonem, 2010)

„Přijedeš ke zkušebně a začínají potíže. Na dvorku číhá sokolník, blbý kecy má. Zas vyměnil zámky od brány i od mříže. Je to hroznej komik, jenže to tak nevnímá. Zkurvená zkušebna! Zkurvená zkušebna! Ve zkušebně tuhá zima a nezdravé klima.“

Aparáty provlhutý mírně probíjej. Jen taktak se protáhneš vůbec mezi nima.“ (Visací zámek, Zkurvená zkušebna, album Klasika, 2010)

Kritika (společenská, politická)

Tematická rovina, která zůstala s punkovou hudbou přes více než čtyřicet let její existence pevně spjatá, je právě tematika kritiky. Na kritice mainstreamové společnosti a kritice politických špiček byla z větší části založena. Přestože se textové zaměření lehce pozměnilo, již nejsou ve středu zájmu komunisté (kritika se přenesla především na pravý blok, viz podkapitola antifašismus), stále se punkrockoví umělci vyjadřují k problémům dnešního světa. V českém prostředí je to především zklamání z vývoje po změně režimu v roce 1989, dalším silným tématem posledních let je vláda prezidenta Miloše Zemana (před ním Václava Klause) a stále se vracějící téma války. Společnost je potom kritizována za materialismus, sobectví a nerovnost a další.

„Stát nás okrádá, bere nám úplně všechno a těm, co jsou na dně, nenechá nic.“
(Prášek proti blbosti, Tenhle stát, singl, 2018)

„Ať už práce nebo blbá škola, dělá z vozubený kolo, který se musí, ať to bolí, nebolí, točit v tomhle rozvrzanym soukolí.“ (S.A.S., Ozubený kola, album Vyvrhell, 2012)

„Ve jménu vlajky, vlasti a cti, ve jménu slepý víry povinnosti charakter tebe ocelí kovem, rukujou do boje hrdinové. Ve jménu vlastní pravdy a cizí lži chystají se svý životy položit. Otcové na ně s hrdostí zhlíží, ozdobí hřbitovy bílými kříži.“ (Houba, Ve jménu vlajky, album U Šílenu Nesersrny, 2007)

„Chodí pěkně voblečenej, dycky v kravatě, hýždě mu obepínaj nový gatě. Ajo, ajo, prezident je buzna. Ajo, ajo, prezident je buzna. Na tváři má úsměv, chová se vlídně, pracuje klidně i osmkrát týdně. Ajo, ajo, prezident je buzna. Ajo, ajo, prezident je buzna. Má hrozně rád lidi a rád jim poradí, takhle to vidí už od mládí.“ (Visací zámek, Prezident, album Klasika, 2010)

„V ruce každej kdepak pivo, ale maté flašku. V kapse samý biověci, biokecy maj. Plnovousy jako Rumcajs, přes rameno tašku. Hoci kedy, ty vole. Kalhoty má upnutý až sem, knírem hážou divný stín na zem. Košili maj po dědovi, flanel zase nosí. Záplatový saka, zpívaj si olé. Než mít boty od číňana, půjdou radši bosí. Hoci kedy, ty vole.“ (Dukla vozovna, Hipster, album Sen nezbedného punka, 2015)

„Nemám Mercedes a vlastně ani řidičák. Na místo depilace, zarostlej jak vopičák. Na drahý šperky, můžu se jen dívat. Pak vezmu kytaru a půjdu si zazpívat. Bud' svůj a za tím si stůj. Měj svoje věci, žádný blbý kecy.“ (Tragedis, Bud' svůj, album Za tím si stůj, 2013)

„Narozen bez mundůru, pak přišla první třída. To už, to už je 18 let. Říkali dobře se uč, poslouchej, neodmlouvej. Pak budeš, pak budeš kandidát věd. Ale pak sem si uvědomil, jak strašně nám ve škole lžou. Loutky z nás vychovávají, osobnost potlačují, do uniforem do těch nás cpou.“ (Tragedis, Uniformy, album Za tím si stůj, 2013)

Kritika samotného punku a členů subkultury

V rámci samotné subkultury jsou vedeny spory o to, co vlastně punk je a co už ne. Celou subkulturu i žánr lze rozdělit na dva proudy – konzervativní a liberální. Zastánci konzervatismu vidí punk v původních idejích, hodnotách a stylu. Liberální punkeři, kterých je většina, se opírají a středobod punku – o svobodu. Proto odmítají jakékoli regule, které by je měly určovat jako punkery.

„Nenech si vnutit názor či přesvědčení. Ten, kdo tě soudí, punkáč stejně není. Jediný fakt důležitý, ať kapely pořád hrají, aby bylo pivo, víno, gurmáni si listí dají.“ (Tragedis, Punkovej vlak, album Nikdy to nevzdám, 2017)

„Čiro na hlavě má punk. „No no future!“ křičí punk. Pogo tančí každé punk, nikdy neumírá punk! Starej punkáč křičí: „Punk není, už co bejval punk, dneska už to není punk, sakra dřív to bejval punk!“ (Houba, Není punk jako punk, album U Šílena Nesesrny, 2007)

„Holinky nosil vždycky naruby, myslel si, že je to známka punku. Kohoutí hnát si zapích do huby, myslel si, že je to známka punku. Teplej rum pil, i když potom blil, myslel si, že je to známka punku. Co hořelo to vyhulil, myslel si, že je to známka punku.“ (Visací zámek, Zámka punku, album Beatová síň slávy, 2009)

„Revolta už zešílela, všechno se změnilo. Z punkovýho života skoro nic nezbylo. Nezbyvá než chvíli žít, věřit v příští dny, když znenadání se tu zjeví první poslední punkový král.“ (Dukla vozovna, Sen nezbednýho punka, album Sen nezbednýho punka, 2015)

„Punk rock je pro ty, pro ty svobodný. Každý jsme jiný, stejně jsme podobný. Punk rock je něco, co nelze slovy vyjádřit. Je to skvělejší pocit, kterej nejde vyjádřit.“ (The Fialky, Punk rock, album Šance, 2008)

Antifašismus

Samostatnou kapitolou českého punkrocku je téma antifašismu. Boj proti neonacistickým hnutím, krajně pravicovým uskupením a nacionalisticky smýšlejícím lidem je velice oblíbené. Velký vliv může mít i napojení české punkrockové scény na Antifašistickou akci, která byla zmíněna v teoretické části této práce. Někteří jedinci se hrdě hlásí k účasti na antifašistických pochodech a demonstracích. Zajímavostí je, že kapely s delší dobou působnosti, jakou jsou například SPS nebo Visací zámek, nemají ve svém repertoáru téměř žádné zmínky, popřípadě se jedná o lehké narážky.

„Už je tady zase, to fašistický prase. Za to ti to stálo? Von má pořád málo, nácek zkurvenej!“ (S.A.S., Nácek, album Naše doba, 2005)

„Nacistická tradice zas o slovo hlásí se, přináší ten pocit absolutní moci, hajlující pravice svastiky a orlice je to, co by chtěli. Je čas, je čas, je čas, nejvyšší čas, čas tomu čelit.“ (Totální Nasazení, Nazi-Czech, album Crabalaganja, 2002)

„Já nechápu tyhle věci, holý hlavy trapný kecy, to je nácek svině tlustá, v hlavě prázdnota je pustá. Jeho názor na tenhle svět, zmlátit zabít a to teď hned, radši budu číro mít, z holejch hlav se mi chce blít.“ (Driák, Nácek, album Drobný za milion, 2010)

„Holá hlava, těžký boty, rasistický vlohý. To je přeci propaganda Hitlerovy bandy. My se vám postavíme, budeme vám vzdorovat.“ (Pandemie A, Antifašistická, demo, 2013)

„Tisíc hňupů sjelo se, to je fakt. Čechy Čechům řvalo se, to je fakt. Čechy Čechům, Jude raus a to je fakt, nic než národ, bílá rasa, to je fakt. Tisíc hovad sjelo se, to je fakt. Taky hajlovalo se, to je fakt. Pěkně v klidu, v bezpečí, to je fakt, to jim policie zaručí, to už známe.“ (Zeměžluč, To je fakt, album Systém kanibal, 2003)

„Mám rád skins a ne málo. Mám rád skins, co se stalo? A tak zahrajte mně Oi! Oi! Oi! Vždyť přece víte, že já nenávidím skinheady.“ (H.K.E.E., Fuck off skins, Obyčejní poserové, 1988)

Na výše zmíněné skladbě je vidět, jaký vztah byl mezi skinheady a punkery na přelomu osmdesátých a devadesátých let. Stejně jako popisuje Vávra (2017), i z textů vyplývá, že mezi punkery a skinheady vládlo nepřátelství. Způsobené to bylo kvůli inklinaci většiny českých skinheadů k rasismu. Takzvaných apolitických skinheads či antirasistických S.H.A.R.P.⁴⁹ byla na tehdejší území Československa absolutní menšina. Vztah se ovšem do značné míry posunul, protože čeští skinhead začali objevovat kořeny vlastní subkultury až po otevření se západu.

„Punk jako řemen, punk jako řemen. Žádný velký srání, hoblujem a jedem. Je to jako dobře namazaný stroj. Punkáči a skiní, Oi! Oi! Oi!“ (Vision Days, Punk jako řemen, album Don't Worry be Punk, 2013)

„Baví nás život, pivo a hudba nádherné, dievčata a stolný futbal. Nemám starosti, nepoznáme nudu, skinheadi a punkáči vždy boli aj budú.“ (Padla na hlavu, Punk and skins united, demo Punk forever, 2005)

Policie/armáda

Samostatnou kapitolu si zaslouží i téma policejních složek. Ty byly vždy vnímány jako oficiální nástroje násilí v rukou státu, který jejich pomocí získává a vymáhá svou moc na obyvatelstvu. Vzhledem k životnímu stylu mnoha punkerů, účasti na demonstracích, častým škodám na majetku a rušení nočního klidu během koncertů, se stále dostávají punkeři do středu s policií. V textech i samotných názvech písní je často využito zkratky A.C.A.B..

„Zelenobilá filčka veze dva dobytky. Za městem malou holku znásilnil úchylák. Zatím zatkli sprejera, co čmáral na barák. Zkurvenej fízle, zaplacenej fízle, táhni vocaď, fízle, nebo dostaneš, fízle. A.C.A.B., A.C.A.B., A.C.A.B. all cops are bastards!“ (S.A.S., A.C.A.B., split album S.A.S. a Sociální teror, 2010)

„Policii se nejde skrýt, když jseš nepořádník nebo moc řadíš. Policie zná k všemu klíč, hbitě tě lapí, pak to jdou zapít. Maji pouta, maji kvér, blbej duel, není fér, maji pouta, maji pejsky a v arestu není hezky.“ (Tři sestry, Policie vaří, album Stará kovárna, aneb konec punku v Čechách, 1994)

⁴⁹ Skinheads against racial prejudice – v překladu skinheadi proti rasovým předpoklům

„Podle nic tu děláme bordel. My se chceme jenom bavit. Podle nich tu nebudeme skákat. Na ně sere bílej tesák. Zahrajem si vybjíjenou – všichni proti všem. Všichni proti všem.“ (Prášek proti blbosti, Vybjíjená, album Neslyšíš, 2017)

„Starosta obce tě nenechá žít. Desátá hodina, ticho chce mít. Ze slušného občana fízl se stává. Děláme bordel až do rána.“ (SPS, To už tady bylo, album Singly 2012-2018, 2018)

Menší pozornosti se poté dostává armádě. Především proto, že dnes již byla zrušena povinná vojenská služba, a tudíž nemají mladí autoři s armádou zkušenosti. Proti vojenství se proto objevují texty především u starších kapel. Zastoupení však mají i u kapel novějších, které se zaměřují na celkovou problematiku a dopady války v moderním světě. Samozřejmě je pro punkovou hudbu armáda dalším represivním nástrojem moci v rukou státu.

„Co to tu proletělo? To byly bombardéry. Shodily tisíce bomb, zařvaly těžký kvéry. Je mi z toho do breku, když jde člověk proti člověku.“ (S.A.S., Bombardéry, album Naše doba, 2005)

„Říkáte: ‚Musíš střílet s námi!‘ Na to jste vážně malí páni. Vojáky ze všech chcete mít. Jak všechny chcete donutit? Nasrat, nasrat! Nikam nepudu. Nasrat, nasrat! Já válčit nebudu.“ (E!E, Nasraná, album Poslouchej, 1993)

„Jsme jenom figury, ať král či pěšák bez jména. A hraní na vojáky je vaše lidská doména.“ (Totální Nasazení, Černobílý svět, album 25 let černobílý svět, 2015)

Marihuana

Vedle velké obliby alkoholu se v okruhu punkové subkultury často setkáme i s užíváním marihuany. Samotná tematika nejen užívání, ale i pěstování této drogy poté proniká i do textů punkových kapel.

„Rozená v dubnu z malého semínka vykroukla na svět, malinká blondýnka. Táta byl model a máma modelka. Malinkej květináč je její postýlka. [...] Marihuana a rock'n'roll, marihuana a rock'n'roll, marihuana a rock'n'roll je totiž moje milá nejmilejší, vždycky bude mou, kytkou jedinou.“ (Dukla vozovna, Bílá vdova, album Zastávka svět, 2003)

„Indiáni nosí dlouhý nosy, kradou koně a kouří trávu. Pak po lese klidně lítaj bosí, po ránu si dají neskávu. Jako indián taky velkej rypák mám, jako indián nerad hulím sám.“
(E!E, Indiáni, album Deska, 1996)

„Jednou se podaří, že všude roste tráva. Kdo hulit neumí, ať tráva budiž zdráva. Represe v Americe k ničemu nevede. Ten, co to navrh, nic jinýho nedovede. Dej sem ten špek, dej sem ten špek, dej sem ten špek!“ (Plexis, Dej sem ten špek, album Best of, 2009)

„Byl však trnem ve voku v práci šéfa poskokům, kvůli trávě měl problémy – normální stav v týhle zemi. Dělal mu v práci dusno, že užívá drogu hnusnou, dávali mu v práci kapky pro konopí ze zahrádky.“ (Totální Nasazení, Don Quijote de la Ganja, album Crabalaganja, 2002)

7.2 Streetpunk a Oi!/Oi! punk

Jak již název napovídá, jedná se o punk ulice. Toto se jednak odráží v samotné hudbě, která bývá jednoduššího rázu na pár akordů, zároveň se to týká také tematičnosti textů, která se lehce liší od klasického punku/punk rocku. Přesto mají mnoho společného a rozdíly jsou skutečně malé. Dalo by se říci, že streetpunkové kapely se u nás začaly objevovat až po roce 2000. Do té doby na našem území existovala pouze hudba punku a ostatní subžánry byly natolik nevýrazné, anebo splývaly s ostatní tvorbou, že nelze hovořit o konkrétním subžánru. Jako streetpunk je někdy označována skupina *Plexis*, která je činná už od osmdesátých let, členové samotní se ovšem cítí být součástí hudby punkrockové.

Stejně jako nastával rozpor mezi pojmy punk a punk rock u samotných interpretů, tak podobný problém se vyskytl i u streetpunku. Když měli interpreti oddělit punk od streetpunku, nastal ve většině případů problém, že sklouzli k výčtu zahraničních kapel hrajících streetpunk, ale samotné rozlišení a tematickou náplň popisovali spíše mlhavě. Přesto lze vysledovat některé tematické celky, které odlišují kapely, označující se za streetpunk od čistě punkových kapel.

Důležité je podotknout, že subžánr streetpunku je částečně spojen se subkulturou skinheads. Právě Oi!, někdy také Oi! punk, je žánr, jehož kořeny sahají do sedmdesátých let ve Velké Británii. Samotnými interprety byli především skinheadi a

hudba vznikla jako reakce na absenci hudby vhodné pro tuto subkulturu. Přesto, že původní skinheads poslouchali především ska, reggae a punk, tak tato hudba nevyjadřovala dostatečně jejich pocity a problémy. Proto okolo kapel jako *Blitz*, *Cockney Reject* nebo *Cock Sparrer* vznikl Oi! punk, typický především texty, obracejícími se na vlastní řady subkultury. Texty byly celé prochnuté motivy ze skinheadského stylu života. Hlavními složkami tedy bylo pivo, fotbal, pouliční střety a móda. Tato témata jsou právě typická i pro český streetpunk. Mnoho kapel potom samo sebe označuje například za *street Oi!*. Proto tato práce tyto dva ve světě výrazněji oddělené subžánry spojuje do jedné kapitoly, jelikož z rozhovorů jasně vyplývalo, že v Čechách se tyto styly vzájemně překrývají.

7.2.1 Tematické vymezení streetpunku a Oi! punku

Vizáž

Důležitým prvkem streetpunku a Oi! je celkový styl – tedy oblečení, doplňky, tetování. Jedná se o široké spektrum od klasického punkového vzezření s koženými bundami a účesy s bodlinami, až po uhlazený skinheadský styl s botami značky Dr. Martens a košilemi. Tam, kde pro punk rock nehrají vzezření význam, hlásí se streetpunk a Oi! hrdě ke své identitě „dětí ulic“ a toto potom proniká i do textů.

„Je tu poslední šance, být v posledním gangu, poslední partě, co nepodlehla trendům, nepodlehla trendům!“ (The Fialky, Poslední gang, album *Je ti to málo*, 2018)

„I když roky letí a už nejsme mladý, kšandy, boty, tetování nás furt ještě baví. Pořád si to šlapem ve svých Martenách, i když už nám plakáty nevisí na stěnách. Ou, kšandy, boty, tetování, ou, je to pořád v nás, ou, kšandy, boty, tetování, nezměnil nás čas.“ (Muerti, Kšandy, boty, tetování, album *Konec hodného chlapce*, 2009)

„Drinking hard and dressing smart, we are shadows in the night. We are skinheads ready for the fight.“ (Tvrdě pít a chytře se oblékat, jsme stíny v noci. Jsme skinheadi a jsme připraveni bojvat. Přeložil Zbyněk Valeš) (Saints & Sinners, Skinhead 4 life, album *Keep Hold*, 2014)

„Hej bejby, koukám, že máš Ramony na tričku, tak to máme stejnej vkus.“ (The Fialky, Tričko, album *EP7*, 2010)

„Zapal si vlasy, svý dlouhý vlasy, tuhle prostou radu ti dám. [...] Měsíček i Honza Rampich, punkeři jak hrom, pochopili dávno, že ta nádhera je v tom, čím sou vlasy kratší, tím větší charisma, oujé, tyvole to už každěj zná.“ (Pilsner Oiquell, Zapal si vlasy, album Zapal si vlasy, 2006)

Riot

Riot je anglické slovo, které označuje výtržnosti, pouliční bouře, rvačky apod. Dalo by se říci, že celkově jsou streetpunkové texty mnohem agresivnější oproti punku. Ať se již jedná o oblíbené „být rebelem bez příčiny“, nebo útokem řešit jakoukoli neshodu. V podobné míře se vyskytuje i odpor k policii, ovšem i zde je ve spojení s násilím. Texty jsou spolu s výtržnostmi spojené i s fotbalovými kluby. Mezi české oblíbené kluby mezi streetpunkovou scénou patří čeští Bohemians 1905 či hamburští St. Pauli.

„Politická noční můra. Rozbít ty řetězy, strhat ty okovy a napadat systémy. Vzpoura je v nás. Vzpoura je v našich srdcích. V našich duších. V našich hlavách.“ (Neparkovat vjezd, Riot v nás, album Máš na míň, 2016)

„Na hokej, na fotbal davy jdou, jejich hlavy holý jsou. Nám už se nikdo nebrání, násilí naše vyznání. My jsme ta elita pilsenbois. My jsme ta elita pilsenbois.“ (Pilsner oiquell, Pilsenbois, album Svatá pravda, 2004)

„Bojištěm stává se ulice, šedivá zákoutí špinavých městdobře víš že tady nejsi sám už není důvod proč by ses bál.“ (The Riot, Warbrothers gang, singl, 2006)

„Znechucený, otrávený, zklamaný a přivožralí, zprovozníme noční město, který tvrdě spí. Společností odepsaný, rodičema oplakaný, protože z nás nevyrostlo, co z nás chtěli mít.“ (Muerti, Rebelové, album Jekyll a Hyde, 2007)

„Nepřátelská bojůvka už jde proti nám, ukaž co v tobě je, teď seš za sebe sám. Vždyť je jedno, komu fandíš, každěj co má rád, ale jednou proti sobě v kotli budem stát.“ (3:2 pro MH, Fotbal, album 17th Anniversary, 2003)

„Asi to má takhle bejt, asi je to takhle správně, asi je to takhle správně. Na fyzly lopatu, krumpáč i hrábě. Krumpáč i hrábě! Na svině hrábě!“ (Muerti, Asi to má takhle bejt, album ...asi to má takhle bejt, 2012)

„Dneska v noci, to mi věřte, měl jsem krásný sen. Předemnou stál kordón fízlů a já je postřílel. Stáli, jak maj ve zvyku, jak tupý roboti. Já jsem střílel a řval: "Tu máte, vy kokoti!"“ (Pilsner Oiquell, Tisícovka mrtvejš fízlů, album Svatá pravda, 2004)

Scéna samotná

Jedním z nejvýraznějších rozdílů oproti punku jsou u subžánru streetpunku a Oi! písně o samotné scéně. Neřeší se, co je punk nebo není, ale texty se obracejí k fanouškům a členům scény, kteří zažívají stejné věci, řeší podobné problémy, žijí stejným stylem. Typická je i vyjadřovaná hrdost na příslušnost a k této scéně a pevné přátelství.

„In different countries we were born and grew. In dark cities we are living now. But we're the same for the love of rock'n'oi! To our culture which can never be destroyed. [...] Raise up our flag. Keep up the faith. It's storm over my life. Keep hold!“ (V jiných zemích jsme se narodili a vyrostli. V temných městech teď žijeme, ale jsme pořád stejní, milujeme rock'n'Oi! Za naši kulturu, která nikdy nemůže být zničena. Pozvední naši vlajku. Udržuj víru. Je to bouře v mém životě. Vydrž! Přeložil Zbyněk Valeš) (Saints & Sinners, Keep hold, album Keep Hold, 2014)

„Oi! kreju ti záda! Oi! ty mi budeš je krýt.“ (The Fialky, Kreju ti záda, album Je ti to málo, 2017)

„Sme černý ovce ve státě ještě černějším. Je nám dobře na kolejích vedlejších. Kolikrát jsi lhal, kolikrát jsi podváděl, kolikrát jsi dělal něco, za co by ses stydět měl? Tohle ale nejsem já. Tohle není muj styl. Mám jen svou bezstarostnost a tu držím do posledních sil.“ (The Fialky, Černý ovce, album Šance, 2008)

„Kámoš není samozřejmost, to se přece ví. V těhle těžkejch časech, kdy všechno se mění. [...] Známe se spoustu let, na akcích hrajem spolu. Punks and skins s notnou dávkou alkoholu.“ (Neparkovat Vjezd, Přátelství, singl, 2017)

„Jedeme v tom spolu vod šestnácti let. Garáže a sklepy. Snažíme se dělat hudbu, co nás baví. Ne s falešnou tváří oslňovat davy. Ou no no no. Deme dál cestou svou, touhle dobou nahnutou. Punkrock je náš styl, i když nejsme zrovna in.“ (Muerti, Jdeme dál, album ...asi to má takhle bejt, 2012)

Historie

Zvláštní kapitolu českého Oi! a streetpunku tvoří skladby, které se svou náplní obražejí do minulost. Buď se jedná o nostalgické písně, které v sobě odrážejí zlatá léta skinheads okolo roku 1969, či legendární rok 1977 pro punkery, anebo se jedná o texty, které se zabývají českými dějinami s nádechem vlastenectví a patriotismu. Hlavními vlivy bude především vlna nacionalismu mezi českými skinheady v počátcích devadesátých let okolo nejvýraznější kapely Orlík Daniela Landy. Po inklinaci ke kořenům obou subkultur, jak punku, tak skinheads, přetrvaly tyto vlivy v českém streetpunku a Oi! dodnes. Zároveň zde přetrvává vlna protikomunistických témat, která ovšem není tak výrazná.

„Prach se ještě nerozptýlil, zbraně stačily vychladnout. Stejný zlo, který jsme právě porazili, nás chce znovu ovládnout. Marný je odpor, mocní nás zase prodali.“ (Angry Thruth, Normalizace, demo, 2015)

„Sedmdesátky jsou dávno pryč, plný stadiony, kulatej míč! V hlavě punk, reagge, SKA, reformám nikdo netleská. Frčej MODi a skinheadi, mladí o NF nic nevědí. Pivo a bytový mejdany, ale končí to, to je daný. This is England – summer 1983, this is England – léto 1983, this is England – summer 1983, this is England – léto 1983.“ (The Fialky, This is England, album No School, 2013)

Sme hrdý na svou zem, po který jdem. Sme hrdý na svou pravdu, za kterou bojujem. Hrdě kráčež kupředu, minulost v srdci měj. Jen hrdost bez předsudků, nic víc v tom nehledej.“ (The Riot, Hrdost bez předsudků, album Dr. Martens Bootboy, 2004)

Velice specifická je v tomto ohledu česká punková kapela SPS (Snížená pracovní schopnost), která byla zmiňována v přechozí kapitole. Za zmínku ovšem stojí i zde právě kvůli svým textům, které se zabývají českou historií, přestože celkově je řazena k punku jako takovému.

„Jednou to zvládnem a bude klid. Hrdý to národ zas bude žít. Vyhasnou oči, ty vztekem rudé, zas budou zářit, štěstí tu bude. Co se to děje, s tou naší zemí. Kníže nám vládne, nikdo nic neví. Tatiček Masaryk, ten by se divil, ty svině nahoře, všechny by pobil.“ (SPS, T.G.M., album Útěk z reality, 2011)

„Co je to za civilizaci, ptá se Ivan zděšeně. Tady mají lidi domy a my spíme na seně. Aby se civilizaci trochu více přiblížil, krade lidem tranzistory, jak ho Brežněv naučil.“ (SPS, Ruská, album Jsme v hajzlu, 1992)

„Sametová euforie, doba temna, chléb a sůl. Žiju jenom z nostalgie. Sametová euforie, doba temna, chléb a sůl. Žiju jenom z nostalgie. Rudý prase zahrabem do kanálu pod hradem, ožije a dál se usmívá. Vejplaty si zvýšíme, stavy prudce snížíme, hlava státu už nic neříká.“ (SPS, Sametový euforie, album Útěk z reality, 2011)

Přátelství

K jedněm z nejdůležitějších témat dnešního streetpunku beze sporu patří přátelství. Tematika kamarádství, soudržnosti a pospolitosti lze vysledovat u téměř každého streetpunkového alba. Hlavním důvodem zde bude především to, že jedinci hledají v subkultuře (ať už skinheads, nebo punkeři) náhradu buď za rodinu, nebo okruh běžných lidí ve svém okolí. Jak bylo zmíněno v teoretické části, hledají si členové subkultury jedince se stejným hodnotovým rámcem a těmi se potom obklopují. Díky tomu vznikají na scéně pevná přátelství, která se promítají do motivů v textech písní.

„Sereš na společnost stejně jako já. Oi! Oi! Oi! Punk! Vypadáš jinak, ale stejně tě mám rád. Oi! Oi! Oi! Punk. Kožená bunda, číro, okovanej pás. Oi! Oi! Oi! Punk! A já vedle tebe, bombr, hlava žádnej vlas. Oi! Oi! Oi! Punk.“ (Pilsner Oiquell, Oi! punk, album Zapal si vlasy, 2006)

„V kulisách Krkonoš, se tenhle příběh stal, o tom, jak kamarád, věrně při druhým stál. Oi! Kreju ti záda Oi! Ty mi budeš je krýt!“ (The Fialky, Kreju ti záda, album Je ti to málo, 2017)

„Je to naše hudba, co nás k sobě pojí. Ať jsi punkáč, rude boy, rasta nebo skin. Jsme jedna velká rodina, co při sobě stojí. Naším motem vždycky bude unite and win.“ (Muerti, Unite and win, album Konec hodnýho chlapce, 2010)

7.3 Folk punk

Na našem území velice mladý subžánr, který se začal rozvíjet teprve před několika lety a dodnes v České republice působí pouze několik kapel, které samy svůj styl označují jako folk punk. Jedním z dalších problémů tohoto subžánru je, že samotný je

velice roztříštěný a mnoho kapel se sice identifikuje jako folk punk, ale následně dodávají, že hrají *irish punk*, *celtic punk* nebo dokonce *barbar punk* a různé permutace těchto stylů. Přesto je všechny lze obsáhnout pod pojmem folk punk. Největším rozdílem zde není tolik stylizace samotných hudebních uskupení⁵⁰, hlavní rozdíl je především v hudebních nástrojích. Tento subžánr využívá tradiční folkové nástroje jako akordeon, píšťalu, dudy, banjo nebo akustickou kytaru. I toto ovšem může být zavádějící, jelikož existuje mnoho kapel, které se hlásí k punk rocku nebo jiným subžánrům, a přesto využívají například dudy nebo akordeon. Jako příklad může posloužit punkrocková kapela *Pipes and Pints*, která má ve svém nástrojovém obsazení dudy a její zpěvák je Ir, přesto se jako irský nebo keltský punk neidentifikují. Tematické spektrum více méně splývá s punk rockem, lze zde ovšem vysledovat několik rozdílů. Do českého folk punku je tematizací textů nezařaditelná kapela *Zabijáci a borci*. Pražské uskupení okolo spisovatele a scénáristy Jiřího Vaňka vydalo v roce 2008 své demo album a sám Jiří Vaněk se vyjádřil takto:

„Textově je to hlavně o vztazích chlapů a ženskéjch v dnešním velkoměstě, o lásce za časů úzkostný poruchy. Hořký písně sladkým hlasem.“

Dalo by se uvažovat o určitém vnitřním dělení tohoto subžánru, ovšem došlo by naprostému roztříštění. Většina takovýchto subžánrů by potom byla zastoupena pouze jednou kapelou, proto tato práce uvažuje o folk punku jako o celku.

7.3.1 Tematické vymezení folk punku

Námořnická tematika

Jak vyplývá z výše zmíněné inklinaci k označení *irish* či *celtic*, je zde patrná velká inspirace v kultuře zemí, jako je Irsko a Skotsko. Často jsou čerpány motivy z moře a života námořníků. Typické také je, že kapely mívají velice často ve svém repertoáru zařazeny irské lidové písně (*Drunken Sailor*) nebo písně světově známých folk punkových uskupení (*Flogging Molly*).

⁵⁰ Přesto je zde patrný odlišný styl módy, který je často spojen se severoanglickou kulturou týkající se Skotska nebo Irska. Někteří členové nosí kilty a netají se tím, že je to především pro podtržení jejich osobního stylu kapely. Některé kapely hrají v imitacích středověkých kostýmů.

„Na modrým parníku je loď, rychle do vody kamen vhod'. Skáče tak, jak života sůl, před vraty štěká tmavej vůl. Netušíš, na co by ses zmoh, a v dáli hučí dutej roh. To troubí mrtvej převozník, už ví, že nejsi námořník.“ (Cheers!, Parník, album Wrong & Right, 2013)

„Before you die in a terrible pain, you will hear laugh and scream. Above your corpse will fly black flag. Do you feel that fear? When Jolly Roger smiles on you, sail out, don't be a fool. Save your life and save your crew. Hell is waiting for you“ (Než zemřeš v hrozivých bolestech, uslyšíš nad sebou smích a řev. Nad tvou mrtvolou černá vlajka povlaje. Cítíš ten strach? Když se na tebe Jolly Roger směje, odpluj, nebud' hlupák. Zachraň svůj život a svou posádku. Peklo na tebe čeká. Přeložil Zbyněk Valeš) (Pirates of the Pubs, Jolly Roger, album Drunken forever, 2016)

„Velká touha po slávě a pokladů třpyt, to nás žene kupředu, to nám dává smysl žít. Naděje na vítězství, ta nám dává chuť jít dál, Zlato, ženy, rum a sláva, co by sis víc přál?“ (Pirates of the Pubs, Na vlnách naděje, album Drunken forever, 2016)

„Hej, pane kapitán, pusťte mě domu, že se tam podívám, nevěřím tomu. A pravdu měla má stará máma, život je zrno, válka jen sláma.“ (Malá bílá vrána, Alej, singl, 2012)

„Rybář opět bez úlovku pluje k břehu zpět. Děj se opakuje – hrome – už pěkných pár let. Oboplul již celé moře, místo ryb však jenom hoře, přesto ráno na moře vypluje zas hned.“ (Budweis Drunken Bastards, Hemingway pro chudý, singl, 2019)

„Moře a vlny se spoustou pěny. Zapadá slunce, na duši změny. Studený vítr a po zádech běhá mráz. Někdo tu staví mohutnou hráz. Rackové letí nad mořem v dál. (Deratizéři, Koráb, singl, rok vydání neznámý)

Přírodní tematika a aspekt místa

Velkým rozdílem od všech ostatních subžánrů je u folk punku právě přírodní tematika. Příběhy v textech jsou zasazeny do určitých konkrétních oblastí, dochází i k popisům míst a krajiny. Vedle přírodní tematiky je zde důležitý aspekt místa. Mnoho kapel hrajících folk punk se ve svých textech konkretizuje na místa. Mnohdy jsou to známé přístavy, ale i města, ze kterých kapela pochází.

„I can drink in Dublin, I can drink in New York. I can drink in Copengahen or in Cork. Even if I'm far away from home I never forget who I am. I never forget about my

country, I am Bohemian.“ (Mohu pít v Dublinu, mohu pít v New Yorku. Mohu pít v Kodani nebo Corku. I když jsem daleko od domova, nezapomínám, kdo jsem. Nikdy nezapomenu na svou zemi, jsem Čech. Přeložil Zbyněk Valeš) (Pirates of the Pubs, Bohemian, album Drunken forever, 2016)

„When I'll see the cliffs of Galway, I'll scarve it with your name. So you finally know, how it's like to be trapped in a womb of wailing waves.“ (Až uvidím útesy Galway, vyškrábu tam tvoje jméno, abys konečně věděla, jaké je to být lapen v lůně valících se vln. Přeložil Zbyněk Valeš) (Cheers!, Cliffs of Galway, album Wrong & Right, 2013)

„We don't riot, just a little bit. Cause we're too drunk and full of shit. But we always smile, play songs for you. We're from the city, where the best beer's brewed! [...] Yes, we are Budweis Drunken Bastards.“ (Neděláme výtržnosti, jenom trochu. Protože jsme příliš opilí a plní sraček. Ale vždy se smějeme a hrajeme písničky pro vás. Jsme z města, kde se vaří nejlepší pivo. Ano, jsme Budějovičtí opilí bastardi. Přeložil Zbyněk Valeš) (Budweis Drunken Bastards, Budweis Drunken Bastards, demo, 2019)

„Když snáší se mlha nad londýnským mostem, to krysy se třou a zdi zpívají part.“ (Cheers!, Strakonickéj bard, singl, 2011)

„V lese u města loupežníky ztluču. Poklad najdu, draka porazím. Chytnu zlatou rybku, ta splní mi tři přání. Šťastný zase domů dorazím.“ (Barbar punk, Vandr, singl, rok vydání neznámý)

„I ve Slaném na náměstí stávala kašna uprostřed rynku. Kašna s hektolitry štěstí, malý slánský poklad, juchů.“ (Deratizéři, O slánské kašně a žabaři, singl, rok vydání neznámý)

Alkohol

Tam, kde se punková hudba v textech opírá o alkohol, jedná se ve většině případů o pivo, popřípadě o alkohol obecně. Pro folk punk je rámci témat alkoholu typická konkretizace na další typy alkoholu. Jedná se především o whiskey, která je spojena s Irskem a Skotskem, ale také o rum, jakožto typický nápor námořníků. Vysledovat ovšem můžeme i odkazy na víno či medovinu, které byly typickými nápoji ve starších dobách.

„Žrádla tam bylo dost a vína taky, látek a koření a ženskejch mraky.“ (Barbar Punk, Valhalla, singl, rok vydání neznámý)

„Beer and whiskey, dancing ladies. Violin, whistle bless your Irish music heart.“
(*Pivo a whiskey, tancující ženy. Housle, pískot žehná tvému irskému hudebnímu srdci.*
Přeložil Zbyněk Valeš) (Pirates of the Pubs, Irish Music Heart, album Drunken forever, 2016)

„And the money I've spent on whiskey and beer. We're so so enough to drown misery.“ (*A peníze jsem utratil na pivo a whiskey. Jsem tak akorát na utopení útrap.*
Přeložil Zbyněk Valeš) (Cheers!, Rugged Days, album Wrong & Right, 2013)

„Kašlu na posádku, musím zachránit rum. Už tu čichám hádku, tak obsadím si člun. K tomu zlata hromádku, už slyším moře šum. Než se chopí pořádku a mě hoděj žralokům.“ (Budweis Drunken Bastards, Kapitán NEMorgan, singl, 2018)

Historie

V textech folk punku se jedná o odkazy na starší historii a kulturu. Zároveň sem spadá výše zmíněná námořnická kultura. Písně pojednávají o způsobech a životě v dřívějších dobách. Tam, kde se streetpunk a punk dotýká historie 20. století, jdou texty folk punku mnohem hlouběji na časové ose. Objevují se motivy od Vikingů, přes středověký rytířský život, až po objevné plavby.

„To bejvaly časy, když kdekdo tu na dudy hrál. Jen tón a milý hlasy. Byl to král. Když snáší se tma a londýnským městem se toulá ten bard, co nepoznal zlost. To pišťaly zní a pronikaj deštěm. To hraje si on jen tak pro radost.“ (Cheers!, Strakonicej bard, singl, 2011)

„Já nechci do ráje, to jsem mu pravil. A když žvanil dál, tak jsem ho zabil. Běžím zpět k otcům tam na sever. Valhalla čeká i ty svůj meč ber.“ (Barbar punk, Valhalla, singl, rok vydání neznámý)

„Laj laj lí, tak sem s nima zpíval, laj laj lí, říkalo se o mně, že sem vrah. Laj laj lí, dobře sem se míval, nepoznal jsem nikdy, co je strach. K šibenici pochodujou stráže, bacha lůzo, my ti zlámem vaz. Tak se namaž, jak ti zákon káže, stejně čekáš jenom na provaz.“ (Malá bílá vrána, Šibenice, album Zlý vlci chlupatý, 2005)

„Slepý král Jan neměl o bitvy nouze. V mládí potrpěl si na Francouze. Chtěl zemřít v boji, aby byla to sláva.“ (Deratizéri, O beznohém rytíři, singl, rok vydání neznámý)

„Děvče sladký, zubatý, vyser se na odplaty. Já jsem mořskej vlk, co dál chce žít. Na děvky jsem hrozně zlej, tak si radši pozor dej, jinak sama budeš vzteky výt.“ (Pirates of the Pubs, Vlci, album Drunken Forever, 2016)

7.4 Pop punk

Pop punk, mezi ostatními interprety i fanoušky často označován jako takzvaný *Kinder punk*, patří mezi pravděpodobně nejvíce komercializované subžánry punku. Velkou měrou se na tom podílí především to, že v textové rovině se jedná o hudbu nezávadnou a přijatelnou pro široké spektrum posluchačů. Již název, vzniklý spojením názvu dvou hudebních žánrů, napovídá, že s největší pravděpodobností se bude jednat mainstreamově přijímaný žánr. Hudební kapely hrající právě pop punk jsou jedny z mála, které se pravidelně objevují i na obrazovkách českých televizních hudebních kanálů.

7.4.1 Tematické vymezení pop punku

Romantický patos a problémy adolescentů

Jediný aspekt textů, který odlišuje pop punk od dalších subžánrů, je také tím nejvýraznějším. Kromě toho, že absentuje jakékoli propojení s originální punkovou scénou, je většinou náplní textů romantická tematika, láska (opětovaná a neopětovaná), patos a problémy adolescentů. K tématu alkoholu se zde nepřistupuje jako k běžné součásti života, ale spíše zde figuruje jako možnost revolty. Ve stejném duchu se zde objevuje i motiv cigaret, který u ostatních subžánrů zcela chybí.

„Maturitní večírek se povedl, no byl naprosto famózní. Ztratili jsme hrdost, prachy čest a komplet všechny znalosti. [...] Večer byl plný vášně, co časem zmizí. Skoro jak od Shakespeara. Jako ten básník cizí, akorát že chybí ti nadhled.“ (Jaksi Taksi, Maturitní večírek, album Signál, 2011)

„No tak mi pošli svojí selfie, a protože chci zůstat dlouho in, tak pokud momentálně nespím, já fotku svojí duše k tomu připojím, ať je to cool. Totálně cool.“ (Jaksi Taksi, Selfie, album OffLine, 2017)

„Matika na zdraví, sinusy, odmocniny. Tohle mě nebaví, něco tu nesedí mi. Chápu, když se něco na dvě půlky dělí, ale řeči o třech polovinách, sorry, nejsem debil.“ (Jaksi Taksi, Škola, album Zachovejte paniku, 2005)

„Správní chlapi nepláčou, to jim prej jen na řasách taje sníh. Správní chlapi nesnídaj, už vůbec ne rosu na kolejích.“ (Rybičky 48, Správní chlapi, album Best Fuck Off, 2018)

„Mám rád tu vůni letních dnů, mám rád tu vůni barevnějších snů. Že si mě tenkrát nechala jít, ti asi nikdy neprominu. Byli jsme strašně krásnej pár. Bohužel z toho zbyl jen cár falešnejch starejch vzpomínek. A vypadlejš fotek pár.“ (Rybičky 48, Letní hra, album Viva la Revolučión, 2009)

„Nejlepší holka ze školy to pro mě byla Emily. Nejdelší nohy do nebe, fakt měla něco do sebe. Blondřatý vlasy do čela, žádnýho kluka nechtěla. Protože dobře věděla, že by jí dával do těla.“ (Rybičky 48, Emily, album Amores perros, voe!, 2008)

„Drahé ženy, od první chvíle, co jsme od vás políbený. Peklo na Zemi, ale vy víte, že bez vás je to utrpení.“ (Zakázanýovoce, Drahé ženy, album Díky vám!, 2016)

„Techniky tvojí logiky. Laciný triky, letmý dotyky. Naše styky přes jazyky. Tvoje vzlyky, moje zvyky.“ (Zakázanýovoce, Zvyky, album Automat na lásku, 2014)

„Nádherně voní a v uších mi zvoní, je pro mě vzduchem. A tak dýchám jenom pro ni. Nekonečno lásky, ze smíchu mám vrásky, je pro mě odpověď na všechny otázky.“ (Koblížc!, Voní, album Sami sebou, 2011)

7.5 Hardcore punk

Stejně jako již bylo zmíněno několikrát, je i zde na místě si připomenout, že vznikuvší punk na konci sedmdesátých let se velice rychle stal téměř celosvětovým fenoménem. Během velice krátké doby začalo docházet ke komercializaci subkultury a punkové hudby především. Také proto začalo docházet k rozkolu i na hudební scéně punku, protože někteří členové měli pocit, že punk se vydává směrem, který by při jeho vzniku byl nemyslitelný. Proto již na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let přišlo štěpení punku na samotné subžánry. Tito nespokojení interpreti byli přesvědčeni, že z punku se stává především zábava a ztrácí svůj primární záměr.

7.5.1 Tematické vymezení hardcore punku

Vnitřní pocitovost

Primárním záměrem bylo mluvit o problémech tehdejší mládeže z nižších sociálních vrstev. Interpretovat jejich pocity a marnost z nemožnosti rovných práv ve společnosti. Právě k těmto kořenům se vrátila hudební uskupení hrající hardcore punk. Nejenom, že se jejich hudba zrychlila a byla mnohem tvrdší než původní punk, zároveň se hardcoroví umělci stáhli do ústraní a netoužili po mainstreamové popularitě a pozornosti. Rozhodli se zůstat věrni kořenům své hudby. Dalo by se říci, že nihilistický přístup a marnost je dodnes protknutá téměř každým textem hardcor-punkových kapel. Zcela absentuje humor, který pokud je zakomponován, funguje spíše ve formě ironie a sarkasmu. Na rozdíl od ostatních zmíněných subžánrů je možné si u textů povšimnout menší dějovosti. Jde skutečně o jakousi formu vnitřní lyriky, popisující pocity, stavy a myšlenky umělců.

„Nemám čas někomu věřit. Nemám čas se ptát. Nemám už sílu se tvářit, jak moc vás mám rád. Nemám čas čekat. Nemám v co doufat a nemám už sílu se ptát. Pořád čekám. Proč vlastně čekám?“ (Dezinfekce, Nemám, album 1650 secs., 1999)

„Chceš se mít dobře na úkor ostatních, ale kritizuješ ty, co to dělají veřejně. Okrádáš sestry, rveš se s bratry. Takoví jako ty vždycky půjdou mimo mě. Šváb odpornej jak shnilý smetí. Šváb – škůdce a vrah našich dětí. Šváb, co příteli klidně srazí vaz. Jste švábi a je vás víc než nás.“ (Kritická situace, Šváb, Stále na útěku, 1989)

„Jen zavřít oči a zatajit dech, už abych usnul. Zde ve čtyřech zdech. V tom snu se smát, chvíly se proletět, nemyslet na nic. Zapomenout na svět. Táhni, nech mě bejt, já chci bejt sám. Táhni, nech mě bejt, já už tě dobře znám. Táhni, nech mě bejt, já chci bejt sám. Táhni, nech mě bejt, já už tě nechci znát.“ (Funkce šroubu, Prciny, album Nepřipadá vám někdy?, 2003)

„Poslední svět, kde slovo „Jsem člověk!“ něco znamená. Chci spát. Olovo, jsem vana. Chobotnice, žena. Tak se nech vést až po okraj. Vezmi, cos vzal – až po okraj. Zaplať, co máš – až po okraj. Utíkej – jsem člověk – co z toho!“ (Šanov 1, Poslední svět, album Delikatesy, 2011)

„Myšlení ztěžklo – ulepený a zkrotlý. Dostávám prachy, žiju podle pravidel. Musí bejt jasný, komu mám bejt vděčněj. Už není snadný, ukázat prstem. Už nejde říct, kdo je kdo.“ (Dezinfekce, ?Je?, album Psi, 2008)

Drogová závislost

Ve spojení s negativními pocity přichází i jeden aspekt, který je u ostatních subžánrů zanedbatelný a tou je drogová závislost. Většina umělců se tomuto tématu vyhýbá, popřípadě zpívá o marihuaně, ale pouze ve spojení se zábavou a něčím zcela běžným a přijatelným. Hardcoreoví textaři se ovšem věnují závislostem na tvrdých drogách, abstinčním příznakům, důsledkům užívání a podobně. Přesto, že se nejedná o nosné téma hardcore punku, jedná se o rozdíl oproti jiným subžánrům.

„Ta touha šírá. Ten pocit žhne. Hlasy se vtíraj. Těžké říct ne. Být zase všechno jako dřív a třeba žít o trochu líp. Říká se, že prej je to hřích, říct dej a pak mě můžeš mít.“ (Funkce šroubu, Si vodepsanej, album Čert ho vem, 2009)

„Bílej sníh v plastiku spinká. Kdo si tě koupí malinká? Ten, kdo lítá, chodit zapomněl. Hladoví psi čekaj na povel. Po zádech ti tyč tancuje. Sněží a slunce spaluje. Kde je tvůj stín?“ (Šanov 1, Barvy, album Acid Mouse, 2002)

„Jejich problémy s maceškou a tatínkem, řešili nejdřív vodkou potom perníkem. [...] Všechny radosti, co poskytuje tenhle svět, nenahradí perník, piko, héro ani jinej fet.“ (Interpunkce, Perníček a Smaženka, album s/t, 2017)

„Říká se z blbosti a říká se i z nudy, z nedostatku citu, ze zvědavosti. Miliony výmluv neukojí moje pudy, nezbaví mě mojí závislosti.“ (Funkce šroubu, Asi budu feťák, album Čert ho vem, 2009)

Antikomunismus

Tam, kde se u ostatních žánrů objevuje politická kritika, zahrnuje hardcore punk buď pravicové křídlo, nebo politiku jako celek. U textů hardcore punku je ovšem znatelná změna, protože autoři se vymezují silně proti levici a komunismu a antifašistická témata jsou tu v menšinové míře. Tyto protikomunisticky laděné texty jsou sice doménou

starších kapel, které hrály ještě za dob socialistického Československa, přesto jsou podobné texty vysledovatelné i u současných kapel.

„Říkali si komunisti, revoluci dělali. Ale jenom na papíře, co mohli, to zkurvili. Fuck off KSČ.“ (Spots, Fuck off KSČ, album Žádněj strach, 2008)

„My jsme ještě mladý a brzo budem starý. My nechceme válku, my chceme mír. Máme rádi Lenina a večer pudem do kina. Moskva slzám nevěří!“ (Šanov 1, Moskva slzám nevěří, album Konec světa, 1991)

7.6 Další subžánry

Do této podkapitoly budou shrnuty všechny ostatní subžánry punkové hudby, které se podařilo sesbírat, ovšem jejich tematická vyhraněnost byla zanedbatelná, proto nebyly zahrnuty do úzkého výběru výše. Svými texty kopírovaly většinou vymezení jiného subžánru a lišily se především využitím hudebních aspektů jiných žánrů⁵¹. Dalším důvodem, proč nebyly tyto subžánry zařazeny, je to, že pro tento subžánr se na českém území pohybuje naprosté minimum kapel s málo vyhraněným repertoárem. Tyto důvody a jejich různé kombinace byly tedy důvodem, proč tato práce nerozebírá podrobněji textovou náplň následujících subžánrů.

Na základě výše napsaného jsou pro přehlednost zbylé subžánry rozděleny do dvou skupin. V jedné skupině jsou subžánry, které kombinací s hudební formou jiného žánru a v druhé skupině jsou zařazeny subžánry, které mají pro českou scénu minimální význam nebo nejsou tematicky dostatečně vydělitelné. Zároveň jsou sestupně řazené podle zastoupení mezi českým punkem.

Kombinace žánrů

Punk rock'n'roll

Ska punk

Crust punk – spojení punk rocku s metalem (často označen jako metal punk)

Reggae punk

⁵¹ Tím jsou myšleny například hudební nástroje nebo způsob zpěvu.

Punk country

Malá relevantnost

Violence punk – Hudebně totožné s hardcor punkem. Tematicky nevymezitelné, jelikož každá kapela zpívá zcela odlišné písně.

Aggro punk – Zde se nejedná o hudební ani textovou stránku. Jde spíše o celkovou stylizaci členů, kteří pocházejí většinou z vesnického prostředí.

Underpunk – Za underpunk je označována pouze jedna česká kapela, která textově spadá pod punk rock, a tou je *A bude hůř*

Garage punk – Kombinace pop punku a punk rocku. Důležité je především prostředí, ve kterém kapela začínala, popřípadě stále působí.

8 Sumarizace témat všech subžánrů a porovnání jednotlivých subžánrů

8.1 Sumarizace témat

V dále uvedené tabulce jsou zanesena všechna hlavní témata vysledovaná u jednotlivých subžánrů a následně je na bodové škále vyjádřen výskyt jednotlivých témat u ostatních subžánrů. Při zanášení váhy bodového ohodnocení byla brána v potaz dvě hlediska. Jedním z těchto aspektů bylo vyjádření interpretů a členů scény. Druhým aspektem potom byl samotný průzkum vybraných alb punkových skupin. Na tomto základě byly uděleny body na škále 1 až 5, přičemž 1 odpovídalo téměř nulovému výskytu u vybraných interpretů nebo se téma objevuje v repertoáru minimálního počtu kapel spadajícího k danému subžánru. Zároveň byl brán v potaz rozdíl četnosti výskytu u jednotlivých subžánrů.

- 1 – nulový či zanedbatelný výskyt tématu; výskyt pouze u jednotlivců daného subžánru
- 2 – malý výskyt tématu; menším podílem zastoupen u nadpolovičního počtu interpretů daného subžánru
- 3 – častý výskyt tématu; objevuje u průměrného počtu interpretů daného subžánru
- 4 – velmi častý výskyt, zastoupen téměř u všech interpretů daného subžánru
- 5 – nosné téma; kromě jednotlivců u všech interpretů daného subžánru

tabulka č. 1 – Výskyt témat u jednotlivých subžánrů

	Punk rock	Streetpunk/ Oi!	Folk punk	Pop punk	Hardcore punk
Téma					
Alkohol obecně	4	2	5	3	1
Humor	5	1	3	3	1
Kritika společnosti	5	3	1	2	5
Kritika scény	3	1	1	2	1
Antifašismus	4	3	1	1	3
Policie/armáda	5	5	1	1	4
Marihuana	4	2	1	1	1
Vizáž	2	4	2	2	1
Riot	3	5	1	1	1
O životě scény	4	5	1	1	4
Historie 20. stol.	2	3	1	1	1
Přátelství	2	4	2	4	2
Námořnictví	2	2	5	1	1
Příroda a místo	2	3	4	1	1
Specifický alkohol	2	2	4	2	1
Starší historie	2	1	5	1	1
Romantika/adolescenti/škola	2	1	3	5	1
Vnitřní pocity	2	1	1	4	5
Drogová závislost	3	2	1	2	3
Antikomunismus	3	3	1	2	3

8.2 Porovnání témat u jednotlivých subžánrů

Následující kapitola mezi sebou porovná témata u jednotlivých subžánrů. Jakým způsobem v textech figurují, jak se jejich užití liší v ostatních subžánrech. Pokud se v textech téma vyskytuje, bude subžánr zastoupen citací textu písně pro lepší přiblížení.

Alkohol obecně

Téma alkoholu a zážitků spojených s alkoholem je jistým pojítkem mezi všemi subžánry. U punk rocku a streetpunku se jedná spíše o popis životního stylu, který je nedílnou součástí života každého na scéně. Alkohol zde funguje jako přirozené pojídlo mezi jednotlivými členy, které sblížuje. Folk punk vnímá alkohol jako takový. Konkretizuje jej na určitý druh a zabývá se i kultem hospody. To je typické především u irish/celtic punku, ale podobné náměty lze vysledovat u většiny folk punkových kapel. Pop punk vnímá alkohol jako svou vlastní formu revolty a postavení se systému. Na tomto lze hezky ilustrovat, jak texty pop punk korelují s názory adolescentů. U hardcore punku je téma alkoholu zastoupeno minimálně jako motiv hospodského prostředí. Zároveň je alkohol zobrazen jako obyčejná součást životního stylu.

„Hlavu mám plnou úletů, proč bych se měl s někým bít. Strhnu z lahve vinětu a můžem si v klidu pít.“ (Plexis, Svět jsou báry, album Půlnoční rebel, 1990) – Punk rock

„Vyrostli sme z prachu ulic, když sme kluci bejvali. Vyrostli jsme na muzice, pořádali mejdany.“ (Neparkovat Vjezd, Chuligánskej život, album Máš na míň, 2016) – Streetpunk

„Yesterday I was in pub at O'Connors Bar. Was drinking lot of beer and whiskey from a jar. Was dancing with ladies and fighting with boys. And then we sang this stupid song, let's hear our voice!“ (Včera jsem byl v hospodě O'Connorův bar. Pil jsem hodně piva a whiskey ze sklenice. Tancoval jsem s ženami a bojoval s kluky. A potom jsme zpívali tuhle hloupou písničku, tak slyš náš hlas! Přeložil Zbyněk Valeš) (Pirates of the Pubs, Stupid Drinking Song, Drunken Forever, 2016) – Folk punk

„Přes víkend rockstar jsem, přes tejdén za pásem. Takhle to chodí, když rockstar jseš v Čechách. Kurvy, chlast a chlebičky jen v pátek a v sobotu. Takhle to chodí, když

rockstar jseš v Čechách.“ (Rybičky 48, Tohle je rock’n’roll, vy buzny!, album Tohle je rock’n’roll, vy buzny!) – Pop punk

Humor

U většiny punkových kapel je znát velký důraz na humor. Texty jsou humoristicky laděné, odlehčené. Využívají satiru, parodii, přirovnání a jazykovou hru. U streetpunku a Oi! je sice humor také znatelný, ovšem v mnohem menší míře. Dalo by se říci, že streetpunk je tematicky vážnějším subžánrem a u hardcoru absentuje humor zcela. U folk punku se jedná o důležitou součást textů, často ve spojení právě s alkoholem. Pro pop punk je humor také důležitým aspektem písní. To se odráží i v hudební stránce tohoto subžánru, který je pravděpodobně nejoptimističtější. Nutno podotknout, že u většiny interpretů jde o humor pokleslý, vulgární bez vyšší umělecké hodnoty.

„Chodím prázdnou ulicí. V ruce párek s hořčicí. Chodím sem a chodím tam. Vůbec nic už nevnímám. Mravenec! Já jsem Ferda mravenec.“ (E!E, Mravenec, album Lepší už to nebude, 2006) – Punk rock

„Nesnažte se tyhle báby dostat do postele, kromě chlastu mají totiž všechno u prdele. O půl sedmý pospíchají rychle do hospody – pivo, fernet, slivovice, to jsou jejich hobby.“ (Muerti, Alkoholky, album Jekyll and Hyde, 2007) - Streetpunk

„Nevím, proč každé hůl přes koleno láme, trochu ostudy v každičkém městě. Víme jak z nudy, tak čepuj nám ještě. Chčijem na Němce, padáme shůry, hraní jde lehce, když rumu jsou fůry.“ (Budweis Drunken Bastards, O nás, singl, 2019) – Folk punk

„A k tomu všemu z rádia mizí ten připosranej hlas, to Britney Spears si uprdla. A nový hity pustí zas. Co bylo předtím, byla sranda proti tomuhle blití. Snažím se přístroj vypnout, ale kontrolka stále svítí.“ (Jaksi Taksi, Britney Piss, singl, 2002) – Pop punk

Kritika společnosti a politiky

Pro samotný punk rock pravděpodobně nejtypičtější téma, vyskytující se u každého interpreta. Téma, které s celou hudbou a subkulturou přetrvalo po čtyřicet let její existence, se stále objevuje v textech i u mnoha streetpunkových kapel, ovšem ne v takové míře. Pro folk punk je typické, že většina interpretů nemá potřebu se vyjadřovat k současným problémům společnosti, a to stejné platí u pop punkových kapel, u kterých je sice výskyt minimální, ale stále vyšší než u zmíněného folk punku. U pop punku si lze

všimnout, že kriticky laděné texty jsou především z raných dob fungování kapel. Přesným opakem je v tomto případě hardcore punk, pro který je kritika nosným tématem, na němž je celý subžánr založen.

Co je velmi typické pro české punkové interprety, je kritika komunismu, která byla ovšem zařazena do celkového tématu „kritika společnosti a politiky“. Bylo to především z toho důvodu, že protikomunistické texty jsou součástí všech subžánrů, kromě folk punk, který zůstává ve většině případů čistě apolitický. Dalším důvodem bylo, že protikomunisticky laděná rétorika byla často spojena s jiným tématem (viz podkapitola Historie 20. století) a nejlépe naplňovala vymezení právě kapitoly „kritika politiky“.

„Naše milá vláda a doprdele s ČEZem, až nám bude nejhůř, tak za kamna si vlezem. Mohli jsme se narodit, třeba v jiný době. Komouš tady dávno není, seberou i tobě. Co si asi říkáš, když složenky platíš. Kroutíš jenom hlavou a úřadům se fotíš.“ (SPS, Korupce, album Století chaosu, 2008) – Punk rock

„Nás nemůžete srovnávat, kdo jaký sluha byl. Činit ze lží soud chcete. Každý jsme jinde žil. Nás tahle vláda spojila, my nechceme stroje být. Kolečkama v systému, nám nechce se tu žít.“ (Pilsner Oiquell, Politik, album Svatá pravda, 2004) – Streetpunk

„Držet hubu, pracovat, to je správná idea. Vždyť kapitalistickéj systém za nás všechno udělá.“ (Barbar punk, Sudličník, album Juch, 2009)

„Jak nás to zevnitř rozežírá. Virus v lidský podobě. Svůj život všanc obětovat, odpočinem si v hrobě. Kam všichni pospíchaj, nic nestíhaj. Snaží se přežít, jak se dá, život se tě neptá.“ (Zakázaný ovoce, Čas, album Život se tě neptá, 2012) – Pop punk

„Smradlavá ulice a tupý dav. Jednou vám rozsekám ty posraný hlavy. Nechte si pro sebe svý blbý kecý. Na týhle planetě s váma bejt nechci. Nechci vás znát a nechci nic vědět. Nemám vás rád, chci kousat si nehet.“ (Funkce šroubu, Kapesník, album Divim se divim..., 2005) – Hardcore punk

Kritika scény

Jako platilo u kritiky společnosti a politiky, že folk punk nemá potřebu se k danému tématu vyjadřovat, tak to stejné platí i u kritiky scény. U pop punku jsou

náznaky vzhledem k časté otázce, co ještě punk je a co není. Jak bylo zmíněno dříve, je pop punk považován mezi některými interprety i fanoušky za něco podřadného, co již není punk, a k tomuto se vyjadřují samotní autoři pop punkových textů. Právě tyto názory, že punk se posunul někam, kam neměl, jsou součástí textů u některých punkrockových skupin. I mezi kapelami punk rocku je ovšem vidět rozdílný pohled na věc. Někteří se vyjadřují ke svobodě punku s tím, že je nesmyslem řešit podobné otázky. Druzí zpívají o tom, že právě podobní lidé a umělci kazí punkovou scénu. Streetpunk se ve většině případů podobným tématům vyhýbá stejně jako hardcore punk.

„Revolta už zešílela, všechno se změnilo. Z punkovýho života skoro nic nezbylo. Nezbyvá než chvíli žít, věřit v příští dny, když z nenadání se tu zjeví první poslední punkový král.“ (Dukla vozovna, Sen nezbedného punka, album Sen nezbedného punka, 2015) – Punk rock pohled 1

„Nenech si vnutit názor, či přesvědčení. Ten, kdo tě soudí, punkáč stejně není. Jediný fakt důležitý, ať kapely pořád hrají, aby bylo pivo, víno, gurmáni si listí dají.“ (Tragedis, Punkovej vlak, album Nikdy to nevzdám, 2017) – Punk rock pohled 2

„Prej dneska jsou punkáči jen pozěři, dávno už jim to nikdo nevěří a novy kapely úplně všechno kurví.“ (The Fialky, Scéna, album Kapitán 77, 2011) – Streetpunk

„Potoky řečí o tom, kdo je, kdo ne, největší punkáč a jak scéna funguje. Všechno probraný už tisíckrát.“ (Jaksi Taksi, Párty, album OffLine, 2017)

Antifašismus

Důvody přítomnosti antifašismu v textech byly již několikrát zmíněny. Méně často se vyskytují u streetpunku a hardcore punku, kde se nejedná o primární téma a vyskytuje se řídce napříč tvorbou v tomto subžánru. Folk punk a pop punk v sobě náznaky antifašistických textů nenesou. To bude pravděpodobně způsobeno přístupem obou subžánrů, které jsou jakousi zábavnou a nenáročnou, řekněme beznázorovou, variantou punku.

„Bez Hitlera, bez Jakeše kašleme na vaše holý pleše. Malý pivo velké rum, ať žije Evropskej dům.“ (N.V.Ú., Fašounci, album Tak jsme došli, 1991) – Punk rock

„Always antifascist. Always antiracist. Always apolitic. Vždycky proti fašismu. Vždycky rasismu. Bez pachutě politiky, bez hvězdy a bez svastiky.“ (Muerti, Antifascist, album Konec hodného chlapce, 2010) – Streetpunk

„Hej, hej, hej, fašouně zkurveneji! Silácký řeči, silácký gesta, fašismus, nacismus je jeho cesta. Totální absence zdravého rozumu, s takovým hajzlem já tady nebudu.“ (Spots, Náček, album S.P.O.T.S., 2004) – Hardcore punk

Policie a armáda

Kritika armády a policie jakožto opresivních nástrojů v rukou politických autorit, je nosným pilířem pro streetpunk i punk rock. Podobnou sílu odporu lze vysledovat u hardcore punku, kde se ovšem kritika soustředí především na válečná témata globálního rozsahu. Důležité je také podotknout, že u některých kapel se vyskytly případy, kdy byla armáda v textech reprezentována kladně. Jedná se o tematiku českých letců ve službách RAF v Anglii za druhé světové války, popřípadě jejich následné osudy za komunistických represí. Mezi takové texty patří například píseň R.A.F. od skupiny punkrockové skupiny S.A.S.. Pop punk je vzhledem k těmto tématům neutrální a narážky se vyskytují minimálně a jen u vybraných autorů jde o komplexnější kritiku.

„Jen prázdný ticho, všichni jsme vrazi. Máš zkřehlý ruce a v zádech ti mrazí. Pak přišel úder, stojíš tu nahý, ten vedle tebe, hledá své nohy.“ (SPS, Army song, album Století chaosu, 2008) – Punk rock

„Dneska v noci, to mi věřte, měl jsem krásný sen. Přede mnou stál kordón fízlů a já je postřílel. Stáli, jak maj ve zvyku, jak tupý roboti. Já jsem střílel a řval: "Tu máte, vy kokoti!"“ (Pilsner Oiquell, Tisícovka mrtvejch fízlů, album Svatá pravda, 2004) – Streetpunk

„A dorty a střely, pak vrtíme těly. Jsme prostě tak skvělý – my se svými děly. Čekáme na to, že budem srát zlato. No, jsme prostě skvělý – my se svými děly.“ (Šanov 1, Co je?, album Delikatesy, 2011) – Hardcore punk

„Jak je možný, že nás v tomhle světě nikdo nemá rád, když chceme pro všechny jen dobro. Chceme vám jen pomáhat. Když je krize, když je hlad, nelitujem síly, pošleme vám letadla, tanky co dobře střílí.“ (Jaksi Taksi, Hosana bin Ládin, singl, 2002) – Pop punk

Marihuana

Dalo by se říci, že marihuana je záležitostí čistě punkrockových kapel. V streetpunku, hardcore punku, folk punku i pop punku se velice zřídka dá nalézt zmínka o užívání či pěstování marihuany, ale jedná se co do počtu o jednotky písní u všech interpretů dohromady. Užívání marihuany je v punkrockových textech vykreslováno jako běžná součást života, která mnohdy vede ke sporům s okolím či policií. Ve většině případů, ale jde pouze o běžnou součást života, kterou chtějí textaři oslovit své fanoušky a provokovat mainstreamovou společnost, která kouření marihuany odmítá.

„Na letním sluníčku pěstuju kytičku. Vidí to sousedka, sovětská rozvědka. A křičí propána, vždyť je to marjána. Druhej den u pole zasraný fízlové. Říkají mi, hochu, poletíš do lochu. A já jim povídám, ještě si posledního malýho jointa dám.“ (Insemináční stanice, Marjána, album První odběr, 2008) – Punk rock

Vizáž

Téma vizáže není u hardcoru zastoupeno vůbec. Pokud ano, jsou to pouze úseky textů, nemající význam pro celkové vyznění. Není zde kladen důraz na specifický vzhled, oblékání a podobně. U punk rocku je o vizáži napsáno více textů, a to opět ve dvou směrech. Buď je to ve spojení s kritikou, nebo se jedná o popis „správného punkáče“. Kritika je namířena proti vymezování punku podle oblečení. Toto téma již bylo zmíněné v podkapitole „kritika scény“. U pop punku figuruje téma vizáže ve stejně laděných textech, zde ovšem pouze v těch kriticky laděných. Zvláštní případy jsou potom folk punk a street punk. U folk punku lze vysledovat široké spektrum módní stylizace. Jedna jediná ovšem proniká do textů silněji, a to je stylizace irská. Nejedná se zde o texty, které by řešily propojení punku a irské módy, ale jde čistě o popis vizáže umělců. Nejvýraznější texty, týkající se vizáže, jsou jednoznačně u streetpunku. Zde je znatelný velký vliv subkultury skinheads a jejich specifického stylu oblékání.

„Číro na hlavě má punk. „No no future!“ Křičí punk. Pogo tančí každej punk, nikdy neumírá punk! Starej punkáč křičí: „Punk není, už co bejval punk, dneska už to není punk, sakra dřív to bejval punk!“ (Houba, Není punk jako punk, album U Šílena Nesesrny, 2007) – Punk rock

„I když roky letí a už nejsme mladý, kšandy, boty, tetování nás furt ještě baví. Pořád si to šlapem ve svých Martenách, i když už nám plakáty nevisej na stěnách. Kšandy,

boty, tetování, je to pořád v nás. Kšandy, boty, tetování, nezměnil nás čas.“ (Muerti, Kšandy, boty, tetování, album Konec hodnýho chlapce, 2009) – Streetpunk

„Pobuda s kiltem tu na sebe kytaru věší, levá ladí, pravačka chytá rum.“ (Budweis Drunken Bastards, Umělecká mobilizace, singl, 2019) – Folk punk (celtic/irish punk)

Riot

Proč je riot silně spojený především se žánrem streetpunku bylo zmíněno v kapitolách minulých. Zároveň se objevují podobná témata v textech punk rocku, ale v menší míře. Navíc u nich jde spíše o přímou revoltu proti systému v ulicích. U punk rocku je téma riotu silně spojeno s alkoholovými excesy. Folk punk a hardcore punk se tématu vyhýbají, stejně tak u pop punku téma riotu zcela absentuje.

„Dneska je všechno dovolený. Mejdan v ulicích, aparáty jsou postavený, těla se potící. Ulice přece patří mladejm, když kluby zavíraj. Minulost se s budoucností vzájemně popíraj.“ (Plexis, Mejdan v ulicích, album To, 1998) – Punk rock

„It's gonna be a riot, the boys are back in town. [...] You feel it in your bones and you're not only one. Dozens of guys have the feeling just the same.“ (Dneska to bude riot, hoši jsou zpět ve městě. Cítíš to v kostech a nejsi sám. Tucty hochů mají stejný pocit. Přeložil Zbyněk Valeš) (Saints and Sinners, Burning Heart, album Breakaway, 2016) – Streetpunk

O životě scény

O životě, zážitcích a zkušenostech pravděpodobně zpívá každý hudební interpret. Rozdíl zde je v tom, že se motivy vztahují k samotným jedincům, kteří se pohybují na scéně a nemusejí být členy subkultury. Specifické je to u hardcore punku. Zde je ovšem nutné podotknout, že většina textů je právě vztahena na vnitřní boj, tudíž textově jsou hardcoroví umělci blíže majoritní společnosti, překážku zde ovšem vytváří forma. Přesto i u hardcorpunkových kapel lze najít texty věnující se přímo fanouškům. Velmi specifické jsou tyto texty pro street punk, u kterého popis života na scéně pokrývá téměř celý repertoár. Folk punk je v tomto opět specifický tím, že z něj vystupuje celtic punk do popředí. Texty jsou v tomto směru spojené již se zmiňovaným kultem hospody a specifickou módou. I tak lze zmínky o životě scény nalézt. Pop punk nemá texty se scénou spojené, pravděpodobně i proto, že je samotnou scénou odsouván do pozadí. U

punkrockových uskupení by se dalo mluvit spíše o popisu zážitků než popisu samotného života, přesto jsou tyto motivy v textech časté.

„Jestli to chceš poznat, tak na E!Ečka chod', ach ta síla hrozná, tak napij se a pojd'. A kdo nepije s náma, chlastá proti nám. To je pravda známá a já svou pravdu znám.“ (E!E, Hu hu kloktej, album 2012, 2012) – Punk rock

„Vencu bodli Na Růžku, každej miluje Milušku. Je to „danger part of city“ v mý černý duši skrytý. Čeká tě ráj! Čeká tě ráj! Na všechny chuligány v pekle čeká ráj. Punkrock hooligans!“ (The Fialky, Počernice story, album Je ti to málo, 2017) – Streetpunk

„Až nás bude víc, tak špatnýho nezbude nic. Punk rock žije v nás už zas. Nikdo se nevzdal Ale hudba srší dál. Punk rock žije v nás už zas.“ (Barbar punk, Punk rock, singl, rok vydání neznámý)

„Až zvedne se velká vlna, podium přestane existovat. Tady jsme dneska doma, tak si to chceme pamatovat.“ (Hanba, Vlna, singl, rok vydání neznámý) – Hardcore punk

Historie 20. století

V textech jsou především tři zásadní období, která jsou specifická pro každý subžánr. Pro punk rock je specifické období komunistického režimu a převratu v roce 1989. Tyto texty jsou spojeny s politickou kritikou. Zároveň se objevují odkazy na pro punk významný rok 1977. Ke stejnému roku a roku 1969 se potom obrací texty streetpunku, protože rok 1969 je zase významný pro subkulturu skinheads. Třetí etapou je druhá světová válka, konkrétně zmiňování českoslovenští letci. V hardcore punku je odkazů minimum a jsou spojeny s antikomunismem a antifašismem. U zbylých subžánrů se toto téma nevyskytuje.

„Sametová euforie, doba temna, chléb a sůl. Žiju jenom z nostalgie. Rudý prase zahrabem, do kanálu pod hradem. Ožije a dál se usmívá.“ (SPS, Sametová euforie, album Útěk z reality, 2011) – Punk rock

„Zavřenej každý sám požírá teleprogram. Tahaj mě za nervy ty lidský telekonzervy, já chci zpátky, Oi! Oi! Oi!, sedmdesátej sedmej.“ (Hubert Macháně, '77, album Zazdili nám wc, 1991) – Streetpunk

„My jsme lidi lepší, jdeme s novým řádem. Když víš, co je pro tě dobrý, pudeš s našim stádem. Přinášíme pravdu, pravdu co nám patří. Nesmíš se jí bránit, všichni budem bratři.“ (Funkce šroubu, Změna, album Divim se divim..., 2005)

Přátelství

Další z motivů, který by bylo možné označit za klišé. Pro streetpunkovou scénu má ovšem přátelství silný význam a jedná se o motiv, který se vyskytuje i ve všech ostatních vymezených subžánrech, byť v rozdílné míře. Největší zastoupení je v textech streetpunku a pop punku. V nižší míře se poté tematika přátelství objevuje v hardcore punku. Zde je také velký rozdíl v tom, že se velice často objevuje ve spojení s falešným přátelstvím a zradou. V textech punk rocku a u folk punku se nevyskytují konkrétní odkazy na přátelství a kamarády. Jedná se spíše o celkové vyznění textů.

„Čtyři Petři byli vepři a se Spejblem bylo jich pět. Vyjeli ven s rock'n'rollem s ubaleným cigarillem.“ (E!E, R.R.N.R.L., album Poslouchej, 1993) – Punk rock

„Přátelství v týhle době výjimečná věc. Špatně se hledá a nemá sílu kvést. Sdílí s tebou smutek, radost, štěstí pláč. Vždy za tebou stojí, no tak si ho važ.“ (Neparkovat Vjezd, Přátelství, singl, 2017) – Streetpunk

„Chlast proudem teče, pojd' se napít, člověče. Pojd' s náma chlastat, zpívat a hrát. Když ti holka divoká k ránu padne do oka, ať stane se, co má se stát.“ (Pirates of the Pubs, Vlci, album Drunken Forever, 2016) – Folk punk

„Večer, večer jdem s klukama na skejtovou párty. Koupili jsme holkám dárky, skejtový dárky. Když jsme tam přišli, tak jsme byli úplně mimo. Na plný koule tam hrálo rádio.“ (Koblížc!, Sk8 párty, album Mars útočí!, 2010) – Pop punk

„Tisíc rukou, tisíc paží, tisíc těl, která se snaží. Uchopit mne, neupustit, ochránit a neodpustit. Všem, kteří se provinili, všem kteří mi ublížili. Těm, kteří mne pomluvili v minulou i v tuto chvíli.“ (Šanov 1, Virtuální anděl, album Music War, 2006)

Námořnictví

Jak lze předpokládat, tak námořnická tematika je doménou folk punku. Nelze říci, že se tato tematika v ostatních subžánrech vůbec nevyskytuje, ovšem rozhodně se

nejedná o nosné téma či častěji se objevující motiv. Vysledovat lze pouze jednotky případů, kdy se téma námořnictví vyskytne u jiných než folk punkových interpretů.

„Krysa už opustila loď a ty si tady zůstal sám. No, tak teď si to třeba hod', anebo klesni k hlubinám.“ (Totální nasazení, Námořnická, album 25 let černobílý svět, 2015) – Punk rock

„Rackové letí nad mořem v dál. Veselý delfín v hlubinách král. Zbloudilý koráb a nad ním mrak. Bez cizí pomoci zbyde z něj vrak.“ (Funkce šroubu, Koráb, Zbloudilá, 2005) – Hardcore punk

„Velká touha po slávě a pokladů třpyt, to nás žene kupředu, to nám dává smysl žít. Naděje na vítězství, ta nám dává chuť jít dál, Zlato, ženy, rum a sláva, co by sis víc přál?“ (Pirates of the Pubs, Na vlnách naděje, album Drunken forever, 2016) – Folk punk

Příroda a aspekt místa

Přírodní tematika je opět bezesporu doménou folk punku. Proniká však i do textů punk rocku a to ve formě ekologické kritiky. Ta není tak rozšířená především proto, že k popularizaci boje za životní prostředí dochází až v posledních letech. V pop punku se poté můžeme setkat s tématy přírody tam, kde funguje jako scénické prostředí pro určitou situaci, ale nejedná se o konkrétní vyjádření názoru směrem k přírodě či ekoaktivistickým činnostem. Hardcoroví a streetpunkoví interpreti jsou na tom podobně, ovšem výskyt přírodní tematiky je téměř nulový. Pop punk a hardcore punk občas využívá ekologických témat, ale je to velmi malé procento z celkového počtu textů.

Rozdíl je v aspektu místa. Tam se u streetpunkových interpretů velice často objevují odkazy na slavná místa vztahující se k historii subkultury a geni loci dané doby, ale projevují se i prvky patriotismu. Podobné texty lze vysledovat i u punkrockových interpretů, ale v menší míře. Pop punk spolu s hardcore punkem využívá podobné tematiky zcela okrajově.

„Příbram je nejlepší, to je snad jasný Příbram je jednička Pískni to, Havrane, to bude mastný. Pískni to, Havrane!“ (E!E, Marila, album Lepší už to nebude, 2006) – Punk rock, aspekt místa

„Díky, Bože, že lesy se vytěží. Díky, Bože, taky si to zkus. [...] Díky, Bože, že zvířata vymírají. Díky, Bože, za zlomyslnost. Díky, Bože, že ledovce roztají.“ (Insemináčnická stanice, Díky bohu, album Pravdě se koukni do očí 2014) – Punk rock, přírodní téma

„Můj svět – The Fialky a banda z Počernic, ale dny jsou dlouhé a já chtěl od nich víc. Najdete mě v posilovně a hned potom na pivo. Spartan race, motorka, na plno a na živu.“ (The Fialky, Počernice story, album Je ti to málo, 2017) – Streetpunk

„I ve Slaném na náměstí stávala kašna uprostřed rynku. Kašna s hektolitry štěstí, malý slánský poklad, juchů.“ (Deratizéri, O slánské kašně a žabaři, singl, rok vydání neznámý) –Folk punk

„Tvá víra uzdraví tě sama. Z nebe asi už nezaprší mana. Ropa v moři vylila se zrána. Je to super a co s těma pralesama.“ (Jaksi Taxi, Naše loď, album OffLine, 2017) – Pop punk

Specifický alkohol

Specifický typ alkoholu jakožto charakterizující téma bylo vybráno především pro folk punk, kde se opět do popředí dostávají vlivy irish a celtic punku – tedy whiskey, pivo typu stout nebo pravý rum, které nejsou pro české prostředí, a především pro český punk rock příliš typické. Ovšem i ve zbývajících subžánrech si lze všimnout odkazů na specifický alkohol. Určitě se ovšem nejedná o něco, co by dané subžánry jakýmkoliv způsobem definovalo, spíše je to aspektem toho, že alkoholová kultura prostupuje všechny subžánry. Přesto lze říci, že se u hardcore punku odkazy podobného rázu nevyskytují.

„Millera u sudu maj, calambre mi udělaj. To je první zastávka. Do chateau mě to láká. Chateau, calambre na druhou, tequilly panák je vzpruhou. Dám si špeka – nevadí. Potom se rád předvádím.“ (Plexis, Calambre, album Už mí to krouťí nohy, 2000) – Punk rock

„Berem dva taxíky z Počernic na Žižkov. Dnes Mezcala tequila a vodka Smirnoff. Holky kolem už vrtěj zadkama, dvě kostky ledu a zapal mi Havana.“ (The Fialky, Beach club, album Kapitán 77) – Streetpunk

„Pošli tam to mojito, nebo zkus vodka a džus. A než půjdem pryč, dáme si ještě sex on the beach. Oh, my bitch, come on.“ (Rybičky 48, Léto, album Best Fuck Off) – Pop punk

„Every women I had, every girl I have met, It has never felt to be so behind, when I lost my breath in her green sad eyes... And the pint of a stout at the bar.“ (Ke každá ženě, kterou jsem měl, každé dívce, kterou jsem potkal, jsem necítil to, jako když jsem ztratil dech ve tvých zelených smutných očích... A v pintě stoutu na baru. Přeložil Zbyněk Valeš) (Cheers!, Mary Hogan's, album Wrong & Right, 2013) – Folk punk

Starší historie

Dalšími, z pravděpodobně čistě folk punkových tematik, jsou náměty z historie starší než z 20. století. Jedná se o motivy ze života pirátů, Vikingů, indiánů a podobně. Stejně jako u podkapitoly minulé lze říci, že u ostatních subžánrů tato tematika není patrná. Pokud ano, jedná se o písně v řádech jednotek a specifické jsou spíše pro punk rock. Objevuje se tedy izolovaně, náhodně a nelze mluvit o širším užití. U streetpunku a pop punku je využití těchto témat zcela nulové, stejně jako u hardcore punku.

„Indiáni nosí dlouhý nosy, kradou koně a kouří trávu. Pak po lese klidně lítaj bosí. Po ránu si dají neskávu.“ (E!E, Indiáni, album Deska, 1996) – Punk rock

„Ty vole, v Budějčích, kde stával zámek, ten tam je do dneška uprostřed lesíka. Před léty nemohl, přemoci spánek, právě toho zámku majetníka.“ (Deratizéri, O zakletém zámeckém pánovi, singl, rok vydání neznámý) – Folk punk

Romantika, adolescenti a škola

Problémy života dospívajících by se daly očekávat i u jiných subžánrů, tam jsou ovšem spojeny s jinými a výraznějšími tématy, jako je například kritika společnosti. Témata školy jako náplně textů jsou eliminována a škola je zmiňována pouze jako bod ve výčtu kritizovaných věcí a specifické je toto především pro punk rock. U streetpunku a hardcore punku tato témata chybí, nebo jsou zanedbatelná. Co se týče romantických tematik, ty lze vysledovat nejvíce u pop punku, pro který jsou vztahy nosným tématem. Kromě folk punku, kde se romantické motivy objevují poměrně často, nejsou u ostatních subžánrů zastoupeny, nebo je jich využito spolu s humorem.

„*Starý hadry, bílou blůzu nosívá. Pravý kožich, boty z kůže ráda má. I když jí to vyčítám, jí to nevadí, sere na mě, tak co potom, no, co s ní.*“ (Dukla vozovna, Šestnáctky, album Cvičná jízda, 2000) – Punk rock, motiv vztahu

„*Říkali dobře se uč, poslouchej, neodmlouvej, pak budeš, pak budeš kandidát věd. Ale jak utíkal čas, tak sem si uvědomil, jak moc nám, jak moc nám ve škole lžou. Loutky z nás vychovávají, osobnost utlačují. Do uniforem, do těch nás cpou.*“ (Tragedis, Uniformy, album Za tím si stůj, 2013) – Punk rock, motiv školy

„*The boy, only for you I am waiting. The boy from Copenhagen, my best friend from Copenhagen If you come back home, you know who will be waiting.*“ (Chlapče, jen na tebe čekám. Chlapče z Kodaně, můj nejlepší příteli z Kodaně. Jestli přijdeš domů, víš, kdo bude čekat. Přeložil Zbyněk Valeš) (Pirates of the Pubs, The Boy from Copenhagen, Drunken Forever, 2016) – Folk punk, romantický motiv

„*Maturitní večírek se povedl, no, byl naprosto famózní, famózní. Ztratili jsme hrdost, prachy, čest a komplet všechny znalosti.*“ (Jaksi Taksi, Maturitní večírek, album Signál, 2011) – Pop punk, motiv školy

„*Vždy rozsekaj mě tvoje fotky. Genitální účes na lamu. Cejtíš se jako symbol krásy. Bohužel asi tě zklamou.*“ (Zakázaný ovoce, Lůzr, album Díky vám!, 2016) – Pop punk, motiv adolescentů

„*Hrál jsem si s prsty. Princezna z baru se jen mírně usmívala. Dala své pití z cesty, zblízka a hluboko do očí se mi podívala.*“ (Rybičky 48, Princezna z baru, album Deska roku, 2011) – Pop punk, romantický motiv

„*I hate you! Do you hear me? I hate you! Do you hear me? Cry!*“ (Nenávidím tě! Slyšíš? Nenávidím tě! Slyšíš? Plač! Přeložil Zbyněk Valeš) (Dezinfekce, (This is not a) Love song, album Stačí najít důvod, 2004) – Hardcore punk, motiv vztahu

Vnitřní pocity

Rozhodně nejvýraznější aspekt, odlišující hardcore punk je právě popis vnitřních pocitů, stavů a nálad. Nutno podotknout, že ve většině případů převládají pouze depresivní stavy, motivy bezradnosti, rozpolcenosti, smutku, vzteku a agrese. Optimistické texty zabírají velice malý úsek tvorby hardcorových umělců. Podobné věci

se zřídka objevují v tvorbě punkrockových autorů, kde zastupují roli bezmocnosti něco změnit na úloze jedince ve společnosti. Velké zastoupení mají u pop punku, kde se objevují ve spojitosti s motivy lásky, naděje a dalo by se říci, že v absolutní opozici k hardcore punku. V textech streetpunku (zde by se dalo mluvit o agresi a zlobě ve spojení s výtržnostmi) a folk punku se s vnitřními pocity setkáváme málokdy.

„A docházej mi síly, bude lepší snad, když si fiknu žily a budu mrtvej chlap. Co je e e? Co je e e? Co je e e? Mám deprese.“ (E!E, Delepre!ese!e, album 2012, 2012) – Punk rock

„Oči tvé prozradí, že tmou bloudíš. Ztrácíš chuť k životu pod tíhou problémů. Srdce máš kamenné, duše tvá ztrácí se. Bludištěm motáš se, hledáš tu pravou z cest.“ (Funkce šroubu, Zapomeň, album Nepřipadá vám někdy?, 2003) – Hardcore punk

„Je mi záhadou, že i když život chystá ránu za ránou, jsem stále optimista. Optimista, kterému se momentálně nedaří.“ (Jaksi Taksi, Optimista, album Optimista, 2008) – Pop punk

Drogy

Drogová tematika se objevuje ve všech subžánrech punku, kromě folk punku, u kterého jsou pouze narážky na marihuanu. Ta byla ovšem vytyčena jako výrazné téma pro samotný punk rock a do tématu drog nebyla zařazena. V punkrockových textech se neobjevuje téma drog ve spojení s užíváním, ale dalo by se hovořit spíše o dopředu odmítavém postoji. Samozřejmě lze najít i texty, které se tvrdším drogám nebrání, ale jsou v absolutní menšině. Striktně jsou většinou drogy odmítány ve streetpunku i v pop punku. Jediný hardcore punk se s drogami potýká i ze strany závislého, kde jsou popisovány i abstinenční stavy, stavy po aplikaci drogy a podobně.

„Drogy, zbraně, násilí tu lidi neznaj. Národ, rodina, kámoši nepomlouvaj. Probud' se vstávej, mám krásnej sen! Probud' se vstávej, nechci z něj ven!“ (S.A.S., Probud' se vstávej, album Vot srdce, 2015) – Punk rock

„Klesá ke dnu jako kámen hozenej do vody. Holka, která neunesla tíhu svobody. Bez přátel a bez rodiny má jen ten svůj fet. Na socku bez budoucnosti kašle celej svět.“ (Muerti, Johanka z parku, album Konec hodnýho chlapce, 2010) – Streetpunk

„Tak začal jsem perník brát. Před tím, co mě sralo, chtěl jsem utíkat. Nejdřív to bylo fajn, pak to z kopce šlo. Tak jsem to takhle cpal, až se to nevešlo.“ (Rybičky 48, Drogová, album Viva la Revolución, 2009) – Pop punk

„Bílej sníh v plastiku spinká. Kdo si tě koupí malinká? Ten, kdo lítá, chodit zapomněl. Hladoví psi čekaj na povel. Po zádech ti tyč tancuje. Sněží a slunce spaluje. Kde je tvůj stín?“ (Šanov 1, Barvy, album Acid Mouse, 2002) – Hardcore punk

Antikomunismus

Především kvůli spojeným počátkům punku u nás s revoltou proti tehdejšímu komunistickému režimu zůstávají protikomunistické texty silnou doménou na české punkové scéně. Malé antikomunistické zmínky v textech lze objevit i ve folk punk, byť se jedná o izolovaný výskyt u jednoho interpreta. Často se protikomunistické texty objevují i ve spojení s antifašismem.

„Vyser se na máničky, komunisty, fašisty. Ty si musíš vždycky za svým stát. Hej hou, co tam stojíš tak sám.“ (S.A.S., Hej hou, album Vyvrhell, 2012) – Punk rock

„Vždycky proti fašismu. Vždycky proti! Vždycky proti rasismu. Vždycky proti! Bez pachutě politiky. Vždycky proti! Bez hvězdy a bez svastiky.“ (Muerti, Antifascist Oi, album Konec hodného chlapce, 2010) – Streetpunk

„Že z východu rudý prapor nám štěstí přinese. Pak na západ jsme se otočili k bratrům z USA. Kretění zůstali na svých místech, kabát změnili. Že bude to jednou lepší, sme věřili, jsme věřili.“ (Jaksi Taksi, Víme svý, album Signál, 2011) – Pop punk

„Říkali si komunisti, revoluci dělali. Ale jenom na papíře, co mohli, to zkurvili. Fuck off KSČ.“ (Spots, Fuck off KSČ, album Žádněj strach, 2008) – Hardcore punk

9 Společná témata punkové hudby

Vysledovat průřezová témata, prostupující všechny subžánry punku a fungující jako pojivo, určující sounáležitost v tomto odvětví hudby je velice obtížné, především kvůli velkému roztříštění samotné scény, obrovské pluralitě názorů a zájmů. Přesto na základě předchozí kapitoly lze vysledovat několik témat, která jsou společná všem subžánrům. Je samozřejmě nutné podotknout, že v různé míře a v různých podobách.

9.1 Alkohol

Přestože u některých autorů hardcore punku lze toto téma označit za okrajové, dalo by se o motivech spojených s alkoholem hovořit jako o pojícím tématu. Pravděpodobně to bude dáno životním stylem, který je pevně spojen s festivaly, klubovými koncerty, hospodami a divokými večírky. To, že punkrocková hudba stále funguje ve větší míře na lokální úrovni a nevyhledává větší koncertní možnosti, ji předurčuje právě k takovéto, řekněme hospodské úrovni.

9.2 Společenská a politická kritika

Podobně, jako figuruje motiv alkoholu u hardcore punku, vyskytuje se i kritika společnosti u folk punkových autorů značně různorodě. U některých se jedná o izolovanou poznámku, u jiných interpretů jsou to kompletní kritické písně na různá aktuální témata. Jak bylo řečeno, jedná se sice o menší zastoupení než u ostatních subžánrů, nicméně lze kritiku společnosti označit za další společné téma punkrockové hudby. Většina autorů se distancuje od politiky a své názory nepovažují za politický názor, ale pouze za upozornění na určitý aspekt života a problematiky vládnoucích elit, což nepovažují za politický postoj. Tam, kde jeden kritizuje kapitalistické uspořádání moderního světa, druhý kritizuje stávající situaci kolem vztahů USA a Ruska, třetí se vyjadřuje k podmínkám života mezi pracující třídou.

Dalo by se dozajista vysledovat další, méně významná témata, prostupující skrze punkrockovou hudební scénu, ale tato dvě je možné označit za nosné a ve větší míře se odrážející u velkého množství textů. Jeden z aspektů punk rockové hudby byl záměrně odtržen od ostatních témat, která byla nejprve přiřazena k určitému subžánru. Bylo tak

učiněno z toho důvodu, že se jedná pravděpodobně o největší pojídlo textů napříč celým punkem, který lze jen těžko přiřknout jednomu subžánru. Jedná se o téma svobody.

9.3 Svoboda

Většina dotazovaných na otázku, co je pro ně punk, reagovala nejprve slovy, že se jedná o hrozná klišé, nebo se snažili klišovitému vyjádření vyhnout. Přesto zazněla v největší míře právě tato odpověď v různých obměnách, v jádru však označující to samé. I když se většina autorů u prvních otázek o punku obecně výjimečně vyhnula odpovědi ve spojení se svobodou, tak při dotazech na náplň textů jejich hudby nezaznělo téma svobody téměř nikdy. Většina autorů se snažila být co nejspecifičtější, vybírala konkrétní písně, ze kterých citovala, a obsírnějšímu shrnutí se ve většině případů vyhnula. Ovšem při bližším pohledu na tvorbu všech autorů si lze povšimnout, že téma svobody, skutečně není v mnoha případech explicitně vyjádřeno, přesto je prostoupeno texty všech subžánrů. Touha se lišit, mluvit svobodně o vlastních názorech, jít vlastní cestou, žít si po svém a být vždy proti, to je hlavním pojivem všech subžánrů punkrockové hudby, nehledě na to, zda je kapela tematicky vymezitelná z jiných hledisek.

„Zpíváme česky, toho se nevzdám. Dávno nevěřím, vašim představám. My si budem pořád držet ten náš styl, srdce za prachy bych neměnil. A vy snad jo?“ (Insemináčnická stanice, Punk is dead, album Pravdě se koukni do očí, 2014) – aggro punk

„Tváře kamenný, pohlí plameny, pálej svou vlastní touhou. V popelu znamení, za živa staženi, být pouze sám sobě slouhou.“ (A bude hůř, Očistcem, album Kdo chce zapalovat, musí sám hořet, 2009) – underpunk

„Musíme dennodenně otročit, musíme prolízt, podlízt, přeskočit. Vpravo hled! Raz, dva tři, pravá, levá, vykročit! My se však nikdy nenecháme ochočit.“ (Inkorekt, Otroci doby, singl, rok vydání neznámý) – violence punk

„Mít tak křídla jako pták. Odletíš, když přijde černej mrak. Odletíš a už se nevrátíš. Zpátky tam kde kovají ti mříž.“ (Vision Days, Strach, album Dokonalý svět 2016) – ska punk

„Sociální zpráva – do prdele s předsudkama, nová doba začíná.“ (Není úniku, Do prdele s předsudkama, singl, rok vydání neznámý) – crust punk

[...] *tetovaný kůže. Není to zvuk kriminálu naopak zvuk svobody, možnost, jak se upsat ďáblu, nevstoupit na nebeský schody.*“ (S.V.Z., Kšandy, boty, tetování, singl, 2011) – punk rock'n'roll

„Bohužel podle mě zákony jsou moc přísný. Někdo ví líp než ty, co je pro nás správný. Nenechám si namluvit, že hulit je nemravný.“ (Bernyah, Nelegální weedech, singl, 2015) – reggae punk

„Svoboda už zestárla, zahnali ji do stáda, Zavřeli ji zase zpátky tam, kam patří – do pohádky. Může žít jen v pohádkách, v iluzích a v představách.“ (Houba, Svoboda, album Fičící pes, 1997) – punk rock

„Svět v pořádku není, to jen nám se to tak může zdát. Teď tu vládne klid a mír ale nebude to napořád.“ (The Fialky, Svět, album Kapitán 77, 2011) – streetpunk

„Zvedněte kotvy, napněte plachty. Dálky nás volaj neznámo kam. Doprostřed moří a oceánů snad ostrov pokladů najdeme tam.“ (Pirates of the Pubs, Vítejte na palubě!, album Drunken Forever, 2016) – folk punk

„O chvíli věčného návratu téhož se mi zdálo. Svoboda jako dar, jehož vážíme si málo. Rozum mi říká, jak je radno žít a pravý opak poté radí cit.“ (Jaksi Taksi, Příchody, album Signál, 2011) – pop punk

„Špinavá hra peněz zakrytá závojem. Pochybný svobody, kde zbraň je nástrojem.“ (Funkce šroubu, Trest, album Nepřipadá vám někdy?, 2003) – hardcore punk

10 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vytvořit, pokud možno, co nekomplexnější přehled subžánrů punkové hudby. Jako nejdefinovatelnější subžánry z hlediska tematické náplně textů bylo vymezeno pět subžánrů. *Punk* či *punk rock* jako kořenný žánr, z nějž byly odvozeny *streetpunk*, *folk punk*, *pop punk* a *hardcore punk*. Každý z těchto subžánrů byl typický určitými tématy a motivy, které jej odlišovaly od ostatních, a proto je bylo možné z tohoto hlediska definovat. Zároveň bylo možné si všimnout rozdílných úrovní zastopení takových témat u ostatních subžánrů. Tam, kde se u některého subžánru jednalo o nosné téma, u druhého subžánru mnohdy zcela absentoval.

Z rozhovorů a zkoumání nahrávek punkových interpretů vyplynulo, že samotných subžánrů je velké množství. Tematická definovatelnost všech byla ovšem nemožná z několika důvodů. Jedním z nich bylo, že v jádru problému konkrétní subžánr jednoduše neexistoval. Jednalo se o to, že hudební uskupení svou hudbu jednoduše označovalo za určitý subžánr, který mnohdy nebyl specifický naprosto ničím, kromě názvu samotného. Dalším úskalím se ukázala kombinace s jinými žánry. Vznikaly poté až úsměvné kombinace jako například *country punk*. Problémem bylo, že rozdílem, který takovýto subžánr vyhraňoval vůči ostatním, byla pouhá hudební stránka. Tedy to, že bylo užito netypických hudebních instrumentů, zpěváci užívali jiných hlasových modifikací a tak dále. Oba zmíněné typy subžánrového vydělení byly proto zmíněny ve výčtu ostatních, ovšem v práci jim celkově nebyl věnován hlubší zájem.

Dalším aspektem, který komplikoval vytvoření komplexnějšího a podrobnějšího výčtu subžánrů, byla zvolená forma sběru dat. Výpovědi dotazovaných byly mnohokrát zcela nekoherentní, odpovědi se stáčely k jiným tematům a bylo těžké dostat konkrétní odpověď, jelikož samotní umělci si nebyli jisti definovatelností jejich subžánru. Zároveň byla problémem obrovská názorová roztříštěnost mezi jednotlivými interprety uvnitř scény. To, co někteří označili například za *streetpunk*, druzí odmítli označit jako *punk* celkově.

Další zajímavou věcí, která vyplynula z rozhovorů, je, že aby bylo možné konkrétního interpreta definovat jako harajícího nějaký subžánr, tak vedle předpokládaných aspektů, jako je hudební forma a náplň textů, se přikládá velká váha i

vzhledové stránce samotné kapely. V několika případech dokonce zaznělo, že pokud nebude člověk přiměřeně oblečen, jednoduše nemůže určitý subžánr punku hrát.

I přes tyto překážky se však podařilo vysledovat konkrétní motivy a odkazy v textech, které jednak přispěly k vyhranění konkrétních druhů subžánrů, zároveň je bylo možné využít jako charakteristická témata společná všem tematicky definovatelným i nedefinovatelným subžánrům, neboť se v různé míře objevují u většiny interpretů. Mezi takováto společná témata byly zařazeny *alkohol, kritika společnosti a politiky a svoboda*. Tato triáda funguje jako pojivo všem interpretů punkové scény.

11 Seznam literatury

BAČUVČÍK, Radim. *Jak posloucháme hudbu?: vztah obyvatel České republiky k hudbě a jejímu poslechu 2009*. Zlín: VeRBuM, 2010. ISBN 978-80-904273-8-9.

BASTL, Martin. *Krajní pravice a krajní levice v ČR*. Praha: Grada, 2011. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3797-3.

BITRICH, Tomáš, ALAN, Josef, ed. *Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945-1989*. Praha: Lidové noviny, 2001. ISBN 80-7106-449-1.

COHEN, Albert Kircidel. *Delinquent boys: the culture of the gang*. Glencoe: Free Press of Glencoe, c1955.

DUFFKOVÁ, Jana, Lukáš URBAN a Josef DUBSKÝ. *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. Vysokoškolské učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-123-6.

DYONIZIAK, Ryszard. *"Subkultura" mládeže: (sociologická studie k problémům specifické kultury věkové a generační skupiny mládeže)*. Praha: Osvětový ústav, 1968.

FUCHS, Filip. *Kytary a řev aneb co bylo za zdí*. Praha: Papagájův hlasatel, 2002.

GIRTLE, Roland. *Okrajové sociální kultury*. Brno: Masarykova univerzita, 2001. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. ISBN 80-210-2728-2.

HAIS, Karel a Břetislav HODEK. *Velký anglicko-český slovník*. Praha: Academia, 1997. ISBN 8085927357.

HALAMA, Ota. *Rastafari: pozadí vzniku hnutí, vznik a vývoj hnutí, styl života*. Praha: Volvox Globator, 2008. Religio (Volvox Globator). ISBN 978-80-7207-669-7.

HEBDIGE, Dick. *Subkultura a styl*. V Praze: Dauphin, 2012. ISBN 978-80-7272-197-9.

HEBDIGE, Dick. *Subculture: the meaning of style*. New York: Routledge, c1979. New accents. ISBN 0-415-03949-5.

CHADIMA, Mikoláš. *Alternativa I: od rekvalifikací k "nové" vlně se starým obsahem: (svědectví o českém rocku sedmdesátých let)*. Praha: Galén, [2015]. Olivovníky. ISBN 978-80-7492-203-9.

CHARVÁT, Jan. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, c2001. ISBN 8071785350.

KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1351-2.

MCLAUGHLIN, Paul. *Anarchism and authority: A Philosophical Introduction to Classical Anarchism*. Aldershot: Ashgate, 2007. ISBN 0754661962. S. 53.

NEBŘENSKÝ, Zdeněk. *Nová sociální hnutí a kritická teorie společnosti [online]*. Socioweb – Sociologický webzin, červenec 2007 [cit. 2015-11-24].

ORAVCOVÁ, Anna, KOLÁŘOVÁ, Marta, ed. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Sociologické aktuality. ISBN 978-80-7419-060-5.

PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.

REJZEK, Jiří. *Český etymologický slovník*. 2., nezměn. vyd. Voznice: Leda, 2012. ISBN 978-80-7335-296-7.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7.

SVÍTIVÝ, Eduard. *Punk not dead*. Praha: AG kult, 1991. ISBN 80-900081-4-3.

ŠARADÍN, Pavel. *Historické proměny pojmu ideologie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2001. ISBN 8085959941.

TYLLNER, Lubomír. *Tradiční hudba: hledání kořenů*. Praha: Etnologický ústav Akademie věd České republiky, 2010. ISBN 978-80-87112-43-4.

VANĚK, Miroslav. *Ostrůvky svobody: kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu*. Praha: Votobia, 2002. ISBN 80-7220-124-7.

VÁVRA, Filip. *Těžký boty to vyřešej hned!: skinheads v Praze na konci 80. a začátku 90. let*. Praha: Filip Vávra - nakladatelství FIVA, 2017. ISBN 978-80-906875-0-9.

Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-9-0.

11.1 Sekundární zdroje

3:2 pro MH. *17th Anniversary.* [CD]. Brno: Rabiát Records, 2013.

A bude hůř. *Kdo chce zapalovat, musí sám hořet.* [CD]. ? : Zelený tulipán, 2009.

Angry Truth. *Demo.* [mp3]. Vlastní náklad, 2015.

Barbar punk. *Barbaři jdou do světa.* [CD]. Vlastní náklad, 2014.

Barbar punk. *Juch.* [CD]. Vlastní náklady, 2009.

Deratizéři. *Myšketýři.* [CD]. Slaný: Swabian Records, 2018.

Dezinfekce. *1650 Secs..* [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 1999.

Dezinfekce. *Stačí najít důvod.* [CD]. Vodňany: Pohoda Records, 2004.

Dezinfekce. *Psi.* [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2008.

Driák. *Drobný za milion.* [CD]. Vlastní náklad, 2010.

Dukla Vozovna. *Cvičná jízda.* [CD]. Vlastní náklady, 2000.

Dukla Vozovna. *Sen nezbedného punka.* [CD]. Vlastní náklad, 2015.

Dukla Vozovna. *Zastávka svět.* [CD]. Vlastní náklad, 2003.

E!E. *2012.* [CD]. Praha: Bandzone Records, 2012.

E!E. *Lepší už to nebude.* [CD]. Praha: Bandzone Records, 2006.

E!E. *Deska.* [CD]. Praha: Bandzone Records, 1996.

E!E. *Děláme co můžem.* [CD]. ? : E!E Records, 1998.

E!E. *Poslouchej.* [CD]. Vlastní náklad, 1993.

Funkce šroubu. *Čert ho vem.* [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2009.

Funkce šroubu. *Divím se divím...* [CD]. Vlastní náklad, 2005.

Funkce šroubu. *Nepřipadá vám někdy?.* [CD]. Vlastní náklady, 2003.

Funkce šroubu. *Zbloudilá*. [CD]. Vlastní náklady, 2005.

H.K.E.E.. *Obyčejní poserové*. [CD]. Vlastní náklad, 1988.

Houba. *Fičící pes*. [CD]. Vlastní náklady, 1997.

Houba. *U šílena nesersrny*. [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2007.

Hubert Macháně. *Zazdili nám WC!!*. [MC]. Praha: Globus International, 1991.

Cheers!. *Wrong & Right*. [CD]. Vlastní náklad, 2013.

Inseminační stanice. *První odběr*. [CD]. Vlastní náklady, 2008.

Inseminační stanice. *Pravdě se koukni do očí*. [CD]. Vlastní náklady, 2014.

Jaksi Taksi. *OffLine*. [CD]. Praha: Starline REC, 2017.

Jaksi Taksi. *Optimista*. [CD]. Praha: Starline REC, 2008.

Jaksi Taksi. *Signál*. [CD]. Praha: Starline REC, 2011.

Jaksi Taksi. *Zachovejte paniku*. [CD]. Praha: Starline REC, 2005.

Koblížci. *Mars útočí!*. [CD]. Vlastní náklady, 2010.

Koblížci. *Sami sebou*. [CD]. ?, 2011.

Kritická situace. *Stále na útěku*. [MC]. ?, 1989.

Malá bílá vrána. *Radio Buenos Aires*. [CD]. Vlastní náklad, 2012.

Muerti. *...asi to má takhle bejt*. [CD] Havlíčkův Brod: Cecek Records, 2012.

Muerti. *Jekyll a Hyde*. [CD]. Vlastní náklad, 2007.

Muerti. *Konec hodného chlapce*. [CD] ? : DSR Music, 2010.

N.V.Ú.. *Tak jsme došli*. [MC]. Vlastní náklady, 1991.

Neparkovat vjezd. *Máš na míň*. [CD] Halvíčkův Brod: Cecek Records, 2016.

Normals!. *Máš na míň*. [CD] Halvíčkův Brod: Cecek Records, 2016.

Pandemie A. *Demo*. [CD]. Vlastní náklad, 2013.

Peshata. *Svět za sifonem*. [CD]. Praha: Supraphon, 2010.

Pilsner Oiquell. *Svatá pravda*. [CD]. Torgau: Elb-Power Records, 2005.

Pilsner Oiquell. *Zapal si vlasy*. [mp3]. Vlastní náklad, 2006.

Pirates of the Pubs. *Drunken Forever*. [CD]. Vlastní náklad, 2016.

Plexis. *Best of*. [CD]. Praha: Monitor 2, 2009.

Plexis. *Půlnoční rebel*. [CD]. Praha: Monitor 2, 1990.

Plexis. *To*. [CD]. Berlin: Ariola, 1998

Plexis. *Už mi to kroutí nohy*. [CD]. Praha: Globus Music, 2000.

Prášek proti blbosti. *Neslyšíš*. [CD]. Vlastní náklad, 2017.

Punk Floid. *Pop id dead*. [CD]. Havlíčkův Brod: Cecek Records, 2005.

Rybičky 48. *Amore Perros, voe!*. [CD]. Praha: Supraphon, 2008.

Rybičky 48. *Best Fuck Off/Pořád nás to baví*. [CD]. Vlastní náklady, 2018.

Rybičky 48. *Deska roku*. [CD]. ?: PVP Label, 2011.

Rybičky 48. *Tohle je rock'n'roll, vy buzny!*. [CD]. ?: PVP Label, 2013.

Rybičky 48. *Viva la Revolución*. [CD]. Košice: Hev-Het Tune, 2009.

S.A.S.. *Naše doba*. [CD] Vlastní náklad, 2005.

S.A.S.. *Split CD*. [CD]. Vlastní náklad, 2010

S.A.S.. *Vyvrhell*. [CD]. Vlastní náklad, 2012.

S.A.S.. *Vot srdce*. [CD]. Vlastní náklady, 2015.

Saints & Sinners. *Keep Hold*. [CD]. Saarwelligen: KB Records, 2014.

Saints & Sinners. *Breakaway*. [CD] Saarwelligen: KB Records, 2014.

SPS. *God Save the President*. [CD]. Praha: Lumeco Studio, 1995.

SPS. *Jsme v hajzlu*. [CD]. Praha: Globus International, 1992.

SPS. *Singly 2012-2018*. [CD]. ?: SPS Records, 2018.

SPS. *Století chaosu*. [CD]. Vlastní náklady, 2008.

SPS. *Útěk z reality*. [CD]. ?: SPS Records, 2011.

Spots. *S.P.O.T.S.*. [CD]. Vlastní náklady, 2004.

Spots. *Žádněj strach*. [CD]. Vlastní náklady, 2008.

Šanov 1. *Acid Mouse*. [CD]. Praha: Black Point, 2002.

Šanov 1. *Music War*. [CD]. ?: Utopia Records, 2006.

Šanov 1. *Delikatesy*. [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2011.

Šanov 1. *Konec světa*. [CD]. Praha: Globus Internationals, 1991.

The Fialky. *7"*. [EP]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2013.

The Fialky. *Je ti to málo*. [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2017.

The Fialky. *Kapitán 77*. [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2011.

The Fialky. *No School*. [EP]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2010.

The Fialky. *Šance*. [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2008.

The Riot. *Dr. Martens Bootboy*. [CD]. Vlastní náklad, 2004.

Totální Nasazení. *25 let černobílý svět*. [CD]. Slaný: Swabian Records, 2006.

Totální Nasazení. *Crabalaganja*. [CD]. ?: Globus Music, 2002.

Totální Nasazení. *Zbytečnákapela.cz*. [CD]. Praha: PROFI SNY RECORDS, 2014.

Tragedis. *Za tím si stůj*. [CD]. Vlastní náklad, 2013.

Tragedis. *Nikdy to nevzdám*. [CD]. Vlastní náklad, 2017.

Tři sestry. *Lihová škola umění aneb válka s loky*. [CD]. Praha: Monitor 2, 2003.

Tři sestry. *Stará kovárna aneb konec punku v Čechách*. [CD]. Praha: Monitor, 1994.

Visací zámek. *Beatová síň slávy*. [CD]. Praha: Monitor 2, 2009.

Visací zámek. *Klasika*. [CD]. Praha: Monitor 2, 2010.

Vision Days. *Don't worry be punk*. [CD]. Lanškroun: LA sound Lanškroun, 2013.

Zakázanýovoce. *FunguY!*. [CD]. ?: ZOOS, 2006.

Zakázanýovoce. *Není co řeshit.* [CD]. Havlíčkův Brod: Cecek Records, 2008.

Zakázanýovoce. *Automat na lásku.* [CD]. Praha: Alfedus Music, 2014.

Zakázanýovoce. *Díky Vám!* [CD]. Praha: Alfedus Music, 2016.

Zakázanýovoce. *Život se tě neptá.* [CD]. Praha: Alfedus Music, 2012.

Zeměžluč. *Systém kanibal.* [CD]. Říčany u Brna: Papagájův hlasatel records, 2003.